

«ҚАЗАҚСТАН ХАЛЫҚ БАНКІ» АҚ

2017, 2016 және 2015 жылдардың
31 желтоқсанында Аяқталған жылдар іші
Шотырландырылған Қаржы Есептілігі
және Тәуелсіз Аудиторлар Есебі

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

Мазмұны

	Беті
2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындау және бекіту жауапкершілігі жөніндегі басшылық мәлімдемесі	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ	2-8
2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржы есептілігі:	
Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есептер	9
Пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есептер	10
Өзге жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есептер	11
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептер	12-14
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептер	15-16
Шоғырландырылған қаржы есептілігіне ескертпелер	17-134

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігін Дайындау және
Бекіту Жауапкершілігі жөніндегі Басшылық Мәлімдемесі

Басшылық «Қазақстан Халық Банкі» АҚ («Банк») және оның еншілес ұйымдарының (бірілесіп – «Топ») 2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес қаржылық ахуалын, сондай-ақ Топтың осы аталған күндерде аяқталған жылдар іші қызметінің нәтижесін, ақша қаражатының қозғалысын және капиталы құрамындағы өзгерістерді сенімді көрсететін шоғырландырылған қаржы есептілігінің Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына (бұдан әрі – «ХКЕС») сәйкес әзірленуі үшін жауап береді.

Шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындау кезінде басшылық мыналар үшін жауапты болады:

- есеп беру саясатының дұрыс қағидаттарының таңдалуы және олардың дұрыс қолданылуын қамтамасыз ету;
 - ақпараттың, оның ішінде есеп беру саясаты туралы мәліметтердің осындай ақпараттың орындалығы, шынайылығы, салыстырмалылығы және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанды беру;
 - ХКЕС талаптарының орындалуы есептілікті пайдаланушылар үшін мәмілелер, сондай-ақ басқа да оқиғалар немесе талаптардың қайсысының болмасын Топ қызметінің шоғырландырылған қаржылық жағдайына және шоғырландырылған қаржылық нәтижелеріне тиіізетін ықпалын түсіну үшін жеткілісіз болатын жағдайларда қосымша ақпаратты ашу;
 - Топтың болжауға болатын болашақта өз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау.
- Басшылық сонымен қатар мыналарға жауапты болады:

- Топтың барлық кәсіпорындарында ішкі бақылаудың тұтастай алғанда тиімді әрі сенімді жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдау көрсету;
- Топтың мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, Топтың қаржылық жағдайы туралы кез келген күні жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен ақпарат әзірлеуге және шоғырландырылған қаржы есептілігінің ХКЕС талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда есеп жүйесін жүргізіп отыру;
- бухгалтерлік есепті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізу;
- Топ активтерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін тиісті шаралар қабылдау; және
- қаржылық және өзге теріс пайдалану фактілерін анықтау және олардың алдын алу.

Топтың осы 2017, 2016 және 2015 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржы есептілігін Басқарма 2018 жылдың 7 наурызында бекіткен.

Басқарманың атынан:

Үміт Б. Шахметов
Басқарма Төрайымы
2018 жылғы 7 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

Павел А. Чугов
Бас Бухгалтер
2018 жылғы 7 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

«Делойт» ЖШС
Әл-Фараби даңғ., 36,
Алматы қ., 050059,
Қазақстан Республикасы
Тел: +7 (727) 258 13 40
Факс: +7 (727) 258 13 41
almaty@deloitte.kz
www.deloitte.kz

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ акционерлеріне:

Пікір

Біз 2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есептерді және сол күні аяқталған жылдар іші пайда мен зиян, өзге жиынтық табыс пен ақша қаражатының қозғалысы және капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептерді, сондай-ақ есеп саясатының негізгі қағидаларын қоса шоғырландырылған қаржы есептілігіне ескертулерді қамтыған «Қазақстан Халық Банкі» акционерлік қоғамы мен оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі бірлесіп – «Топ») шоғырландырылған қаржы есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, шоғырландырылған қаржы есептілігі барлық елеулі аспектілерде Топтың 2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ сол күні аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық нәтижелері және ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына («ХКЕС») сәйкес шынайы көрсетеді.

Пікір білдіру үшін негіз

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына («ХАС») сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз қорытындының «Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне қатысты аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде көрсетілген. Кәсіби бухгалтерлердің әдеп кодексіне («Кодекс») және Қазақстан Республикасында қаржылық есептіліктің аудитіне қолданылатын әдептілік талаптарына сәйкес біз Топқа қатысты тәуелді емеспіз. Сондай-ақ біз осы талаптарда және Кодексте айқындалған басқа да әдептілік міндеттерімізді орындадық. Біз аудиторлық пікір білдіру үшін жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер алдық деп ойлаймыз.

Манызды жағдайлар

Біз «Қазақмерцбанк» АҚ-ның «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-на жоспарлы қосылуы сипатталған шоғырландырылған қаржылық есептіліктің 2-ескертуесіне назар аударамыз. Бұл біздің пікіріміздің өзгеруіне ықпалын тигізбеді.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері – бұл, біздің кәсіптік пікірімізге сәйкес, есепті кезең іші шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін ең манызды болған мәселелер. Бұл мәселелер шоғырландырылған қаржылық есептіліктеріне біздің аудиттің мәліметінде және де осы есептіліктер туралы біздің пікіріміздің қалыптасуында жалпы сипатта қаралды. Біз осы мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Делойт атауы бір немесе бірнеше кез келген «Делойт Туш Тонау» тобына кіретін заңды тұлғалардың біріне қатысты, оның қатысушыларының жауапкершілігі олар «Делойт» берген көлемнен шектелетін, Ұлыбритания заңнамасына сәйкес тіркелген жеке компания болып табылады; әр сондай заңды тұлға жекеше және тәуелсіз заңды тұлға болып табылады. «Делойт Туш Тонау Линнтар» тобының және оған кіретін заңды тұлғалардың заңды құрылымы туралы ақпарат келесі сайтта көрсетілген: www.deloitte.com/uk/about.

© 2018 «Делойт Туш Тонау» Линнтар» мүшесі

Біз неге мәселені аудит үшін негізгі болады деп есептейміз?	Аудиттің шеңберінде не жасалды?
Жеке негізде бағаланатын құнсызданған қарыздар бойынша кірістерді мойындау және тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу	Біз банктік жүйеде тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеудің автоматтандырылған бақылауларын АТ-мамандарымен бірге сынақтан өткіздік.
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке 27-Ескертпеде көрсетілгендей, 2017 жылғы 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін жеке негізде бағаланатын құнсызданған қарыздар бойынша пайыздық кіріс 50,442 миллион теңгені құрады. Жеке негізде бағаланатын құнсызданған қарыздар бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені қолданумен пайыздық кірісті мойындау процесі күрделі үрдіс болып табылады және күтілетін ақша ағындарының мерзімдері мен сомалары сияқты елеулі пайымдамаларға кез болатын негізгі бастапқы деректердің сапасына негізделеді.	Біз банктік жүйеде тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеудің автоматтандырылған бақылауларын АТ-мамандарымен бірге сынақтан өткіздік. Біз тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша пайыздық табысты есепке алудың арифметикалық дәлдігін 39 ХҚЕС (IAS) «Қаржылық құралдар: тану және бағалау» («ХҚЕС 39») талаптарына сәйкес, есептеуді қайта қолданып және таңдамалық негізде бухгалтерлік жазбалармен салыстыра отырып, сынақтан өткіздік.
Күрделілік туындауы салдарынан біз жеке негізде бағаланатын құнсызданған қарыздар бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені қолданумен пайыздық кірісті есептеу барысында қолданылатын бастапқы деректердің дәлдігі және толықтығы тәуекелін аудиттің негізгі мәселесі ретінде анықтадық.	Біз таңдап алу арқылы пайыздық табысты есептеу үшін негіз болып табылатын, келіп түсетін ақша ағындарының мерзімдері мен сомалары, тиімді пайыздық мөлшерлемені және құнсызданған қарыздың баланстық құнын қоса, бастапқы деректердің толықтығы мен дәлдігін сынақтан өткіздік. Тестілеу барысында біз елеулі ауытқуларды таппадық.
Ұжымдық негізде бағаланатын клиенттерге берілген қарыздардың құнсыздануы	Ұжымдық негізде бағаланатын қарыздарды резервтеу бойынша басшылықтың процесін түсінуге қол жеткіздік. Ұжымдық негізде бағаланатын қарыздар бойынша резервтеу әдістемесінің дұрыстығын, сондай-ақ, үлгілерде қолданылатын дефолт болу ықтималы мен дефолт кезінде шығындар көрсеткіштерін қоса, негізгі жорамалдар мен дереккөздерін және бизнес пен стандарттардың талаптарын ескере отырып, талдамалық тұрғыдан 39 ХҚЕС (IAS) талаптарына сәйкес бағаладық. Біз үлгілерде берілген келіп-кету құны, қарыздарды қалпына келтіру және төлеу мерзімінен кешіктіру күндері бойынша қарыздарды үлестіру сияқты статистикаға жүгіне отырып, бастапқы деректердің дәлдігін мен толықтығын тексердік.

Ұжымдық негізде бағаланатын қарыздар бойынша қолданылатын дәл емес Дереккөзі нәтижесінде резервтеу мөлшерлемесін есептеуде қате кету мүмкіндігі бар: қамтамасыз етудің құны және дефолт кезінде шығындар денгейін (LGD) есептеуде қарыздарды қалпына келтіру статистикасы және дефолт ықтималдығын есептеуде қарыздарды мерзімінен кешіктіру күндері бойынша қарыздарды дәл емес үлестіру (PD).

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің 3- және 34- ескертпелерінде, ұжымдық негізде бағаланатын қарыздардың құнсыздану резервтерін есептеу бойынша Топтың саясатының сипаттамасы ұсынылған және жалпы қарыздардың баланстық құнымен қатар оның резервтері ашып көрсетілген.

Клиенттерге берілген жеке маңызды бар қарыздардың жіктелуі және құнсыздануы

Топ жүйесінде, жеке маңызды бар қарыздардың резервтеу көлемі «құнсызданған» немесе «құнсызданбаған» белгілері ретінде айтарлықтай пайымдаудан және қолмен өңдеуден өтетін жіктеу дәлдігіне байланысты.

Одан бөлек, жеке негізде бағаланатын қарыздардың құнсыздану резервтері дисконтталған ақша ағындарын талдаудың көмегімен есептелінеді және осылайша, жеке тұрғыда қарала отырып жоғары деңгейде қарыз алушының операциялық қызметінен және келіп мүлкін сатудан түсетін ақша ағындарына қатысты қолданылатын жорамалдарға тәуелділікті болжайды. Жеке негізде бағаланатын қарыздарға резервтердің және күтілетін ақша ағындарын бағалауда субъективтілік дәрежесінің маңыздылығына байланысты біз аудиттің негізгі мәселесі ретінде құнсызданған қарыздар дұрыс емес, құнсызданбаған сияқты жіктелуі ықтималдығы, сәйкесінше, ол резервтердің деңгейіне әсерін тигізу тәуекелін белгіледік.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке 34- ескертпеде жеке маңызды бар қарыздар бойынша құнсыздану көрсеткіштерінің сипаттамасы бар және жалпы баланстық құны мен осындай қарыздарға тиісті резервтері ашып көрсетілген.

Біз таңдамалы тұрғыда ұжымдық негізде бағаланатын қарыздар бойынша резервтеу үлгілерін қайта санадық. Біз шоғырландырылған қаржы есептілікте клиенттерге берілген қарыздар бойынша ақпараттың өзектілігі мен толық ашылуын ХЖЕС стандарттарына сәйкес бағаладық. Тестілеу барысында біз елеулі ауытқуларды таппадық.

Біз қарыздарды резервтеу бойынша, атап айтқанда, деректерді жинау бойынша, олардың жіктелуімен қоса, клиенттерге қарыздар бойынша мониторинг пен есептілік жөніндегі процесті, процестің бөлігі ретінде кез келген қолмен жасалатын енгізуді бірге түсініп, процесті бағаладық.

Біз таңдап алу арқылы «құнсызданбаған» болып жіктелген қарыздар үшін 39 ХЖЕС (IAS) талап ететін, есепке алынған пайыздық табысты немесе негізгі борышты төлеу кезінде мерзімінен кешіктіру, қайта құрылымдау мен қаржылық көрсеткіштердің нашарлауы сияқты түрлі құнсыздану индикаторларын олар тиісті түрде жіктелгенін тексеру үшін, зерттедік.

Қарыздар бойынша белгілі бір провизиялар үшін біз таңдап алу арқылы ХЖЕС (IAS) 39 талаптарына сәйкес есепті күнге резерв құру дұрыстығын, Топ құжаттандырыған қарыз алушылардың кредит төлеу қабілетінің шолуды, болашақ ақша ағындарын болжау бойынша жорамалдарды тексеруді және келіп мүлкін бағалауды қоса алғанда, тексеруін жүргізді. Тестілеу барысында біз елеулі ауытқуларды таппадық.

Бизнесті біріктіру

2017 ж. шілдеде Топ «Қазкоммерцбанк» АҚ-та бақылаушы үлесті сатып алды, бұл Топ үшін елеулі сатып алу болды. Біз бұл сатып алуды аудиттің негізгі мәселесі ретінде белгіледік, өйткені транзакцияны есепке алу күрделі болып, сатып алынған активтер мен міндеттемелердің әділ құнын анықтау сияқты субъективті мәселелерді қамтыды.

Шоғырландырылған қаржы есептілікке 5-ескертпеде бизнесті біріктіру туралы ақпарат берілген.

Біз басшылықтың кәсіпорындарды сатып алуға, сатып алу бағасын тарқату мен бизнесті біріктіруді есепке алуға байланысты процесін түсіндік. Біз Топтың бизнесті біріктіру бойынша есепке алу саясатын ХҚЕС (IFRS) 3 «Бизнесті біріктіру» («ХҚЕС 3») талаптарымен салыстырдық. Біз бағалау жөнінде мамандардың көмегімен клиенттерге берілген қарыздарды бағалауды пайдаланылатын, болашақ ақша ағындарды бағалау сияқты басшылық қолданған негізгі жорамалдарды, клиенттер қаражатынан өндірілетін пайыздық мөлшерлемелерді және шығарылған борыштық қағаздар үшін бағалау әдістерді анықтадық. Біз сатып алынған активтер мен міндеттемелердің әділ құнын анықтау кезінде қолданылатын басшылықтың жомаралдары біздің болжалдардың диапазонында орналасқанын анықтадық.

Біз шоғырландырылған қаржы есептеліктері бизнесті біріктіруге байланысты ақпараттың ашылуын ХҚЕС (IFRS) 3 талаптарымен салыстырдық.

Тестілеу барысында біз елеулі ауытқуларды таппадық.

Өзге ақпарат – Жылдық есеп

Басшылық өзге ақпарат үшін жауапты. Өзге ақпарат, шоғырландырылған қаржылық есептіліктен және ол туралы біздің аудиторлық қорытындыдан басқа, жылдық есептегі ақпарат болып саналады. Біз жылдық есеп бізге осы аудитор есебінің күнінен кейін ұсынылады деп болжаймыз.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік жөнінде біздің пікіріміз өзге ақпаратқа тарамайды және де біз осы ақпарат бойынша қандай да бір сенімділіктің қандай да бір нысанын білдірмейміз.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитін жүргізуге байланысты біз өзге ақпаратпен ол бізге ұсынылған кезде, танысуға міндеттіміз. Танысу барысында біз өзге ақпаратты шоғырландырылған қаржылық есептіліктің біз аудит барысында алған білімге, елеулі сәйкессіздіктер, сондай-ақ басқа да ықтимал бұрмалаушылық бойынша қараймыз.

Егер жылдық есеппен танысу барысында біз ондағы өзге ақпарат елеулі бұрмаланған деген пікірге келетін болсақ, біз ол туралы корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға хабарлауға міндеттіміз.

Шоғырландырылған қаржылық есептілігі үшін басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық шоғырландырылған қаржылық есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес әзірлеу және нанымды ұсыну үшін және басшылық шоғырландырылған қаржылық есептілікті әзірлеу үшін қажетті деп санайтын, жосықсыз әрекеттер мен қателер салдарынан орын алатын елеулі бұрмалаулары жоқ ішкі бақылау жүйесі үшін жауап береді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті әзірлеу кезінде басшылық Топтың қызметті үздіксіз жалғастыруға қабілетін бағалау үшін, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне жататын мәліметтерді ашу үшін, және де, басшылық Топты таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниетті немесе басшылықта Топты таратудың, оның қызметін тоқтатудың баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдың негізінде есептілікті құрастыру үшін жауап береді.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін әзірлеуді қадағалау үшін жауап береді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілігі үшін аудиторлар жауапкершілігі

Біздің мақсат шоғырландырылған қаржылық есептілікте жосықсыз әрекеттер мен қателер салдарынан орын алған елеулі бұрмалаушылықтар берілмегені жөнінде қисындаы сенімділіктен және біздің пікіріміз берілген аудитор есебін шығарудан тұрады. Қисындаы сенімділік – бұл сенімділіктің жоғары дәрежесі, бірақ ол ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит елеулі бұрмалаушылықтарды, олар болған жағдайда, әрқашан анықтайтынына кепілдік бере алмайды. Бұрмалаушылықтар жосықсыз әрекеттер немесе қателердің нәтижесінде орын алуы мүмкін және де олар жекеше түрде немесе олардың жиынтығы түрінде шоғырландырылған қаржылық есептіліктің негізінде қабылданатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсерін тигізуі мүмкін деп дәлелді түрде болжауға болса, олар елеулі болып есептеледі.

ХАС-қа сәйкес жүргізілетін аудиттің шеңберінде біз кәсіби пайымды қолданып, бүкіл аудиттің барысында кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Одан басқа біз:

- Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің жосықсыз әрекеттер немесе қателер салдарынан орын алған елеулі бұрмалаушылықтары тәуекелдерін анықтап, бағалаймыз, осындай тәуекелдеріне жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлеп, жүргіземіз, біздің пікірімізді білдіру үшін жеткілікті және тиісті түрде берілген аудиторлық дәлелін аламыз. Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде орын алған елеулі бұрмалаушылықты анықтай алмау тәуекелі қатенің нәтижесінде орын алған елеулі бұрмалаушылықты анықтай алмау тәуекелінен әлде-қайда жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттер келісуден, жалған құжаттар ұсынууда, әдейі қалдырып кетуден, ақпаратты әдейі бұрмалап ұсынуудан және қолданыстағы ішкі бақылау жүйесін айналып өтетін әрекеттерден тұруы мүмкін;
- Жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында, алайда Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі жөнінде пікір білдіру үшін емес, аудит үшін маңызды ішкі бақылауларды түсінеміз;
- Қолданылатын есептік саясаттың тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалардың негізділігін және де басшылық дайындаған ақпараттың тиісті түрде ашылуын бағалаймыз;
- басшылықтың қызмет уәдіксіздігі туралы жорамалды қолдану орындылығы туралы қорытынды шығарамыз, ал, алынған аудиторлық дәлелдер негізінде – олардың нәтижесінде Топтың қызметті уәдіксіз жалғастыру қабілеті елеулі күмән туадыратын оқиғалар мен жағдайларға байланысты, айтарлықтай белгісіздіктің болуы туралы қорытынды. Егер біз айтарлықтай белгісіздіктің болуы туралы есептілікте ақпараттың тиісті түрде ашылуына назар аударуымыз қажет немесе тиісті түрде ашылмаған жағдайда, пікірімізді өзгертуіміз қажет. Біздің қорытындылар аудиторлық қорытындының күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделеді. Алайда болашақ оқиғалар мен жағдайлар Топтың қызметті уәдіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуға әкеліп соғуы мүмкін;
- Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ұсынууды, оның құрылымы мен мазмұнын, соның ішінде ақпаратты ашуын, сондай-ақ оның негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды ұсынуудың нанымдылығын қамтамасыз етудің жалпы бағалауын жүргіземіз;
- Шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін Топ компанияларының қаржылық ақпараты және олардың қызметі бойынша жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдерін аламыз. Біз Топтың аудитін жүргізу, басқару және бақылау үшін жауап береміз. Біз аудиторлық пікіріміз үшін толықтай жауап береміз.

Біз корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғаларға аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері жөнінде, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі проблемалар, соның ішінде ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабардар етеміз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғаларға біздің аудиторлық тәуелсіздікке қатысты барлық қолданылатын этикалық талаптарды сақтау туралы мәлімдемені ұсынамыз және де негіздемеік түрде аудиторлардың тәуелсіздігіне әсерін тигізеді деп есептеуге болатын барлық сұрақтар туралы, ал қажет болған жағдайларда – қабылданған қауіпсіздік шаралары туралы хабардар етеміз.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғаларды біз хабардар еткен сұрақтардың ішінен, біз аудиттің негізгі мәселелерін - есепті кезең үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін ең маңызды сұрақтарды анықтаймыз.

аудитордың біліктілік куәлігі

MS15

Марк Смит
Тапсырма бойынша серіктес
Шотландияның лицензияланған
бухгалтерлер институтының
лицензияланған бухгалтері
№ M21857 лицензия
Глазго, Шотландия

«Делойт» ЖШС
Қазақстан Республикасында аудитормлық қызмет
атқаруға мемлекеттік лицензия
№ 0000015, сериясы МЖО-2,
Қазақстан Республикасының
Қаржы министрілігі
2006 жылғы 13 қыркүйекте берген

Н. Бекенов

Нұрлан Бекенов
«Делойт» ЖШС
Бас директоры

2018 жылғы 7 наурыз
Қазақстан Республикасы, Алматы қ.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанындағы
Қаржылық Ахуал Туралы Шоғырландырылған Есептер
(Миллион Теңгемен)

АКТИВТЕР	Ескерт- пелер	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Ақша қаражаты және оның баламалары	6	1,780,548	1,774,519	1,404,680
Міндетті резервер	7	111,039	76,122	68,389
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	8	144,976	328,737	177,070
Кредит мекемелеріндегі қаржы	9	87,736	35,542	44,993
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	10	2,565,425	599,624	378,520
Бағалы металдар	11, 38	5,111	1,684	2,436
Клиенттерге берілген қарыздар	12	3,251,102	2,319,583	2,176,069
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	13	37,517	30,146	24,658
Коммерциялық жылжымайтын мүлік	13	48,774	10,202	9,632
Ағымдағы салық активтері	23	15,320	3,222	16,469
Кейінге қалдырылған салық активтері	23	517	831	1,919
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	14	137,684	94,897	82,462
Материалдық емес активтер	15	8,251	9,179	8,659
Іскерлік бедел	15	3,085	4,954	4,954
Сактандыру активтері	17	40,162	28,354	23,857
Өзге активтер	18	68,129	20,590	18,766
Сатуға арналған активтер	16	8,305,376	5,338,186	4,443,533
		552,405	10,297	11,405
БАРЛЫҚ АКТИВТЕР		8,857,781	5,348,483	4,454,938
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖӘНЕ КАПИТАЛ				
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Клиенттер қаржысы	19, 38	6,131,750	3,820,662	3,043,731
Кредиттік ұйымдардың қаржысы	20	255,151	162,134	168,258
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	8	5,631	2,841	5,593
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	21	962,396	584,933	597,525
Ағымдағы салық міндеттемесі	23	2,720	3,311	379
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	23	8,789	23,181	37,362
Резервтер	22	16,098	987	982
Сактандыру міндеттемелері	17	139,543	64,374	50,983
Өзге міндеттемелері	24	66,419	20,467	20,197
Сатуға арналған активтерге тікелей қатысты міндеттемелері	16	7,588,697	4,682,890	3,925,010
		334,627	-	-
Барлық міндеттемелер		7,923,324	4,682,890	3,925,010
КАПИТАЛ				
Жарғылық капитал	25	143,695	143,695	143,695
Эмиссиялық табыс		1,839	1,911	2,039
Құны өтеліп сатып алынған өз акциялары бөлінбеген пайда және өзге резервтер		(104,234)	(103,121)	(103,175)
		820,716	623,108	487,369
		862,016	665,593	529,928
Бақыламайтын үлес		72,441	-	-
Барлық капитал		934,457	665,593	529,928
Барлық міндеттемелер мен капитал		8,857,781	5,348,483	4,454,938

Басқарманың бұйрығы: Алматы, Қазақстан Республикасының Қаржылық Ахуал Туралы Шоғырландырылған Есептер бойынша табылады.

Үміт Б. Шығайұлы
Басқарма төрайымы
2018 жылғы 7 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

17-134 беттерінде ескертпелер осы шоғырландырылған есептің құрамына кіргізіліп табылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Пайда мен Зиян Туралы Шоғырландырылған Есептер
(Миллион Тенгемен, тенгемен берілген акция бойынша пайданы қоспағанда)

	2017 жылғы Ескерт- пелер	31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл*	2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл*
ЖАЛҒАСЫП ОТЫРҒАН ҚЫЗМЕТ				
Пайыздық кіріс	27,38	506,328	332,563	244,040
Пайыздық шығыс	27,38	(257,805)	(160,549)	(100,678)
ҚҰНСЫЗДАНУ РЕЗЕРВІНЕ БӨЛІНГЕНЕ ДЕЙІНГІ				
ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС	27	248,523	172,014	143,362
Құнсыздану резервін жасау	22	(67,302)	(25,308)	(11,280)
ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС		181,221	146,706	132,082
Қызметтер және комиссиялар бойынша кірістер	28	87,640	57,697	51,918
Қызметтер және комиссиялар бойынша шығыстар	28	(26,732)	(11,295)	(10,150)
Қызметтер және комиссиялар бойынша таза кірістер		60,908	46,402	41,768
Пайда немес зиян арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша таза пайда/(зиян)	29	31,423	(12,710)	197,930
Қолда бар инвестициялық бағалы қаражаттардан түскен таза пайда/(зиян)		1,064	2,623	(246)
Шетел валютасымен операциялардан түсетін таза пайда/(зиян)	30	(4,949)	18,506	(173,259)
Сақтандыру қызметінен түсетін кірістер	31	55,108	28,071	25,574
Өзге кірістер		23,618	6,486	8,700
ӨЗГЕ ПАЙЫЗДЫҚ ЕМЕС КІРІСТЕР		106,264	42,976	58,699
Операциялық шығыстар	32	(107,352)	(66,995)	(65,395)
Сауға арналған активтердің құнсыздануынан зиян	16	(4,978)	(1,564)	-
Резервтерді қалпына келтіру /(жасау)	22	1,737	(44)	(368)
Қайта сақтандыру шегерілгеннен кейінгі жұмсалған сақтандыру төлемі	17,31	(48,615)	(24,799)	(22,793)
ПАЙЫЗДЫҚ ЕМЕС ШЫҒЫСТАР		(159,208)	(93,402)	(88,556)
САЛЫҚ САЛЫНҒАНҒА ДЕЙІНГІ ПАЙДА				
Пайда салығы бойынша шығыс	23	189,185	142,682	143,993
Жыл ішінде жалғасып отырған қызметтен түскен пайда		(25,598)	(22,183)	(30,411)
ТОҚТАТЫЛҒАН ҚЫЗМЕТ		163,587	120,499	113,582
Жыл ішінде тоқтатылған қызметтен түскен пайда	16	9,876	10,913	6,730
ТАЗА ПАЙДА		173,463	131,412	120,312
Келесілерге қатысты:				
Бақыламайтын үлеске		101	-	-
Жай акционерлерге		173,362	131,412	118,913
Артықшылықты акционерлерге		-	-	1,399
АКЦИЯ БОЙЫНША ПАЙДА (тенгемен)	33	173,463	131,412	120,312
Акция бойынша базалық пайда		15,77	11,96	10,67
Акция бойынша таратылған пайда		15,77	11,95	10,16
Жалғасып отырған қызметтен түсетін акция бойынша базалық пайда		14,88	10,99	10,41
Жалғасып отырған қызметтен түсетін акция бойынша таратылған пайда		14,88	10,99	10,36

* «Алтын Банк» АҚ-ты тоқтатылған қызмет ретінде ұсынылғанға байланысты қайта сарқарды. Қосымша ақпарат үшін 16-Қосымшаның көзін қараңыз.

Басқарманың атқарған:

Үміт Б. Шалайыбаева

Басқарманың төрайымы

2018 жылғы 7 қауірі

Қазақстан, Алматы қ.

Тасел А. Мамбетов

Бас бухгалтер

2018 жылғы 7 қауірі

Қазақстан, Алматы қ.

17-134 беттеріндегі есептерлер осы шоғырландырылған есептіліктің ажыратылмағ бөлігі болып табылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Өзге Жиынтық Кіріс Туралы Шоғырландырылған Есептер
(миллион Тенгемен)

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Таза пайда	173,463	131,412	120,312
Салық шегерілгеннен кейінгі өзге жиынтық кіріс/(зиян)			
Кейінінен пайда мен шығындардың құрамына қайта жіктестірілмейтін баптар:			
Жылжымайтын мүлікті қайта бағалаудан (зиян)/пайда (2017, 2016 және 2015 жылғы- шегерілген салық – 222 миллион тенге, 192 миллион тенге, нөл тенге)	(113)	539	56
Кейінінен пайда мен зияндар құрамына қайта жіктелуі мүмкін баптар:			
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды қайта бағалаудан пайда/зиян (2017, 2016 және 2015 жылғы – шегерілген салықпен – нөл тенге)	33,733	7,131	(14,529)
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздардың шығуының нәтижесінде пайда мен зияндардың құрамына қайта жіктелді (2015, 2014 және 2013 жылғы- шегерілген салықпен – нөл тенге)	(1,064)	(2,623)	246
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар құнсыздануының нәтижесінде пайда мен зияндардың құрамына қайта жіктелді (2017, 2016 және 2015 жылғы - шегерілген салықпен – нөл тенге)	(1,141)	(783)	4,171
Шегелдік қызметті қайта есептеудің бағамдық айырмасы (2017, 2016 және 2015 жылғы - шегерілген салықпен – нөл тенге)	1,473	402	5,540
Бір жыл іші жиынтық кіріс/(зиян)	32,888	4,666	(4,516)
Бір жыл іші жиынтық кіріс, барлығы	206,351	136,078	115,796
Мыналарға қатысты:			
Бақыламайтын үлеске	2,942	-	-
Жай акционерлерге	203,409	136,078	114,449
Артықшылықты акционерлерге	-	-	1,347
	206,351	136,078	115,796

Басқарманың атынан

Үміт Б. Шаяметова
Басқарма Төрайымы

2018 жылғы 7 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

Павел А. Яковлев
Бас Бухгалтер

2018 жылғы 7 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

17-134 беттерінде, ескертулер осы шоғырландырылған есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Капиталдағы Өзгерістер Туралы Шоғырландырылған Есептер
(миллион Тенгемен)

	Жарғылық капитал Жай акциялар	Эмиссия- лық кіріс	Өтеуі төлеп сатып алынған өз акциялары	Бағамдық айырма қоры *	Сатуға арналған, қолда бар инвестиц. бағалы қағаздарды қайта бағалау резерві *	Жылжыма йтын мүлікті қайта бағалау резерві *	Бөлінбеген пайда*	Барлық капитал	Бақыламай -тын үлес	Барлық капитал
2016 жылғы 31 желтоқсан	143,695	1,911	(103,121)	5,097	(15,679)	16,609	617,081	665,593	-	665,593
Таза пайда	-	-	-	-	-	-	173,362	173,362	101	173,463
Өзгі жиынтық кіріс	-	-	-	1,473	28,687	(113)	-	30,047	2,841	32,888
Өзге жиынтық кіріс	-	-	-	1,473	28,687	(113)	173,362	203,409	2,942	206,351
Өз акцияларын сатып алу	-	(72)	(1,675)	-	-	-	-	(1,747)	-	(1,747)
Өтеуі төлеп алынған өз акцияларын сату	-	-	562	-	-	-	-	562	-	562
Сақтандырушыларға сақтандыру бонустары	-	-	-	-	-	-	(171)	(171)	-	(171)
«Казкоммерцбанк» АҚ-тың қосымша жарғылық капиталын сатып алу	-	-	-	-	-	-	(1,387)	(1,387)	7	(1,380)
«Казкоммерцбанк» АҚ-тың акцияларын «АЛМЭКС» холдингілік тобы» АҚ-қа сату (2- ескертпе) «Казкоммерцбанк» АҚ	-	-	-	-	-	-	(4,243)	(4,243)	69,492	65,249
Бұрын қайта бағаланған жылжымайтын мүліктің тозуы және шығып қалуы нәтижесінде жылжымайтын мүліктің қайта бағалау резервін есептен шығару	-	-	-	-	-	(1,026)	1,026	-	-	-
2017 жылғы 31 желтоқсан	143,695	1,839	(104,234)	6,570	13,008	15,470	785,668	862,016	72,441	934,457

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Капиталдағы Өзгерістер Туралы Шоғырландырылған Есептер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

	Жарғылық капитал			Өтеуі төлеп сатып алынған өз акциялар				Сатуға арналған, қолда бар инвестиц.	Жылжымай-тын мүлікті қайта бағалау резерві *	Бөлінбеген пайда*	Барлық капитал
	Жай акциялар	Айырбас-талмай-тын артықшы-лықты акциялар	Айырбас-талатын артықшы-лықты акциялар	Эмиссия-лық кіріс	Жай акциялар	Артықшы-лықты акциялар	Бағамдық айырма қоры *	бағалы қағаздарды қайта бағалау резерві *			
2015 жылғы 31 желтоқсан	83,571	46,891	13,233	2,039	(39,974)	(63,201)	4,695	(19,404)	16,416	485,662	529,928
Таза пайда	-	-	-	-	-	-	-	-	-	131,412	131,412
Өзге жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	402	3,725	539	-	4,666
Барлық жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	402	3,725	539	131,412	136,078
Өз акцияларын сатып алу	-	-	-	(32)	(427)	-	-	-	-	-	(459)
Өтеуі төлеп алынған өз акцияларын сату	-	-	-	-	481	-	-	-	-	-	481
Дивидендтер – артықшылықты акциялар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Артықшылықты акцияларды жай акцияларға айырбастау	60,124	(46,891)	(13,233)	(96)	(63,201)	63,201	-	-	-	(333)	(333)
Сақтандырушыларға сақтандыру бонустары	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(96)
Бұрын қайта бағаланған жылжымайтын мүліктің тозуы және шығып қалуы нәтижесінде жылжымайтын мүліктің қайта бағалау резервін есептен шығару	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(6)	(6)
	-	-	-	-	-	-	-	-	(346)	346	-
2016 жылғы 31 желтоқсан	143,695	-	-	1,911	(103,121)	-	5,097	(15,679)	16,609	617,081	665,593

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Капиталдағы Өзгерістер Туралы Шоғырландырылған Есептер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

	Жарғылық капитал			Өтеуі төлеп сатып алынған өз акциялар			Сатуға арналған, қолда бар инвестиц. бағалы қағаздарды қайта бағалау резерві *		Жылжым айтын мүлікті қайта бағалау резерві *	Бөлінбе-ген пайда*	Барлық капитал
	Жай акциялар	Айырбас-талмай-тын артықшы-лықты акциялар	Айырбас-талатын артықшы-лықты акциялар	Эмиссия-лық кіріс	Жай акциялар	Артықшы-лықты акциялар	Бағамдық айырма қоры *	қағаздарды қайта бағалау резерві *			
2014 жылғы 31 желтоқсан	83,571	46,891	13,233	1,439	(39,973)	(39,021)	(845)	(9,292)	17,341	401,877	475,221
Таза пайда	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120,312	120,312
Өзге жиынтық кіріс/(зиян)	-	-	-	-	-	-	5,540	(10,112)	46	10	(4,516)
Барлық жиынтық кіріс/(зиян)	-	-	-	-	-	-	5,540	(10,112)	46	120,322	115,796
Өз акцияларын сатып алу	-	-	-	(319)	(9)	(24,180)	-	-	-	-	(24,508)
Өтеуі төлеп алынған өз акцияларын сату	-	-	-	919	8	-	-	-	-	(708)	219
Дивидендтер – артықшылықты акциялар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,543)	(2,543)
Дивидендтер – жай акциялар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(34,257)	(34,257)
Бұрын қайта бағаланған жылжымайтын мүліктің тозуы және шығып қалуы	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
нәтижесінде жылжымайтын мүліктің қайта бағалау резервін есептен шығару	-	-	-	-	-	-	-	-	(971)	971	-
2015 жылғы 31 желтоқсан	83,571	46,891	13,233	2,039	(39,974)	(63,201)	4,695	(19,404)	16,416	485,662	529,928

*Бұл сомалар қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есептің Бөлінбеген пайда және өзге резервтер бабына енгізілген.

Басқарманың атынан:

Үкіт Б. Шаяхметова
Басқарма Төрайымы

2018 жылғы 7 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

Павел А. Жаусов
Бас Бухгалтер

2018 жылғы 7 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

17-134 беттеріндегі Есептер пелер осы шоғырландырылған есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Ақша Қаражатының Қозғалысы Туралы Шоғырландырылған Есептер
(миллион Тенгемен)

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БОЙЫНША АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:			
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтерінен алынған пайыздар	2,348	124	109
Ақша қаражат пен оның баламасынан және кредит мекемелеріндегі қаржыдан алынған пайыздар	23,610	13,732	5,972
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздардан алынған пайыздар	23,730	17,664	23,378
Өтеілгенге дейін ұсталатын инвестициялардан алынған пайыздар	-	1,201	-
Клиенттерге берілген қарыздардан алынған пайыздар	315,392	255,539	199,298
Клиенттер қаржысы бойынша төленген пайыздар	(201,006)	(116,406)	(63,712)
Кредит мекемелерінің қаржысы бойынша төленген пайыздар шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша төленген пайыздар	(4,213)	(7,596)	(5,061)
Алынған комиссиялар	(63,365)	(47,828)	(26,113)
Төленген комиссиялар	86,662	58,498	53,280
Сактандыру қызметінен алынған кіріс	(26,214)	(12,009)	(10,837)
	49,056	23,994	21,636
Қайта сактандырушыға берілген сактандыру сыйақылары Туынды қаржы құралдарынан түсімдер/(төлемдер)	(2,374)	(2,660)	(2,439)
Алынған өзге кіріс	11,955	(10,592)	39,122
Төленген операциялық шығыстар	23,618	6,384	8,595
Сактандыруға төленген төлемдер	(87,001)	(67,580)	(62,789)
	(34,553)	(16,602)	(8,834)
Таза операциялық активтердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы	117,645	95,883	171,585
Операциялық активтер мен міндеттемелер өзгерісі:			
Операциялық активтердің (ұлғаюу) /азаяуы:			
Міндетті резерватері	(31,604)	(7,733)	(20,164)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	408,395	(127,891)	(7,589)
Кредиттік ұйымдардағы қаражаттары	(26,757)	9,082	(7,481)
Бағалы металдар	(168)	997	(483)
Клиенттерге берілген қарыздар	(311,999)	(126,924)	(216,366)
Сатуға арналған активтері	(2,219)	-	(2,607)
Сактандыру активтері	12,493	(1,100)	(245)
Өзге активтер	(3,472)	(6,269)	7,401
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюу /(азаяуы):			
Клиенттер қаржысы	48,893	750,365	287,505
Кредит мекемелерінің қаржысы	37,972	(9,224)	50,928
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	(187)	(2,755)	10,923
Сактандыру міндеттемелері	(6,454)	7,944	1,832
Өзге міндеттемелер	(67,957)	(133)	4,307
Табыс салығын төленгенге дейінгі операциялық қызметтен түсетін ақша қаражатының түсімі	174,581	582,242	279,546
Төленген табыс салығы	(52,365)	(20,331)	(25,222)
Операциялық қызметтен түсетін ақша қаражатының таза түсімі	122,216	561,911	254,324

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Ақша Қаражатының Қозғалысы Туралы Шоғырландырылған Есептер (Жалғасы)
(миллион теңгемен)

ИНВЕСТИЦИОНДЫҚ ҚЫЗМЕТ БОЙЫНША АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:	Ескерт- пелер	2017 жылғы	2016 жылғы	2015 жылғы
		31 желтоқсанда аяқталған жыл	31 желтоқсанда аяқталған жыл	31 желтоқсанда аяқталған жыл
Емшілес кәсіпорындар сатып алудан ақша қаражаттары мен олардың баланстарының таза түсімі	5	678,622	-	901
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу және алдын ала төлем негізгі құралдар мен жабдықтарды сатудан алынатын түсімдер		(13,862)	(15,386)	(17,131)
Инвестициялық жылжымайтын мүлікті сатудан түсім		1,403	2,859	4,438
Коммерциялық жылжымайтын мүлік бойынша күрделі шығындар		-	1,695	-
Коммерциялық жылжымайтын мүлікті сатудан түсім		(830)	(2,817)	-
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды сатудан түсім		3,918	2,247	-
Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды сатып алу		1,244,554	34,196	175,365
Өтелгенге дейін ұсталатын, инвестицияларды өтеуден түсім		(1,753,899)	(186,905)	(76,157)
Инвестициялық қызмет бойынша ақша қаражаттарының таза түсімі (жылжысуы)		159,906	(207,712)	87,416
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БОЙЫНША АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:				
«Казкоммерцбанк» АҚ-тың акцияларын «АІМЭКС» холдингілік тобы» АҚ-қа сату	2	65,249	-	-
«Казкоммерцбанк» АҚ-тың қосымша жарғылық капиталын сатып алу	2	(4,940)	-	-
Артықшылықты акцияларды жай акцияларға айырбастауға байланысты отемдерді төлеу		-	(96)	-
Өтеуі төлен алынған өз акцияларын сатудан түсім		562	481	927
Өз акцияларын сатып алу		(1,747)	(459)	(24,508)
Дивидендтер төлеу – артықшылықты акциялар		-	(333)	(2,543)
Дивидендтер төлеу – жай акциялар		-	-	(34,257)
«Халық Банкі» Жинақталушы Зейнетақы Қоры» АҚ акцияларын сатып алудан шығын		-	-	(708)
Борыштық бағалы қағаздар шығарудан түсім		-	25,888	115,852
Борыштық бағалы қағаздарды өтеу және сатып алу	21	(197,892)	(43,561)	(7,627)
Қаржылық қызмет бойынша ақша қаражатының таза (жылжысуы)/кірісі		(138,768)	(18,080)	47,136
Айырбастау бағамындағы өзгерістердің ақша қаражатына және оның балансына әсері		5,411	33,720	475,267
Ақша қаражаты және оның баланстарының таза өзгерісі		148,765	369,839	864,143
АҚША ҚАРАЖАТ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, жыл басындағы жағдай бойынша	6	1,774,519	1,404,680	540,537
АҚША ҚАРАЖАТ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, жыл аяғындағы жағдай бойынша *	6	1,923,284	1,774,519	1,404,680

* 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражат және оның баланстары 142,736 миллион теңге мөлшерінде ақша қаражат және оның баланстары, сатуға арналған активті қамтиды (15-қосымша).

2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсанында аяқталған жылдардағы ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептерден алынған, 12, 13, 16 және 25-ескертпелерге ұсынылған ақша қаражаты емес аударымдарды жүргізді.

Басқарманың алдымен:

Үміт Б. Шахматова
Басқарма төрағасы

2018 жылғы 7 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

Павел А. Буслов
Бас бухгалтер

2018 жылғы 7 наурыз
Қазақстан, Алматы қ.

17-134 беттеріндегі ескертпелер осы шоғырландырылған есептіліктің ажыратын емес бөлігі болып табылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер
(миллион Тенгемен)

1. Негізгі қызмет бағыттары

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ (бұдан әрі - «Банк») және оның еншілес кәсіпорындары (бұдан әрі бірлесіп - «Топ») корпоративтік клиенттер мен жеке клиенттерге Қазақстанда, Ресейде, Қырғызстан, Тәжікстан мен Грузияда банктік қызметтерді, Қазақстан мен Ресейде лицензияланған қызметтерді, сондай-ақ Қазақстанда активтерді басқару бойынша қызметтерді, сақтандыру қызметтерін мен брокерлік қызметтерді ұсынады. Банктің бастапқы мемлекеттік тіркеуден өту рәсімі Қазақстанның әділет органдарында 1994 жылғы 20 қаңтарда жүргізілді. Банк өз қызметін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі - «ҚРҰБ») банктік және басқа да операциялар және бағалы қағаздар нарығында қызмет жүргізу үшін жаңартылып қайта берген 2016 жылдың 8 қарашадағы № 1.2.47/230/38/1 лицензияға сәйкес іске асырады. Банк «Қазақстандық депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ ұсынған салымдарды міндетті сақтандыру жүйесінің мүшесі болып табылады.

Банктің негізгі қызметі клиенттерге қарыздар мен кепілдіктер беру, депозиттер тарту, бағалы қағаздармен және шетел валютасымен операциялар жүргізу, ақша аудару, ақша қаражаты мен төлем карточкаларымен операциялар жүргізу және басқа да банктік қызметтер көрсету болып табылады. Мұнымен қатар Банк Қазақстан Республикасы Үкіметінің эксклюзивтік емес агенті ретінде өз филиалдарының желісі арқылы халыққа зейнетақы төлеу және жәрдемақылар беру қызметін атқарады.

Банктің бағалы қағаздары Қазақстан қор биржасының (бұдан әрі - «ҚКБ») негізгі листингіне қосылған, сондай-ақ Жаһандық депозитарлық қолхаттары (бұдан әрі - «ЖДҚ») және Еурооблигациялары Лондонның Қор биржасының негізгі листингісіне қосылды.

Топ іс жүзінде Тимур Құлыбаев пен оның зайыбы Динара Құлыбаеваның бақылауында болып табылады.

2017 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Банк өз қызметін Алматы қаласында орналасқан бас офисі және Қазақстан аумағында орналасқан 45 облыстық филиал («Қазкоммерцбанк» АҚ-тың (бұдан әрі - «ККБ») 23 облыстық филиалын қоса алғанда), 122 аудандық филиал және 532 есеп-айырысу кассалық орталықтары (ККБ-ның 187 есеп-айырысу кассалық орталықтарын қоса алғанда) (2016 жылдың 31 желтоқсанында - сәйкесінше, 22, 122 және 365, 2015 жылдың 31 желтоқсанында - сәйкесінше, 22, 122 және 377) арқылы іске асырды. Банктің ресми түрде тіркелген офисі Қазақстан Республикасы, А26МЭК5, Алматы қаласы, Әл-Фараби даңғылы, 40 мекенжайы бойынша орналасқан.

Топ жұмыскерлерінің іс жүзіндегі саны мөлшерлемелерді ескере отырып, 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 18,410 жұмыскерді құрайды (2016 жылғы 31 желтоқсанда - 11,402; 2015 жылғы 31 желтоқсанда - 11,827).

Топтың осы 2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші шоғырландырылған қаржылық есептілігін шығарылымға Басқарма 2018 жылғы 7 наурызда бекітті.

Сот талаптары

Топтың өз қызметін жүргізуі барысында клиенттер мен контрагенттер Топқа уақыт аралықтарында кінәрат талаптарын қойып отырады. Басшылықтың пікірінше, мұндай кінәрат талаптары бойынша талдау жүргізу нәтижесі Топқа елеулі шығын келтірмейді, сондықтан жеке қаржылық есептілікте бұл жағдай бойынша тиісті резервтер қарастырылмаған.

Операциялық орта

Қазақстан сияқты дамушы елдердің нарықтары әдетте дамыған нарықтардан айырмашылықтағы экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңнамалық тәуекелдерге ұшырап отыруы мүмкін. Қазақстанда бизнес жүргізуді реттеуші заңдар мен нормативтік актілер бұрынғысынан айтарлықтай жиі өзгертіліп отыр және оларды еркін түсіндіру мүмкіндігі бар. Қазақстанның болашақ даму бағыты мемлекеттің жүргізетін салықтық және ақша-кредит саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, сондай-ақ еліміздегі саяси жағдайлардың өзгерістерімен байланысты.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Қазақстан мұнай және газды үлкен көлемде өндіруші және экспорттаушы ел болуына байланысты, әлемдік нарықтағы мұнай мен газ бағасының өзгерістері Қазақстанның экономикасына айрықша әсерін тигізеді. 2014 - 2016 жылдары энергия ресурстарының құны едәуір төмендеді, бұл экспорттық түсімінің едәуір азаюына әкеліп соқты.

2015 жылғы 20 тамызда Қазақстан Ресубликасының Үкіметі мен ҚРҰБ теңгенің еркін құбылмалы бағамында негізделген жаңа ақшалай-кредиттік саясатқа ауысатындығы туралы жариялады және валюталық коридордың күшін жойды. Нәтижесінде теңге негізгі шетел валюталарына қатысты елеулі құнсызданды. 2015 жылғы қыркүйек-желтоқсан айларында және 2016 жылғы қаңтар-ақпан айларында Қазақстан экономикасында долларландырудың жоғары деңгейі әлі де байқалып тұрды, оның салдарынан банктік жүйеде теңгедегі өтімділіктің тапшылығы орын алды, ақша нарығында сыйақы мөлшерлемелерінің рекордтық деңгейіне әкеліп, кредиттеуді уақытша тоқтата тұруға себеп болды. 2016 жылдың ақпанында ҚРҰБ 17% ± 2% деңгейінде базалық мөлшерлемені енгізіп, инфляциялық таргеттеу саясатына көшті.

ҚРҰБ қабылдаған шаралар теңгенің жеткіліксіз өтімділігі проблемасын шешуге және инфляцияның орташа деңгейін төмендетуге мүмкіндік берді.

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ-тің базалық мөлшерлемесі 10,25% ± 1% (2016 жылғы 31 желтоқсанда - 12% ± 1%) құрады. Базалық мөлшерлеменің төмендеу қарқыны 2017 ж. төмендеді. Қорландырудың салыстырмалы түрде жоғары құны салдарынан 2016 жыл бойында, жаңа кредиттерге сұраныс әлсіз болды. Сол мезетте, банктік салада теңгенің өтімділігі артық деңгейін көрсетіп тұрды. 2016 жылдың екінші тоқсанында ҚРҰБ артық өтімділікті стерилизациялау үшін және теңгемен инвестициялық құралдарды жасау мақсатында базалық деңгеймен бірдей сыйақы мөлшерлемесі бойынша қысқа мерзімді ноталар шығара бастады. Бұл шара қазақстандық коммерциялық банктерге артық өтімділікті теңгедегі осы құралға инвестициялауға мүмкіндік берді.

Топтың басшылығы экономикалық жағдайдағы ағымды өзгерістерді бақылап отырады және өзі жақын болашақта Топ бизнесінің тұрақтылығын ұстап тұру және дамыту үшін қажет деп санайтын шараларды орындайды. Бірақ, қазіргі сәтте экономикалық жағдайдағы өзгерістердің, Топ қызметінің болашақ нәтижелері мен қаржылық жағдайына әсерін анықтау қиын.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

Иелік үлесі

2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы мәліметке сәйкес Топқа мына акционерлер иелік етті, олардың үлесі Топ шығарған капиталдың 5 % асады:

	Барлық акциялар	Айналымдағы акциялардың жалпы көлеміндегі үлесі	Жай акциялар	Айналымдағы жай акциялардағы үлесі
2017 жылғы 31 желтоқсан				
«АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ	8,086,451,772	73.6%	8,086,451,772	73.6%
"Бірыңғай Жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	716,281,746	6.5%	716,281,746	6.5%
ЖДҚ ұстаушылары	1,852,878,720	16.8%	1,852,878,720	16.8%
Басқалар	338,204,581	3.1%	338,204,581	3.1%
Айналымдағы барлық акциялар (шоғырландырылған негізде)	10,993,816,819	100%	10,993,816,819	100%

2016 жылғы 31 желтоқсан

	Барлық акциялар	Айналымдағы акциялардың жалпы көлеміндегі үлесі	Жай акциялар	Айналымдағы жай акциялардағы үлесі
«АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ	8,086,451,772	73.6%	8,086,451,772	73.6%
"Бірыңғай Жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	716,281,746	6.5%	716,281,746	6.5%
ЖДҚ ұстаушылары	1,853,975,480	16.8%	1,853,975,480	16.8%
Басқалар	336,910,333	3.1%	336,910,333	3.1%
Айналымдағы барлық акциялар (шоғырландырылған негізде)	10,993,619,331	100%	10,993,619,331	100%

	Барлық акциялар	Айналымдағы акциялардың жалпы көлеміндегі үлесі	Жай акциялар	Айналымдағы жай акциялардағы үлесі	Айырбас- талатын және айырбастал- майтын артықшылықты акциялардың айналымдағы үлесі
2015 жылғы 31 желтоқсан					
«АЛМЭКС» холдингтік тобы» АҚ	8,024,149,068	73.4%	8,003,381,500	73.4%	20,767,568
"Бірыңғай Жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	716,281,746	6.6%	716,281,746	6.5%	-
ЖДҚ ұстаушылары	1,840,058,240	16.8%	1,840,058,240	16.9%	-
Басқалар	349,774,984	3.2%	349,729,065	3.2%	45,919
Айналымдағы барлық акциялар (шоғырландырылған негізде)	10,930,264,038	100%	10,909,450,551	100%	20,813,487

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

2. Есептілік ұсыну қағидастары

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – «ХЖЕС») сәйкес әзірленді.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік Топ үздіксіз қызмет қағидатының негізінде әрекет етеді және өз операцияларын жақын арадағы болашақта да жалғастырады деген болжаумен жасалды. Осы бағалауды жүргізу барысында басшылық ағымдағы және болашақтағы экономикалық жағдайларға қатысты ақпараттың, ақша қаражаттары, пайда мен капитал ресурстарының қозғалысы туралы болжамдарды қоса, үлкен спектрін қарады.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі акция бойынша пайдасынан басқасы, егер басқаша көрсетілмесе, миллион теңге есебімен («теңге») жасалды.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік тарихи құн қағидаты негізінде әзірленген, әділдік құнмен бағаланатын белгілі бір қаржы құралдары және актуарлық есеп негізінде есепке алынатын сақтандыру міндеттемелері, сондай-ақ қайта бағаланған тозу құны ескерілген белгілі бір жылжымайтын мүлік, ғимараттар, жабдықтар, төмендегі есептік саясатта сипатталғандай, бұған кірмейді.

Тарихи құн әдетте тауарлар мен қызметтерге ауыстырылып берілген сыйақының әділ құнының негізінде анықталады.

Әділ құн, құнның тікелей бақыланатын немесе бағалаудың басқа әдістемесін пайдалану арқылы, есептік амалмен алынған болып табылатынына қарамастан бағалау күніне активті сақтан кезде алынатын немесе нарықтың қатысушылары арасындағы кәдімгі мәміленің шеңберінде міндеттемені өткізу кезінде төленген құнды көрсетеді. Активтің немесе міндеттеменің әділ құнын бағалаған кезде, егер нарықтың қатысушылары, бағалау күніне активтің немесе міндеттеменің құнын қалыптастырған кезде осындай сипаттамаларды ескеретін болса, Топ, активтің немесе міндеттеменің сипаттамаларын ескереді. Әділ құн бойынша бағалау жүргізу және /немесе әділ құнды бағалауға қатысты ақпаратты ашу үшін, әділ құн осы шоғырландырылған қаржы есептілігінде, ХЖЕС («IFRS») 2 қолдану саласына жататын меншікті үлестік құралдардың негізінде төлемдері бар мәмілелерді, ХЖЕС («IAS») 17 қолдану саласына жататын лизингтік операцияларды, сондай-ақ әділ құнмен салыстырылатын, бірақ бұл ретте мысалы ХЖЕС («IAS») 2-де мүмкін болатын жүзеге асырудың таза құны немесе ХЖЕС («IAS») 36-да пайдаланудың құндылығы сияқты әділ құн болып табылмайтын бағаларды қоспағанда, жоғарыда көрсетілген тәсілмен анықталады.

Сонымен қатар, қаржылық есептілікті дайындау мақсаттары үшін әділ құнды бағалау, әділ құнның иерархиясының негізінде жіктеледі (1,2 немесе 3-деңгей). Деңгейлер, нарықтық деңгейлердің негізінде әділ құнды тікелей анықтау мүмкіндігіне сәйкес келеді және жалпы әділ құнды бағалаған кезде пайдаланылған бастапқы деректердің маныздылығын көрсетеді:

- 1-деңгейдің бастапқы деректері бағалау күніне Топ қол жеткізе алатын ұқсас активтердің немесе міндеттемелердің активті нарықтарында түзетулерді талап етпейтін баға белгіленімдерін білдіреді;
- 2-деңгейдің бастапқы деректері 1-деңгей үшін анықталған баға белгіленімдері болып табылмайды, бірақ кейбіреулері актив не міндеттеме үшін нарықта тікелей немесе жанама бақыланады; және
- 3-деңгейдің бастапқы деректері актив немесе міндеттеме бойынша бақыланбайтын бастапқы деректерді білдіреді.

Топ өзінің қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есебін өтімділік тәртібімен ұсынады. Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есеп берілгеннен кейінгі 12 айдың ішіндегі (ағымдағы) және Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есеп берілгеннен кейінгі 12 айдан жоғары мерзімдегі (ағымдағы емес) орнын толтырудың немесе өтеудің талдауы 34-ескертпеде ұсынылған.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион теңгемен)

Функционалдық валюта

Топтың барлық кәсіпорындарының қаржылық есептілігінің функционалдық валютасы компания өз қызметін атқаратын негізгі экономикалық ортаның валютасы болып табылады (бұдан әрі – «Функционалдық валюта»). Банктің функционалдық валютасы теңге болып табылады. Осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің есептік валютасы – теңге.

Шоғырландырылған еншілес кәсіпорындар

Осы шоғырландырылған қаржы есептілігі мынадай еншілес кәсіпорындардың есебінен құралады:

Еншілес кәсіпорындар	Қатысу үлесі, %		Елі	Саласы
	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан		
«Қазкоммерцбанк» АҚ*	74.72	-	-	Банк
«Халық Лизинг» АҚ	100	100	100 Қазақстан	Лизинг
«Қазтелепорт» АҚ	100	100	100 Қазақстан	Телекоммуникациялар
«Халық Банк Қырғызстан» ААҚ	100	100	100 Қырғызстан	Банк
«Налук Finance» АҚ	100	100	100 Қазақстан	Брокерлік және дилерлік қызмет
«Налук Инкассация» ЖШС	100	100	100 Қазақстан	Инкассациялау бойынша
«Налук Life» АҚ	100	100	100 Қазақстан	Қызметтер
«Қазахинстрах» АҚ	100	100	100 Қазақстан	Өмірді сақтандыру
«НБК Банк» АҚ	100	100	100 Ресей	Сақтандыру
«Халық Банк Грузия» АҚ	100	100	100 Грузия	Банк
«Халық Жоба» ЖШС	100	100	100 Қазақстан	Күмәнді және үмітсіз активтерді басқару
«Алтын Банк» АҚ	100	100	100 Қазақстан	Банк
(«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-тың еншілес ұйымы «Алтын-Банк» АҚ)**	100	100	100 Қазақстан	Банк

* 5-ескерте

** 16-ескерте

2017 жылғы 05 шілдеде Банк ККБ-ның жай акцияларын К.Ракишев мырзадан (86.09%) және «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-тан (бұдан әрі – «Самұрық-Қазына») (10.72%) сатып алуды жүзеге асырды. Банк ККБ-ның жай акцияларының 96.81%-ын 2 теңгеге сатып алды.

2017 жылғы 10 шілдеде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Банк ККБ-ның акционерлеріне айналымдағы жай акцияларын (ККБ-ның жай акциялары базалық активтері болып табылатын жаһандық депозитарлық қолхаттарды (бұдан әрі – «ЖДҚ») қоса алғанда) және артықшылықты акцияларын (ККБ-ның артықшылықты акциялары базалық активтері болып табылатын ЖДҚ-ны қоса алғанда) сатып алу жөнінде тендерлік ұсынысты жариялады.

2017 жылғы 12 шілдеде Банк басымдықпен сатып алу құқығын жүзеге асырып, ККБ-ның жай акцияларының 1,296,698,676 данасын 185 миллиард теңге сомасына сатып алды, осы арқылы ККБ-ның жарғылық капиталындағы үлесін 98.79%-ға дейін ұлғайтты.

2017 жылғы 29 тамыздағы жағдай бойынша Банк ККБ акционерлеріне жарияланған тендерлік ұсыныстың шеңберінде бір акция үшін 142.67 теңге бағасы бойынша ККБ жай акцияларының 13,687,609 данасын, бір акцияға 71.55 теңге бағасы бойынша ККБ артықшылықты акцияларының 31,311 данасын, олардың базалық активі шығарылған жай акциялар болып табылатын ЖДҚ-ның бір данасы үшін 0.86 доллар бағасымен 3,081,552 данасын және олардың базалық активі шығарылған артықшылықты акциялар болып табылатын ЖДҚ-ның бір данасы үшін 0.43 доллар бағасымен 14,655,549 данасын сатып алуды аяқтады. ККБ акциялары үшін сыйақының жалпы сомасы 4,940 миллион теңгені құрады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

2017 жылғы 15 қарашада КҚБ Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкімен келіскеннен кейін 700,171,633 дана 65.2 миллиард тенге тұратын жай акцияларын орналастырды, оны «АЛМЭКС» холдингілік тобы» АҚ-тан сатып алды. Жай акцияларын сатып алу-сату бойынша жасалған мәміленің қорытындылары бойынша «АЛМЭКС» холдингілік тобы» АҚ-тың ҚҚБ-да қатысу үлесі 25.05%-ды құрады.

2017 жылғы 8 желтоқсанда Банктің Директорлар кеңесі Банк пен ҚҚБ-ны интеграциялау сценарийін мақұлдады, ол ҚҚБ-ны Банкке ерікті түрде біріктіру арқылы Банк пен ҚҚБ-ны қайта құрылуын болжамдайды. Реттеуші органдармен тиісті келісімді алғаннан соң және барлық қажетті рәсімдерді жүргізуден кейін, интеграциялауды аяқтау мерзімі 2018 ж. екінші жартысында күтілуде.

2017 жылғы 31 желтоқсандағы есептілік бойынша Банк ҚҚБ-ның айналымдағы жай акцияларының 74.72%-ын және ҚҚБ-ның айналымдағы артықшылықты акцияларының 23.55%-ын иемденді.

ҚҚБ-ны сатып алу туралы қосымша ақпаратты 5-ескертпеді қараңыз.

2017 жылғы 31 желтоқсандағы есептілік бойынша ҚҚБ-дағы иелік етудің бақыланбайтын үлесі 25.28%-ды құрады, бұл - Толтың иелік ететін бөлігінің бақыланбайтын үлесі.

2017 жылғы 31 желтоқсандағы есептілік бойынша, осы еншілес кәсіпорын үшін жарияланған дивидендтер болмады.

Төменде берілген ҚҚБ-ның жиынтық қаржы ақпараты топишілік операцияларды алып тастағанға дейінгі сомаларды білдіреді.

	31 желтоқсан 2017 ж.
Барлық активтер	3,574,378
Барлық міндеттемелер	3,306,238
Барлық капитал	268,140
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттардың таза ағымы	1,793,933
Инвестициялық қызметтен ақша қаражаттардың кері ағымы	(1,379,162)
Қаржылық қызметтен ақша қаражаттардың кері ағымы	(1,823)

2017 жылғы 7 маусымда Банк «Алтын Банк» АҚ-тың акционерлік капиталындағы 60% сату туралы China CITIC Bank Corporation Limited және China Shuangwei Investment Co., Ltd.-мен келісімге қол қойды. Қол жеткізген уағдаластықтарды орындау мақсатында келісімнің тараптары, өзгеден басқа, Қазақстан Республикасының құзыретті органдарының осындай мәмілелер үшін қалыпты болып табылатын қажетті келісімдерін алуға және өзге талаптарын орындауға міндетті.

Қытай Халық Республикасының реттеуші органдарының қосымша рұқсаттары алынып, Басшылық барлық реттеушілік мақұлдаулар 2018 жылдың екінші тоқсанында алынады деп күтуде.

2017 жылғы 31 желтоқсанда Топ Басшылығы қабылдаған шешімге байланысты, «Алтын Банк» АҚ-қа инвестициялар ХЖЕС (IFRS) 5 сәйкес сатуға арналған активке қайта жіктелді.

Қосымша ақпаратты 16-ескертпеді қараңыз.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

3. Есеп саясатының негізгі қағидаттары

Шоғырландыру қағидаттары

Осы Шоғырландырылған қаржылық есептілік Банктің және Банк бақылайтын кәсіпорындардың (оның еншілес кәсіпорындарының) қаржылық есептіліктерінен құралған. Егер Банкте:

- кәсіпорын – инвестициялар нысанына қатысты билік өкілеттіктер болса;
 - кәсіпорын – инвестициялар нысанының ауыспалы нәтижелері бойынша құқықтары болса /тәуекелдер арқаласа; және
 - ауыспалы нәтиженің көлеміне ықпал ету мақсатында кәсіпорын – инвестициялар нысанына қатысты билік өкілеттікті пайдалана алатын болса
- компания бақылауда болып саналады.

Егер фактілер немесе жағдайлар жоғарыда көрсетілген үш бақылау элементтерінің біреуінде немесе одан көбінде өзгерістер болғандығын көрсететін болса, Банк оның инвестициялар нысанына бақылауының болуына баға жүргізеді.

Инвестициялар нысанының дауыс беруші акцияларының көбісі Банкке тиесілі болмаса, кәсіпорын – инвестициялар нысанының елеулі қызметін жеке-дара басқару мүмкіндігін беру үшін Банкке жеткілікті дауыс беру құқығы тиесілі болған жағдайда, ол кәсіпорын – инвестициялар нысанына қатысты жеткілікті билік құқығына ие болады. Кәсіпорын – инвестициялар нысанына ықпал ету өкілеттігіне ие болуына Банктің дауыс беру құқығы жеткілікті екендігін бағалағанда Банк барлық маңызды фактілер мен мән-жайларды қарастырады, мыналарды қоса:

- басқа ұстаушылардың дауыс беруінің үлестері мен бөлінуімен салыстырғанда дауыс беру құқығы бар Банк акцияларының үлесін;
- басқа дауыс беру ұстаушыларына немесе басқа тараптарға, Банкке тиесілі ықтимал дауыс беру құқықтары;
- басқа шарттық келісімдерден туындайтын құқықтар; және
- басқарушылық шешім, сонымен қатар акционерлердің алдыңғы жиналыстарында дауыстарды бөлу қажет болған сәтте Банктің елеулі қызметті басқару мүмкіндігінің бар немесе жоқтығын көрсететін кез келген қосымша фактілер мен мән-жайлар.

Еншілес кәсіпорынды шоғырландыру Банк еншілес кәсіпорынға бақылау алғанда басталады және бақылау аяқталған сәтте тоқтатылады. Соның ішінде, бір жылдың ішінде сатып алынған немесе сатылған еншілес кәсіпорынның табыстары мен шығыстары Банк бақылауды алған сәттен бастап Банк осы еншілес кәсіпорынды бақылауды тоқтататын күнге дейін табыстар немесе шығыстар мен басқа жиынтық пайда туралы шоғырландырылған есепке енгізіледі.

Пайда немесе зиян және басқа жиынтық пайданың әр компоненті Банк акционерлері мен бақыланбайтын үлестер арасында бөлінеді. Еншілес кәсіпорындардың жалпы жиынтық пайдасы бұл кез келген бақыланбайтын үлестер бойынша теріс қалдықтың туындауына әкеліп соқса да Банк акционерлері мен кез келген бақыланбайтын үлестер арасында бөлінеді.

Қажет болғанда, еншілес кәсіпорындардың қаржылық есептілігіне түзетулер енгізілді, бұл олардың пайдаланатын есепке алу саясаты қағидаттарын Топ пайдаланатын есеп саясаты қағидаттарымен сәйкестікке келтіру мақсатында жүргізілді.

Шоғырландыру кезінде барлық топшілік активтер мен міндеттемелер, меншікті капитал, табыстар, шығыстар мен Топ кәсіпорындарының арасындағы операциялар бойынша ақша қаражатының қозғалысы алып тасталады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Бақыламайтын үлестер

Бақыламайтын үлестер еншілес кәсіпорының капиталында тікелей немесе жанама түрде бас компанияға жатқызылмайтын қатысу үлестері болып табылады.

Бақыламайтын үлестер - пайдалар мен зияндар туралы шоғырландырылған есепте жекелей, ал қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есепте – бас компанияның акционерлік капиталынан бөлек, меншікті капиталдың құрамында ұсынылады.

Топтың еншілес кәсіпорындарында иелік ететін үлесінің өзгерістері

Топтың еншілес кәсіпорындарға бақылаудан айырылған жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес кәсіпорындардағы Топтың қатысу үлесіндегі өзгерістер меншікті капиталда есепке алынады. Топ үлестерінің және еншілес кәсіпорында бақыланбайтын иелік ету үлестерінің баланстық құны осы үлестер қатынастарының өзгеруін ескере отырып түзетіледі. Бақыламайтын үлестер түзетілетін сомалар және төленген немесе алынған сыйақының әділ құны арасындағы кез келген айырмалар Топ акционерлерінің меншікті капиталында көрінеді. Бақыламайтын үлестің акционерлерімен мәмілелер қаржылық қызметтен түскен ақша қаражаттардың қозғалысында ұсынылған.

Топ еншілес кәсіпорынды бақылаудан айырылған жағдайда, пайда немесе зиян пайда және зиян туралы шоғырландырылған есепте көрсетіліп, (1) алынған сыйақының әділ құны мен қалған үлестің әділ құны және еншілес кәсіпорының баланстық құны (тудвилды қоса) мен міндеттемелері, сондай-ақ бақыламайтын үлестердің арасындағы айырма ретінде есептелінеді. Осындай еншілес кәсіпорынның тиісті активтері мен міндеттемелерін тікелей сатқандай болып есепке алынады (яғни пайдаларға немесе зияндарға қайта жіктеледі немесе ХЖЕС бойынша қарастырылған/руқсат етілгендей капиталдың басқа санатына жатқызылады). Бақылауды жоғалту күнінде бұрынғы еншілес кәсіпорынға қалған инвестициялардың әділ құны бастапқы танылу кезіндегі ХЖЕС (IAS) 39 сәйкес әділ құны ретінде немесе (Қолданылатын жағдайларда) қауымдастырылған ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға инвестициялардың бастапқы құны ретінде қабылданады.

Бизнесстерді шоғырландыру бойынша мәмілелер

Бизнесісті шоғырландыру бойынша мәмілелер сатып алу әдісі бойынша есепке алынады. Бизнесісті шоғырландыру кезінде төленетін өтеу Топ берген активтерді, сатып алынатын бизнестің бұрынғы иелерінің алдында Топтың қабылдаған міндеттемелерді, сондай-ақ Топтың бизнеске бақылау алу үшін айырбас ретінде шығарған үлестік бағалы қағаздарды сатып алу күніне әділ құн сомасы ретінде есептелетін әділ құн бойынша бағаланады. Осыған байланысты шығыстардың барлығы, әдетте пайда болу сәтінде пайдалар мен зияндарда көрсетіледі.

Сәйкестендірілетін сатып алынған активтер мен қабылданған міндеттемелер сатып алу күніне әділ құн бойынша танылады, мыналарды қоспағанда:

- мерзімі шегерілген салық міндеттемелер мен активтері «Пайдаға салынатын салықтар» деген ХЖЕС (IAS) 12-ге сәйкес танылады және бағаланады
- акцияларда негізделген төлемдер бойынша (АНТ) сатып алынатын бизнестің келісімдерімен немесе осындай төлемдер бойынша сатып алынатын бизнестің келісімдерінің орнына бекітілген, АНТ бойынша Топтың келісімдерімен байланысты міндеттемелер немесе іскерлік бағалы қағаздар сатып алу күніне ХЖЕС (IFRS) 2-ге сәйкес бағаланады; және
- «сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және тоқтатылған қызмет» деген ХЖЕС (IFRS) 5-ке сәйкес сатуға арналған деп жіктелген активтер (немесе шығып жатқан активтер топтары) ХЖЕС (IFRS) 5-ке сәйкес бағаланады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шотырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Іскерлік бедел сатып алынған заттың құнын, сатып алынған кәсіпорындағы бақыламайтын үлестердің құнын және сатып алынған кәсіпорының капиталындағы бұрын сатып алушыға тиесілі болған үлестің (ол болған жағдайда) құнын сатып алу күніне оның таза сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің шамасынан асыру ретінде есептеледі. Егер қайта бағалаудан кейін сатып алу күніне сатып алынған сәйкестендірілетін таза активтердің таза құны берілген өтеудің, сатып алынған кәсіпорындағы бақыламайтын үлес құнының және сатып алынған компанияның капиталындағы сатып алушыда бұрын болған үлестің (ол болған жағдайда) әділ құнының сомасынан асатын болса, мұндай асыру әділ құннан төмен баға бойынша үлесін сатып алудан пайда ретінде пайдаға немесе зиянға жатқызылады.

Иелік ету үлестерін білдіретін және тарау кезінде кәсіпорының таза активтерінің пропорционалды үлесіне құқық беретін бақыламайтын үлестер бастапқыда сатып алынған бизнестің сәйкестендірілетін таза активтерінің әділ құны немесе бақыланбайтын үлестің пропорцияға сәйкес танылған құн бойынша бағалана алады. Бағалау әдісі әр мәміле үшін жеке таңдалады. Иеленудің бақыланбайтын үлестерінің өзге түрлері әділ құн бойынша немесе қолданылатын жағдайларда басқа ХҚЕС-терге сәйкес бағаланады.

Іскерлік бедел

Бизнесті сатып алғанда туындайтын іскерлік бедел құнсызданудан жинақталған шығындар шегерілген, бизнесті сатып алу күніне белгіленген (жоғарыда қараңыз) сатып алу құны бойынша есепке алынады.

Ақша қаражаты және оның баламасы

Ақша қаражаты мен оның баламасына кассадағы қолма-қол ақша, корреспонденттік шоттардағы бос ақша қалдығы, кредит мекемелеріндегі қаржы және бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аспайтын кері РЕПО келісімі бойынша қаржы жатқызылады.

Міндетті резервтер

Міндетті резервтер Қазақстан, Қырғызстан, Грузия, Тәжікстан Ұлттық Банктері мен Ресей Орталық Банктері корреспонденттік шоттардағы қаржыдан және Толтың күнделікті қызметі үшін қаржыландыру мақсатында пайдалануға болмайтын кассадағы қолма-қол ақшадан құралады, осыған байланысты бұл қаржы ақша қаражатының қозғалысы туралы шотырландырылған есептілікте ақша қаражаты мен оның баламасы деген бапқа қосылмайды.

Бағалы металдар

Бағалы металдарда көрсетілген активтер мен міндеттемелер Лондондық бағалы металдар нарығында баға белгілеудің екінші фиксингі негізінде есептелген бағам бойынша АҚШ долларына қатысты төңенің қолданыстағы бағамын ескере отырып көрсетіледі. Бағалы металдар бағасының өзгеруі шетел валютасымен жасалатын операциялар бойынша таза пайда/(зиян) құрамында көрсетіледі.

Кредит мекемелеріндегі қаражат

Тол өз қызметін жүргізу барысында басқа банктерде ағымдағы шоттарды ашады немесе белгілі бір мерзімдік кезеңге ақша салымдарын орналастырады. Кредит мекемелеріндегі өтеу мерзімі белгіленген қаржы кейін тиімді пайыздық мөлшерлеме әдістемесін пайдалану арқылы амортизациялық құны бойынша бағаланады. Белгіленген өтеу мерзімі жоқ қаржы бастапқы құнымен есепке алынады. Кредит мекемелеріндегі қаржы кез келген құнсыздану резервін шегеру арқылы есепке алынады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион теңгемен)

Қаржы құралдарын тану және бағалау

Топ тиісті қаржылық құралға қатысты шарт бойынша тараптардың бірі болған жағдайда қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері Топтың қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есептілікте көрсетіледі. Топ ұдайы сипаттағы қаржылай активтер мен міндеттемелерді сатып алулар мен өткізулерді есептесу күнгі есепке алу әдісімен көрсетеді. Осындай әдіспен сатып алынған, кейіннен әділ құнымен бағаланатын қаржы құралдары мәміле жасалған сәттен бастап есеп айырысу белгіленген күнге дейін сатып алынған құралдар сияқты есепке алынады.

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері бастапқыда әділ құн бойынша көрсетіледі. Қаржы активтерін және қаржы міндеттемелерін сатып алумен немесе шығарумен тікелей байланысты транзакциялық шығындар (пайда немесе шығындар арқылы әділ құн бойынша көрсетілетін қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінен басқа) бастапқыда танылғанда қаржы активтерінің немесе қаржы міндеттемелерінің әділ құнын тиісінше ұлғайтады немесе азайтады. Қаржы активтерін немесе қаржы міндеттемелерін сатып алуға тікелей қатысты, пайда немесе шығындар арқылы әділ құн бойынша көрсетілетін транзакциялық шығындар тікелей пайдаға немесе шығынға жатқызылады. Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері құнын одан әрі бағалау үшін пайдаланылатын бухгалтерлік есеп қағидадары есеп саясатының төмендегі сипатталған тиісті ережелерінде ашылады.

Қаржы активтері

ХКЕС (IAS) 39 «Қаржы құралдары: тану және бағалау» деген ережелеріне сәйкес қаржы активтері пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері; қарыздар мен дебиторлық берешек; өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар; немесе сатуға арналған қолда бар қаржы активтері ретінде жіктеледі. Қаржы активтерінің табиғаты мен мақсатына қарай бастапқы есепке алу кезінде Топ өз қаржы активтерін жіктеуін анықтайды.

Пайда немесе зиян арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері

Қаржы активі немесе қаржы міндеттемесі сауда жасауға арналған болса пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері ретінде жіктелінеді не болмаса пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланады.

Қаржы активі немесе қаржы міндеттемесі мына жағдайда саудаға арналған актив ретінде жіктелетін болады:

- егер ол негізінен жақын арада сату үшін сатып алынған болса; немесе
- Топ бірлесіп басқаратын қаржы құралдарының сәйкестендірмелі портфелінің бір бөлігі болып табылса және осы нақты мақсаты қысқа мерзімді табыс ақелу болса; немесе
- хеджирлеу құралы ретінде айқындалмаған және тиімді емес туынды құрал болып табылса.

Саудаға арналған қаржы активтерін немесе қаржы міндеттемелерін қоспағанда, қаржы активі немесе қаржы міндеттемесі бастапқыда танылғанда, мына жағдайларда пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын ретінде анықталуы мүмкін:

- мұндай анықтама активтер мен міндеттемелерді бағалаудың немесе танудың бірізді еместігін болдырмаса немесе елеулі азайтатын болса, ал бұған керісінше жағдайда туындайтын болса; немесе
- егер қаржы активі немесе қаржы міндеттемесі басқарылатын қаржы активтерінің немесе қаржы міндеттемелерінің не болмаса екеуінің де бір бөлігі ретінде құрастырылатын болса және оның нәтижелері әділ құн негізінде Топтың тәуекелдерді және инвестицияларды басқару жөніндегі ресми стратегиясына сәйкес бағаланатын болса, ал қаржы активтерінің осындай тобы туралы ақпарат осы негізде ұйымның ішінде ұсынылатын болса; немесе
- бір немесе одан көп туынды қосылған құралдары бар келісімшарттың бір бөлігін құрайтын болса және ХКЕС (IAS) 39 келісімшартты тұтастай (актив немесе міндеттеме) пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен айқындауға рұқсат берсе.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)**

Пайда немесе зиян арқылы әділ құнмен есепке алынатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері біріктірілген қаржылық есептілікте әділ құнмен есепке алынады. Әділ құнның өзгерістері пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері және міндеттемелер бойынша таза (шығында)/пайдада көрсетіледі. Пайда ретінде табылған немесе шығын ретінде шегілген пайыздар келісімшарт талаптарына сәйкес тиісінше пайыздық табыста немесе пайыздық шығында есептеледі, ал дивидендтер алу құқығы белгіленген жағдайда дивиденд бойынша тапқан пайда «Өзге кірістер» деген жолда есепке алынады.

Қарыздар мен дебиторлық берешек

Қарыздар мен дебиторлық берешек - әрекет етуші нарықта айналымда болмайтын, тіркелімді немесе анықталып отыратын төлемдері бар, туынды емес қаржы активтері. Клиенттерге берілген қарыздар бастапқыда осындай қаржы активтерін сатып алуға немесе жасауға тікелей байланысты шеккен операциялық шығындарды қоса алғанда әділ құны бойынша есепте көрсетіледі. Бұдан кейін қарыздар амортизациялық құнымен, тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдану арқылы көрсетіледі. Клиенттерге берілген қарыздар құнсыздануға резервтерді шегере отырып көрсетіледі.

Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есептілікте қарыздар мен дебиторлық берешек клиенттерге берілетін заемдарға, кредит мекемелеріндегі қаржыға және өзге активтерге қосылады.

Кепілмен қамтамасыз ету

Топ клиенттердің міндеттемелеріне қатысты кепілді қамтамасыз етуді алады, егер ол қажет деп санаса. Әдетте, кепілді қамтамасыз ету клиенттің қолда бар міндеттемелеріне де, болашақ міндеттемелеріне қатысты мұндай активтері бойынша Топқа талап ету құқығын беретін клиент активтерінің кепіл түріне ие.

Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар

Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар анықталатын немесе тіркелген төлемдері бар борыштық бағалы қағаздар болып табылады. Топ бұл аталған бағалы қағаздарды өтелгенге дейін ұстап отыруға ниетті және ондай мүмкіндігі бар. Мұндай бағалы қағаздар амортизациялық құны бойынша, құнсыздану резервін шегере отырып есепке алынады. Дисконттық және сыйлықақылық амортизация өтелгенге дейінгі мерзім ішінде тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы өтелгенге дейінгі кезең ішіндегі пайыздық табыс ретінде көрсетіледі. Өтелгенге дейін ұсталатын инвестицияларды 2016 ж. қайта жіктеуге байланысты, 10-ескертептеде көрсетілгендей, Топ қандай да бір қаржы активтерін, өтелгенге дейін ұсталатын инвестицияларды сияқты, 2016 ж. кейінгі екі жыл бойында жіктеу алмайды.

Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар

Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар, сату үшін қолда бар деп жіктелетін, туынды емес қаржы активтері болып табылады, олар қарыздар мен дебиторлық берешек немесе өтелгенге дейін ұсталынатын, сауда жасауға арналған немесе бастапқы танылуы бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын инвестициялар ретінде жіктелмейді. Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар бастапқыда әділ құнымен танылады. Бастапқы танылудан кейін сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар капиталдың жекелеген бабында инвестицияны мойындау тоқталғанға дейін немесе инвестиция құнсызданды деп танылғанға дейін пайда немесе шығын арқылы әділ құнымен шоғырландырылған қаржы есептілігіне есепке алынады, бұл ретте капиталда бұрын танылған жинақталған пайда немесе шығындар пайда немесе шығындар туралы шоғырландырылған есепте танылады. Бағамдық айырмашылық пен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы есептелген пайыздық табыс пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есептілікте көрсетіледі. Төленеді деп жарияланған дивидендтер пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есептілікте Өзге табыстар деген жолға қосылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Ұйымдастырылған қаржы нарығында белсенді айналымға түсірілген инвестициялардың әділ құны есеп берілетін сәттегі жұмыс күнінің аяғындағы нарықтық бағаны пайдалана отырып анықталады.

Қаржы активтерін қайта жіктеу

Туынды емес қаржы активтері (бастапқыда танылғанда пайда немесе шығындар арқылы әділ құн бойынша көрсетілетіндерден басқа) мынадай жағдайларда пайда немесе шығындар арқылы әділ құн бойынша көрсетілетін санаттан қайта жіктеле алады:

- Бастапқыда танылған кезде қарыз мен дебиторлық берешектің анықтамасына қанағаттандырылатын қаржы активтері (қаржы активін саудаға арналған деп жіктеу талап етілмеген болса), егер осындай қаржы активі жақын келешекте немесе өтеуге дейін ұстап қалу ниеті немесе мүмкіндігі болса, пайда немесе шығындар арқылы әділ құн бойынша көрсетілетін санаттан қайта жіктеле алады; және
- Қаржы құралдары (бастапқыда танылған кезде қарыздар мен дебиторлық берешектің анықтамасына қанағаттандырылатын қаржы активтерінен басқа) сирек жағдайларда пайда немесе шығындар арқылы әділ құн бойынша көрсетілетін санаттан басқа санатқа қайта жіктеле алады.

Егер қаржы активі жоғарыда айтылған жағдайларда сипатталғандай қайта жіктелетін болса, осындай қаржы активі қайта жіктелетін күніндегі әділ құн бойынша көрсетілетіндей қайта жіктеледі. Пайдалар және шығындар туралы есепте танылған пайда немесе шығын қайта қалпына келтірілмейді. Қаржы активінің қайта жіктелетін күніндегі әділ құны қайсысы қолданылғанына қарай оның жаңа құны немесе амортизацияланған құны болып қалады.

РЕПО және кері РЕПО келісімдері және бағалы қағаздар ұсыну

Топ өз қызметінің барысында қаржы активтерін сату туралы және кері сатып алу туралы келісімдер (бұдан әрі – «РЕПО келісімдері»), сондай-ақ сатып алу туралы және қайтадан кері сату туралы келісімдер (бұдан әрі – «кері РЕПО келісімдері») бекітеді. РЕПО және кері РЕПО операцияларын Топ сауда жасау мақсатында өтімділікті басқару элементі ретінде пайдаланады.

РЕПО келісімдері қамтамасыз етілген қаржыландыру операциялары ретінде қарастырылады. РЕПО келісімдері бойынша сатылған бағалы қағаздар Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есептілікте көрсетіледі, егер қамтамасыз етуді алған тараптың оларды сату, не болмаса қайта кепілдікке беру құқығы болса, мұндай бағалы қағаздар РЕПО келісімдері бойынша кепілдікке салынған бағалы қағаздар ретінде жіктеледі. Тиісті міндеттеме кредит мекемелерінің немесе клиенттердің қаражатында атап көрсетіледі.

Кері РЕПО келісімдерінің негізінде сатып алынған бағалы қағаздар кредит мекемелеріндегі қаржы немесе клиенттерге берілген қарыздар немесе тиісінше ақша қаражаты және олардың баламасы ретінде есепке алынады. Сату мен кері сатып алу құны арасындағы айырма пайыздық табыстар ретінде қарастырылады және РЕПО келісімдері әрекет ететін кезең үшін, тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептеледі.

Контрагенттерге қарызға берілген бағалы қағаздар қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есептілікте көрсетіледі. Үшінші бір тарапқа сатылған, оларды сату мен сатып алу «пайда немесе шығын арқылы әділ құнымен бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелер ойынша таза пайдада» есепке алынатындарды қоспағанда, тартылған бағалы қағаздар қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есептілікте көрсетілмейді. Оларды қайтару бойынша міндеттемелер саудалық міндеттеме ретінде әділ құнмен көрсетіледі.

Топ бағалы қағаздар бойынша РЕПО шарттарын және бағалы қағаздармен қарыздар бойынша мәмілелер бекітеді, олар бойынша Банк кәдімгі нарықтық тәжірибеге сәйкес қамтамасыз етуді алады немесе береді. Қазақстандағы және Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы («ТМД») елдеріндегі кері сатып алу операцияларының стандартты талаптарына сәйкес қамтамасыз етуді алуды мәміле бойынша есеп айырысқан кезде баламалы бағалы қағаздарды қайтарған жағдайда қамтамасыз етуді сату немесе кепілге қайта салу құқығына ие.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

Өзара есепке алу

Қаржылық активтер мен міндеттемелер бойынша өзара есепке алу жүргізіліп, таза сомасы есепке алынған сомаларды есептеуге заңды тұрғыдан құқығы болған кезде және нетто-негізде реттеуді жүргізу немесе бір мезетте активті сату және міндеттемені өтеу ниеті болған кезде Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Шығып кеткен болып танылмайтын қаржы активін есепке алу кезінде Топ берілетін активті және оған сәйкес міндеттемені өзара есепке алуды орындамайды. Егер ол қандай да бір стандарт немесе түсіндіру бойынша талап етілмесе немесе рұқсат етілмесе, кірістер мен шығыстар бойынша өзара есепке алу жүргізілмейді және жеке Топтың есепке алу сақсаттарында ашылмайды.

Туынды қаржы құралдары

Топ өзінің қалыпты қызметінде фьючерстерді, форвардтарды, своптар мен опциондарды қоса алғанда, әр түрлі туынды қаржы құралдарын пайдаланады. Туынды қаржы құралдары бастапқыда туынды құрал бойынша келісімшарт бекітілетін күнгі жағдайға сәйкес әділ құнмен көрсетіледі, кейіннен, есеп берілетін күнгі жағдайға сәйкес әділ құнмен қайта бағаланады. Әділ құн тиісті базалық құралдардың ағымдағы нарықтық және шарттық құнына сәйкес, сондай-ақ басқа да факторлар негізінде анықталады. Оң мәнді әділ құны бар туынды қаржы құралдары активтер құрамында, ал теріс мәнді әділ құны бар туынды қаржы құралдары міндеттемелер құрамында көрсетіледі. Туынды қаржы құралдары қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есептілікте пайда немесе зиян арқылы әділ құнымен бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелер құрамына енгізілген. Аталған құралдармен операциялардан түскен кірістер мен шығыстар пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есептілікте «пайда немесе зиян арқылы әділ құнымен бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша таза пайдада» көрсетіледі.

Басқа қаржы құралдарының құрамына енгізілген туынды құралдар егер олардың тәуекелдері мен сипаттамалары негізгі шарттардың тәуекелдері мен сипаттамаларымен тығыз байланысты болмаса, бөлек ескеріледі, ал негізгі шарттардың өздері пайда мен шығын арқылы әділ құн бойынша қайта бағаланбайды. Қосылып берілген туынды қаржылық құрал туынды құралдан да және негізгі шарттан да тұратын гибриді (құрамалы) қаржылық құралдың компоненті болып табылады, осының салдарынан құрамалы құрал бойынша акша ағымының бір бөлігі бөлек туынды қаржылық құрал секілді өзгереді. Туынды құралдармен биржадан тысқары жүргізілетін мәмілелер Топты ашық позицияны онда өтеп алуға болатын нарықтың жоқтығына байланысты Топты тәуекелдерге душар етуі мүмкін. Сонымен бірге туынды құралдар Топты контрагент тарапынан міндеттемені орындамау тәуекеліне бірге етеді. Кейбір құралдар сондай-ақ контрагенттер арасында өзара есеп айырысуды салдырлы негізде жүзеге асыруға мүмкіндік беретін талаптардың жоқтығына байланысты өтімділікке қатысты тәуекелді тудырады.

Форвардтар

Форвардтық және фьючерстік шарттар белгіленген қаржылық құралды анықталатын бағамен және белгіленген уақытта сатып алу немесе сату жөніндегі келісімдер түрінде жасалады. Форвардтар биржалық емес нарықта бекітілетін стандарттық емес шарттар болып табылады. Фьючерстік келісімшарттар реттелетін биржаларда белгіленген сомаларға бекітіледі және кепілдікті депозит сомасының күнделікті түзетілуін талап етеді. Форвардтық шарттар бойынша Топ контрагенттер тарапынан кредиттік тәуекелге ұшырау қаупі бар. Форвардтық шарттар брутто негізінде орындалады және сондықтан бұлардың өтімділік тәуекелі неғұрлым жоғары болып табылады.

Своптар

Своптар – бұл белгілі бір уақыт кезеңі ішіндегі төлемдер ағымымен алмасу бойынша екі тараптың арасындағы шарттық келісімдер. Келісілген шарттық сомаларға байланысты, белгілі бір базалық индекстердің, мәселен, сыйақы мөлшерлемесінің, шетел валютасын айырбастау бағамының немесе үлестік құралдар индексінің өзгерістерін ескере отырып жасалады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)**

Пайыздық своптар Топтың өзге қаржылық мекемелермен бекітетін шарттарына жатады, бұл шарттар бойынша Топ тіркелімді сыйақы мөлшерлемесін төлеу немесе алу орнына, тиісінше, құбылмалы сыйақы мөлшерлемесін төлейді немесе алады. Төлемдер ағымы, әдетте, бір-біріне қарама-қарсылықпен, тараптардың біреуі екінші тарапқа төлеуге тиіс болатын айырманы ескере отырып, есепке алынады. Валюталық свопта Топ валютаның бір түрімен белгіленген соманы төлейді және екінші бір валюталмен белгіленген соманы алады. Көпшілік жағдайда Топтың валюталық своптары брутто негізінде орындалады.

Опциондар

Опциондар сатып алушыға қаржылық құралды тіркелімді баға бойынша белгіленген сомаға немесе болашақтағы анықталатын күндері не болмаса келісілген кезең ішінде сатып алу немесе сату құқығын беретін, алайда бұған міндеттемейтін шарттық келісімдер болып табылады. Топ опциондарды реттелетін нарықта және биржалық емес мәмілелер арқылы сатып алады және сатады. Топтың сатып алған опциондары Топтың өзіне базалық активті келісілген баға бойынша немесе опционның әрекеті аяқталатын күні, не болмаса осы сәтке дейін сатып алуға (сатып алатын опциондар) немесе сатуға (сатылатын опциондар) мүмкіндік береді. Топтың сатып алынған опциондар бойынша әділ құн болып табылатын олардың баланстық құнының шегінде ғана кредиттік тәуекелге ұшырау қаупі бар. Топтың берген опциондары сатып алушыға базалық активті келісілген баға бойынша немесе опционның әрекеті аяқталатын күні, не болмаса осы сәтке дейін Топтан сатып алуға немесе Топқа сатуға мүмкіндік береді.

Топтың туынды құралдармен шарттары бойынша тәуекел мөлшері нарықтық және кредиттік тәуекелдерді, сондай-ақ Топтың өтімділік тәуекелін жалпылама басқару шеңберінде мұқият бақылауға алынады (34-ескертпеде берілген).

Клиенттер мен кредит мекемелерінің қаржылары

Клиенттер мен кредит мекемелерінің қаражаты бастапқыда мәмілемен тікелей байланысты шығын шегерілгеннен кейінгі алынған қаржының әділ құны бойынша көрсетіледі. Алынған қаржы кейіннен амортизациялық құны бойынша көрсетіледі және алынған қаржының таза көлемі мен өтеу сәтіндегі сома арасындағы тиісті айырмашылық тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдану арқылы қарыз алынған мерзім ішіндегі пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есептілікке жатқызылады. Егер Топ өзінің меншікті борыштық міндеттемесін сатып алатын болса, онда ол Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есептіліктен шығарылады, ал міндеттеменің баланстық құны мен мәміле бойынша төленген құнның орнын толтыру арасындағы айырмашылық пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есептілікке енгізіледі.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған борыштық бағалы қағаздары - Топтың айналымға шығарған облигациялары, оларды есепке алу клиенттер мен кредит мекемелерінің қаржыларын есепке алу қағидатына сәйкес жүзеге асырылады. Міндеттемелерді шығару шығыны шегерілгеннен кейін алынған сомалар мен орнын толтыру құны арасындағы кез-келген айырмашылық тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдану арқылы қарыз алу мерзімі ішінде пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есептілікте танылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

Қаржы активтерінің құнсыздану резервтері

Әрбір есеп берілетін кезең күні бойынша Топ қаржы активінің немесе қаржы активтері тобының құнсыздануының болған-болмағандығын бағалайды.

Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын активтер

Егер амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерінің құнсыздануынан келтірілген шығын объективті куәландырылатын болса, онда шығын сомасы активтің балансталған құны мен қаржы активінің бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемесін (яғни, бастапқы тану кезінде есептелген тиімді пайыздық мөлшерлемені) пайдалану арқылы дисконтталған ақша қаржыларының келешектегі есеп айырысу ағымдарының ағымдағы құны (шығын келтірілмеген қарыздар бойынша келешектегі залалды қоспағанда) арасындағы айырмашылық ретінде бағаланады. Активтің баланстық құны резерв шотын пайдалану арқылы азайтылуы тиіс. Құнсызданудан болған залал сомасы пайда мен шығындар туралы шоғырландырылған есепте танылады.

Құнсызданудан болған залалдардың жеткілікті дәлелін алу үшін Топ бағалайтын факторларға дебитордың немесе эмитенттің өтімділігі туралы, олардың төлемдік қабылеттілігі, іскерлік және қаржылық тәуекелдері, ұқсас қаржы активтері бойынша міндеттемелер өтелген кездегі дефолт деңгейлері мен ағымдары, ұлттық және экономикалық ахуал мен талаптар, бағалы қатөз бен келіліктің әділ құны туралы ақпарат жатады. Осы және басқа да факторлар жекелей түрде немесе жиынтық түрде қаржы активінің немесе қаржы активтері тобының құнсыздануынан болған залалды танудың жеткілікті дәлелі болып табылады.

Қамтамасыз етілген қаржы активінің жорамалданып отырған келешектегі ақша қаражаты қозғалысының ағымдағы құнының есептеулері қамтамасыз етуді алуға және сатуға жұмсалған шығын шегерілген құн өндірудің нәтижесі болуы мүмкін ақша қаражат қозғалысын, құн өндірудің болуы мүмкін немесе мүмкін еместігіне байланыссыз, көрсетеді.

Резервтер әрбір кредиттік тәуекел санатындағы активтер бойынша борышқа қызмет көрсету мүмкіндігі мен қарыз алушының кредиттік тарихын негізге ала отырып басшылықтың залалдар деңгейіне қатысты жасайтын болжалдары мен залалдарды талдау бойынша Топтың өз тәжірибесіне негізделеді.

Егер бұдан кейінгі кезеңде құнсызданудан болған залал сомасы азаятын болса және мұндай азаю құнсыздануды танығаннан кейін болған оқиғамен объективті байланыста болуы мүмкін болса, онда құнсыздану бойынша бұрын танылған залалға сторно жүргізіледі. Кез-келген келесі құнсызданудан болған залалдарға сторно жасау пайда мен зияндар туралы біріктірілген есепте активтердің баланстық құны осындай сторно жүргізілетін күнгі амортизациялау құнынан аспайтын көлемде танылады.

Қаржы активтері мұндай активтер қамтамасыз етудің құн өндіру арқылы өтеуді қоса алғанда өтелмейді деп танылғанда, құнсыздану резерві есебінен есептен шығарылады. Топ қажет болғанда кредиттік қаржы құралдарын өтеу үшін кепілмен қамтамасыз етуді талап етеді. Кепілмен қамтамасыз етуге банктегі депозиттер, мемлекеттік бағалы қағаздар және активтердің басқа түрлері жатады. Қарыз алушы берешек сомасын мерзімінде төлемеген жағдайда Топтың кепілмен қамтамасыз етуді иеліктен шығаруға құқығы бар. Басшылық Топ алдындағы берешек сомасының орнын толтыру үшін барлық мүмкіндіктерді пайдаланғаннан кейін және Топ барлық қамтамасыз етуді сатқаннан кейін қаржы активтері есептен шығарылады. Құнсыздану резервіне қарсы барлық негізгі, артықшылықты, қамсыздандырылмаған және инсайдерлік активтер бойынша үмітсіз борышты есептен шығару туралы шешім заңдық және нотариалдық органдар құжатымен расталады. Бұл құжат үмітсіз борышты есептен шығару туралы шешім қабылданған сәтте борышкер қаражаты есебінен өтеу мүмкін болмағанын (немесе ішінара өтелгенін) растайды. Бұрын есептен шығарылған соманы кейін өтеу пайда мен шығындар туралы шоғырландырылған есептілікке қаржы активтерінің құнсыздану резервін құру сомасын азайтады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

Ұжымдық негізде бағаланатын елеулі емес қарыздар мен дебиторлық берешекті қоспағанда, қарыздар мен дебиторлық берешек құнсыздану тұрғысынан жеке-дара негізде бағаланады. Жеке-дара негізде бағаланатын, бұлар бойынша құнсыздану белгіленбеген қарыздар мен дебиторлық берешек және басқа да елеулі емес қарыздар мен дебиторлық берешек, олар туралы объективті дәлелі бар, бірақ олардан болатын эффект әлі де мойындалмаған шығасының салдарынан болатын мойындалуға тиіс құнсыздануды айқындау үшін бұдан әрі ұжымдық негізде, тәуекелдік сипаттамасы ұқсас активтер тобында бағаланады. Ұжымдық негіздегі бағалау кезінде қарыздар портфеліндегі ақпарат (кешіктірілу мерзімінің деңгейі, пайдалану мақсаты, кепілмен өтеу коэффициенті т.б. туралы), тәуекелді шоғырландыру тиімділігі туралы пікірлер және экономикалық ақпарат (оның ішінде жұмыссыздық деңгейі, жылжымайтын мүлік бағасы, елдік тәуекел және түрлі жеке-дара топтардың тартібі) ескеріледі.

Қарыздар мен дебиторлық берешек бойынша құнсызданудан болатын залал 11, 22 және 34-ескертпелерде неғұрлым толығырақ ашылып көрсетілген.

Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар

Сатуға арналған қолда бар деп жіктелген, үлестік құралдардың ұйымдастырылған нарығындағы айналыстағы және айналыстағы еместері бойынша әділ құнның оларды сатып алу құнынан едәуір немесе ұзақ уақыт төмендеуі құнсызданудың объективті айтағы болып есептеледі. Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар құнсызданған болса, бұрын пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есепте танылған, олардың құны (төленген негізгі сома мен амортизация шегерілген) мен олардың ағымдары әділ құны арасындағы айырмашылықтан құнсызданудан болған кез-келген залалға шегерілген жалпы сома капиталдан пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есепке ауыстырылады. Сатуға арналған, қолда бар ретінде жіктелген үлестік құралдарға қатысты бұрын пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есепте танылған құнсызданудан болған залалдарға пайда мен шығындар туралы шоғырландырылған есеп арқылы сторно жасалмайды.

Құнсызданудан болған залалды танудан кейінгі әділ құнның кез келген ұлғаюы өзге жиынтық табыста танылады және сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды қайта бағалауға сәйкес резервтің бабы бойынша жинақталады. Сатуға арналған, қолда бар бағалы қағаздар ретінде жіктелген борыштық бағалы қағаздарға қатысты құнсызданудан зияндар, егер қаржы салымдары әділ бағасының ұлғаюы құнсызданудан зиянды мойындағаннан кейін орын алған оқиғаға объективтік түрде қатысты болса, кейіннен пайдалар немесе зияндар арқылы қалпына келеді.

Қайта құрылымдалған қарыздар

Топ қамтамасыз етуге қатысты мүлдікті құқықтарды алуға емес, қарыздарды қайта құрылымдауға мүмкіндігінше күш салуда. Бұған төлем мерзімін ұзарту және қарыз талаптарын өзгертуге қатысты келісімдерді қамтуы мүмкін. Талаптар өзгертілгеннен кейін қарыздың мерзімі өткен болып саналмайды. Басшылық барлық критерийлердің орындалуы және келешек төлемдердің жүзеге асырылу ықтималдығы тұрғысынан қайта құрылымдалған қарыздарға тұрақты түрде шолу жасап отырады. Қарыздар бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемесі бойынша пайдалана отырып есептелетін құнсыздану тұрғысынан жеке-дара немесе ұжымдық бағалау нысаны күйінде қалып отырады. Қайта құрылымдау қаржылық ахуалы нашарлаған жеке қарыз алушылар бойынша құнсыздану белгісі болып табылады.

Қарыздар мен дебиторлық берешекті есептен шығару

Қарыздар мен дебиторлық берешекті өндіріп алу мүмкін болмағанда, оның ішінде қамтамасыз етуден құн өндіру жолымен өндіріп алу мүмкін болмаған жағдайда, олар құнсыздану резервінің есебінен есептен шығады. Қарыздар мен дебиторлық берешекті есептен шығару, Топ басшылығы, Топқа тиесілі сомалардың барлығын өндіріп алу үшін, қолда бар шаралардың барлығын қолданғаннан кейін, сондай-ақ Топ қолда бар кепілмен қамтамасыз етуді сатқаннан кейін жүзеге асырады. Бұдан бұрын шығынға алынған сома өтелсе, онда пайда мен зияндар туралы өтеу кезеңіндегі біріктірілген есептілікте құнсыздану резервінің азаюы ретінде көрсетіледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

Қаржы активтері мен міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржы активтері

Қаржы активтерінің (немесе бұл орынды болған кезде, осындай қаржы активтерінің бір бөлігінің немесе осыған ұқсас қаржы активтері тобының бір бөлігінің) танылуын тоқтату мынадай жағдайда іске асырылады:

- егер активтен түскен ақша қаражаты ағымдарын алу құқығының мерзімі аяқталған болса;
- Топ өзінің активтен ақша қаражаты ағымын алу құқығын басқаға берген болса немесе активтен түскен ақша қаражаты ағымын алу құқығын сақтап қала отырып, бірақ оларды «аралық» келісімге сәйкес үшінші тарапқа көп кешіктірмей толық төлеу жөнінде міндеттеме қабылдаған жағдайда; немесе.
- Топ іс жүзінде (а) актив бойынша тәуекелдің және сыйақының барлығын берген болса, не болмаса (б) актив бойынша тәуекелдің және сыйақының барлығын іс жүзінде ұстап қалмаған, бірақ активке бақылау жүргізуді берген болса.

Қаржы активі аударылғаннан кейін оны тану тоқтатылады және бұл аударым тануды тоқтату талаптарына сай болады. Аударуға сәйкес Топтан (а) актив бойынша ақша ағымдарын алуға келісімшарттық құқық беру немесе (б) актив бойынша ақша ағымдарына құқықты сақтау, алайда үшінші тарапқа қатысты осы ақша ағымын төлеу бойынша келісімшарттық міндеттеме қабылдау талап етіледі. Аударым жүргізілгеннен кейін Топ аударылған активтерге иелік етуден түскен пайданың және тәуекелдің негізінен сақталу деңгейіне қайта бағалау жүргізеді. Егер тәуекел мен пайданың барлығы негізінен сақталған болса, онда актив Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есептілікте одан әрі таныла береді. Егер тәуекел мен пайданың барлығы жалпы берілген болса, бұларды актив бойынша тану тоқтатылады. Егер кейіннен тәуекел мен пайданың барлығы сақталмайтын және берілмейтін болса, Топ активтерге жүргізілетін бақылаудың сақталуын бағалайды. Егер бақылау сақталмаған болса, онда актив бойынша тану тоқтатылады. Егер Топ активті бақылауды сақтайтын болса, онда ол оның қатысуы шеңберінде активті тандауды жалғастырады.

Қаржы міндеттемелері

Міндеттеме орындалғанда, жойылғанда немесе оның әрекет ету мерзімі аяқталғанда қаржы міндеттемесін тану тоқтатылады.

Топ шығарған борыштық бағалы қағаздарды (оның ішінде тәртіптелген міндеттемелерді қосқанда) құнын өтеп сатып алу немесе өтеу кезінде Топ борыштық құралды тануды тоқтатады, ал борыштық бағалы қағаздардың ағымдағы құны және сатып алу немесе өтеу үшін жұмсалатын шығын құны арасындағы айырма пайда мен шығынды тану болып табылады. Осыған ұқсас есеп егер борыштық бағалы қағаздар шығарылу талаптары қолда бар борыштық бағалы қағаздарды шығару талаптарынан едәуір ерекшеленетін жаңадан шығарылған борыштық қағаздарға ауыстырылатын жағдайда да қолданылады. Бағалы қағаздар жаңадан шығарылған жағдайда өзгерістерінің маңыздылығын бағалау үшін бұлардың сапалық және сандық сипаттамасы назаға алынады, оның ішінде жаңа шығарылым талаптарында ақша ағымының дисконтталған құнын және қолда бар борыштық бағалы қағаздар ақша ағымының қалған дисконтталған құны салыстырылады.

Қолдағы қаржы міндеттемесі сол қарыз берушінің елеулі айырмашылығы бар талаптары негізінде басқа міндеттемесімен ауыстырылғанда немесе қолда бар міндеттеме талаптары елеулі өзгертілгенде, мұндай ауыстыру немесе өзгерту бастапқы міндеттемені тануды тоқтату және жаңа міндеттемені тану ретінде қарастырылады, ал тиісті ағымдағы құндағы айырмашылық пайда мен шығындар туралы шоғырландырылған есепте танылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

Салық салу

Табыс салығы бойынша ағымдағы шығындар Қазақстан Республикасының және Топ жұмыс істейтін басқа елдердің заңнамасына сәйкес есептеледі.

Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер мен міндеттемелер уақыттық айырмашылыққа қатысты есепке алудың баланстық әдісін пайдалану арқылы есептеледі. Мерзімі кейінге шегерілген табыс салығы активтердің салықтық базаы мен міндеттемелері және баланстық құны арасында пайда болған барлық уақыттық айырмашылықтар бойынша, мерзімі кейінге шегерілген корпоративтік табыс салығы іскерлік беделдің, активтің немесе компанияны шоғырландыру емес және іске асыру сәтінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайда мен зиянға да әсері тимейтін операция бойынша міндеттеменің бастапқы көрсетілуі нәтижесінде туындайтын жағдайларды қоспағанда, қаржылық есептілік мақсатында көрсетіледі.

Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер уақыттық айырмашылықтар қарсы есепке алынуды мүмкін, келешекте салық салынатын табыс алу мүмкіндігі бар шамада көрсетіледі. Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер мен міндеттемелер активті сату немесе міндеттемелерді реттеу кезеңі ішінде қолданылатын салықтық мөлшерлемелер бойынша есеп берілетін күні күшіне енген немесе нақты күшіне енетін салықтық мөлшерлемеге қарай бағаланады. Мерзімі кейінге шегерілген салық өзге жиынтық табыста немесе капиталда есепке алынатын операцияға қатысты жағдайларды қоспағанда, мерзімі кейінге қалдырылған салық тікелей пайда мен зиянда да есепке алынады, мұндай жағдайда мерзімі кейінге қалдырылған салық тағы да тікелей жиынтық кірісте немесе капиталда есепке алынады.

Мерзімі кейінге шегерілген табыс салығы еншілес және қауымдасқан компанияларға, сондай-ақ бірлескен кәсіпорындарға салынған инвестициялармен байланысты уақыттық айырмашылық бойынша көрсетіледі, уақыттық айырмашылыққа стороно жасау уақытын бақылауға болатын және уақыттық айырмашылыққа жақын келешекте стороно жүргізілмеуі мүмкін болатын жағдайлар бұған жатпайды.

Топ мерзімі кейінге шегерілген салық активтері мен міндеттемелерге өзара есеп жүргізеді және Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есептілікте қорытынды айырмасын көрсетеді, егер:

- Топтың ағымдағы салықтық талаптар мен ағымдағы салықтық міндеттемелерге қарсы есепке алу жүргізу үшін заңды түрде бекітілген құқығы болса; және
- Мерзімі кейінге шегерілген салықтық активтер мен міндеттемелер бір салықтық субъектіден бір салықтық орган өндіріп алатын пайда салығына жатқызылатын болса.

Мұнымен қатар Қазақстан Республикасында және Топ жұмыс істейтін басқа елдерде Топ қызметіне қатысты қолданылатын әртүрлі операциялық салықтар әрекет етеді. Бұл салықтар пайда салығынан басқа салықтардың құрамында көрсетіледі.

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар

Негізгі жабдықтар, жинақталған құнның тозуы мен құнсыздануы шегерілгеннен кейінгі бастапқы құн бойынша көрсетіледі, ғимараттар мен құрылыстар бұған жатпайды, олардың құны қайта бағалау жүргізілетін күнгі әділ құны болып табылатын қайта бағаланған құнмен, кейін жинақталған тозуы мен құнсыздануы шегерілгеннен кейінгі құн бойынша көрсетіледі.

Нысанды амортизациялау оны пайдалануға қол жеткізу мүмкін болғанда басталады. Амортизациялау активтерді тиімді пайдаланудың мынадай бағалау мерзімдері ішінде құнды біркелкі шығынға жазу әдісімен есептеледі:

	Жылдар
Ғимараттар мен құрылыстар	20-100
Көлік құралдары	5-7
Компьютерлер мен банктік жабдықтар	5-10
Басқалар	7-10

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Жалға берілген меншікті жақсартуларды амортизациялау жалданылған тиісті активтерді пайдалы қолдану мерзімі ішінде есептеледі. Ағымдағы және күрделі жөндеу бойынша шығыстар пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есептілікте, егер капиталдандыру бойынша талаптарды қанағаттандырмайтын болса, операциялық шығындар құрамында олардың пайда болу кезеңінде көрсетіледі.

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың баланстық құны әрбір есептік күнге, есепке алуда көрсетілген соманың, оның орны толтырылатын құнынан асуы мүмкін мәніне талданады және, егер баланстық құн мұндай есеп айырысатын орын толтыру құнынан асатын жағдайда активтер құны орын толтыратын есеп айырысу құнынан артатын болса, онда активтер құны орны толатын құнға дейін төмендетіледі. Құнсызданудан болған зиян тиісті кезеңде танылады және операциялық шығыстар құрамына қосылады.

Қызмет көрсетуге немесе өкімшілік мақсатқа арналған қолда бар ғимараттар мен құрылыстар қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есепте қайта бағаланған құнымен көрсетіледі, бұл құн білікті тәуелсіз бағалаушылар нарықтық мәліметтер негізінде белгілеген, кейіннен жинақталған жинақталған тозу мен құнсызданудан зияндар шегерілгеннен кейін анықталады. Активтердің баланстық құны есептік күнгі жағдайға сәйкес әділ құнмен есептеу әдісі бойынша анықталуы мүмкін болатын құннан елеулі айырмашылықта болмауы үшін қайта бағалау ұдайы түрде жүргізіліп отырады.

Қайта бағалау нәтижесінде жылжымайтын мүлік құнының кез келген ұлғайтылуы жылжымайтын мүлікті қайта бағалау резерві құрамында көрсетіледі, пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есепте бұрын танылған сол актив құнының азайтылған сомасы өтелетін жағдай бұған жатпайды. Бұл жағдайда ұлғайтылған құн сомасы пайда мен зияндар туралы біріктірілген есепте бұрын ескерілген активтердің азайтылған құны мөлшерінде танылады. Қайта бағалау нәтижесінде туындаған активтің баланс құнының азайтылуы пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есепте аталған активтің бұған дейінгі қайта бағалану нәтижесінде пайда болған қайта бағалау құнынан қаншалықты асатын болса, сол мөлшердегі деңгейде танылады.

Қайта бағаланған ғимараттар мен жайлардың амортизациясы пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Қайта бағаланған меншік одан әрі сатылған немесе шығарылған жағдайда жылжымайтын мүлікті қайта бағалау резервінің құрамында ескерілген тиісті оң мәнді нәтиже бөлінбеген пайда есебіне аударылады.

Аяқталмаған құрылыс нысандары құнсызданудан залалдар шегерілген нақты құн бойынша есепке алынады. Құрылыстың құнына кәсіпкерлік қызметтердің құнын, сондай-ақ белгілі бір талаптарға сәйкес келетін активтер үшін Топтың есептік саясатына сәйкес

капиталдандырылатын қарыздар бойынша шығындар кіреді. Осындай аяқталмаған құрылыс нысандары құрылысты аяқтау немесе жоспарланған пайдалануға дайын болу сәтіне негізгі құралдардың тиісті санаттарына жатады. Осы активтер бойынша амортизацияны есептеу негізгі құралдардың басқа нысандары бойынша сияқты активтердің жоспарланған пайдалануына дайын болу сәтінен басталады.

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар нысаны сатылған жағдайда немесе активті пайдалануды жалғастырудан болашақ экономикалық пайда түсіру күтілмеген жағдайда, есептен шығарылады. Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар нысандарын сатудан немесе өзге шығуынан түскен кіріс немесе зиян осы нысандарды сату бағасы мен баланстық құны арасындағы айырмашылық ретінде анықталады және пайдалар немесе зияндарда танылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

Материалдық емес активтер

Жеке сатып алынған материалдық емес активтер.

Жеке мәмілелер шеңберінде сатып алынған, пайдаланудың соңғы мерзімдері бар материалдық емес активтер құнсызданудан жинақталған амортизация мен жинақталған залал шегерілген сатып алу құны бойынша есепке алынады. Тиімді пайдаланудың күтілудегі мерзімдері мен амортизацияны есептеу әдісі әр есептік кезеңнің аяғына талданады, бұл ретте бағалаулардағы барлық өзгерістер салыстырмалы көрсеткіштерді қайта қарастырмастан есептілікке көрсетіледі. Материалдық емес актив сатылған кезде немесе оны пайдаланудан не болмаса шығуынан болашақ экономикалық пайда түсімдері күтілмеген жағдайда есептен шығарылады. Активтің шығуынан таза түсімдер мен баланстық құнының арасындағы айырмашылықты білдіретін, материалдық емес активті есептен шығарудан түскен пайда немесе залал есептен шығару сәтінде пайдаға немесе зиянға қосылады.

Жеке мәмілелер шеңберінде сатып алынған, пайдаланудың анықталмаған мерзімдері бар материалдық емес активтер құнсызданудан жинақталған залал шегерілген нақты шығындар бойынша есепке алынады. Пайдаланудың анықталмаған мерзімдері бар материалдық емес активтерге амортизация есептелінбейді.

Бизнесі біріктіру бойынша мәмілелерде сатып алынған материалдық емес активтер.

Бизнесі біріктіргенде сатып алынған және гудвилдан бөлек көрсетілетін материалдық емес активтер сатып алу күніне әділ құн бойынша есепке қабылданады (сатып алу құны ретінде қарастырылатын). Есепке қабылданғаннан кейін бизнесі біріктіргенде сатып алынған материалдық емес активтер жеке мәмілелер шеңберінде сатып алынған материалдық активтерге ұқсас құнсызданудан жинақталған амортизация мен жинақталған залалдар шегерілген сатып алудың құны бойынша көрсетіледі.

Амортизациялау активтерді тиімді пайдаланудың мынадай бағалау мерзімдерінің ішінде құнды бір қалыпты есептен шығару әдісімен есептеледі:

	Жылдар
Клиенттік базаға жататын материалдық емес активтер	5
Бағдарламалық жасақтама	10
Бағдарламалық жасақтама ны пайдалану құқығына	
лицензиялық келісім	10
Басқалар	10

Сатуға арналған активтер

Ұзақ мерзімді активтермен тікелей байланысты ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелер егер мұндай активтердің ағымдағы құны, негізінен, бұларды тұрақты түрде пайдалану арқылы емес, сату арқылы өтелу мүмкіндігі жоғары болса және мұндай активтер (немесе шығу тобы) бұлардың ағымдағы күйінде сатылуы мүмкін болса, сатуға арналған деп жіктеледі (бұдан әрі - «шығу тобы»). Мұндай активтер сатуға арналған деп жіктелген сәттен бастап Басшылық бұл активтерді бір жылдың ішінде сатуға ниетті болуға тиіс.

Сатуға арналған активтер сатуға жұмсалатын шығын шегерілгеннен кейінгі бұлардың ең төменгі және әділ құнымен бағаланады. Егер сатуға арналған активтің әділ құны сатуға жұмсалатын шығын шегерілгеннен кейін оның ағымдағы құнынан төмен болса, құнсыздану шығынын ұйым пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есепте сатуға арналған активтер шығыны ретінде тануға тиіс. Активтің әділ құнындағы одан кейінгі кез-келген ұлғаю шамасы, сату шығыны шегерілгеннен кейін, осы активтердің құнсыздануы бойынша бұрын танылған жинақталған шығын сомасы болып танылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шотырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Инвестициялық жылжымайтын мүлік

Инвестициялық жылжымайтын мүлік жалгерлік төлем алу, қосымша капиталдандыру үшін немесе сол жағдайлардың бірінде пайдаланылатын нысандарды білдіреді. Инвестициялық жылжымайтын мүлік нысандары бастапқыда, сатып алу шығыстарымен қоса сатып алу құны бойынша есепке алынады. Нәтижесінде олар әділ құн бойынша көрсетіледі. Инвестициялық жылжымайтын мүліктің әділ құнының өзгерістері, олар пайда болатын кезеңдегі пайдаға немесе зиянға қосылады.

Инвестициялық жылжымайтын мүліктің нысаны шығарылғанда немесе онымен байланысты экономикалық пайда түсіру енді болжамданбайтын, пайдаланудан түлкілікті шығарылғанда баланстан есептен шығарылады. Есептен шығару кезеңіндегі кез келген кіріс немесе зиян (шығудан таза түсімдер мен активтің баланстық құны арасындағы айырмашылық) есептелікте, есептен шығару кезеңіндегі пайдаға немесе зиянға қосылады.

Коммерциялық жылжымайтын мүлік

Белгілі бір жағдайларда, Топ кредиттік шарттарды реттеу шеңберінде коммерциялық жылжымайтын мүлікті өтеуді жүргізе алады. Топ осы жылжымайтын мүлікті кәдімгі қызмет барысында сатуды жоспарлайды, сәйкесінше бұл жылжымайтын мүлік бастапқыда сатып алу шығыстарымен қоса әділ құн бойынша есепке алынады, ал бастапқы танудан кейін екі құнның ең төменгісі бойынша бағаланады: өзіндік құн немесе сатудың таза құны бойынша. Сатудың таза құнын бағалау бар дәлелдердің ең сенімділерінен негізделеді, бағалау жүргізген сәтте ол бойынша коммерциялық жылжымайтын мүлікті сату күтілетін сомалар. Бұл бағалаулар кезең аяқталғаннан кейін болған жағдайларға тікелей қатысты құнның немесе өзіндік құнның құбылуын осындай жағдайлар осы кезеңнің аяғында болған шарттарды растайтындай мөлшерде есепке алады.

Резервтер

Резервтер, егер Топ ағымдағы құқықтық міндеттеме немесе тәжірибеден туындайтын, бұрын болған оқиғалар нәтижесінде пайда болған міндеттеме иелік ететін болса, сондай-ақ міндеттемені өтеу үшін экономикалық пайдамен байланысты қаржының кері ағымы туындау мүмкіндігі болса және бұл міндеттеме сомасы барынша дәл бағалануы мүмкін болған жағдайда танылады. Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есеп ұсынылатын күні көрсетілген сомалар міндеттемені өтеу үшін талап етілетін шығындарды Топтың ең тандаулы бағалауын білдіреді. Резервтерді құруға байланысты шығыстар кез келген қайта жаңғыртуларды шегере отырып пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есепте ұсынылады.

Зейнетақылық және басқа да міндеттемелер

Топтың жұмыс берушіден брутто жалақысының ағымдағы төлемінің пайызы ретінде есептелген ұстап қалуды талап ететін Қазақстан Республикасының және Топ жұмыс істейтін басқа елдердің мемлекеттік зейнетақы бағдарламасынан өзге қандай да бір зейнетақымен қамтамасыз ету схемасы жоқ; мұндай шығындар тиісті жалақы есептелген кезеңде есептеледі және пайда мен шығындар туралы есепте операциялық шығыстарға қосылады. Топ әлеуметтік салықты Қазақстан Республикасының және Топ жұмыс істейтін басқа елдердің бюджетіне аударады. Еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі төлемдер бойынша Топтың қандай да бір міндеттемелері жоқ.

Капитал

Топ өзі шығаратын қаржы құралды келісімшарттық келісімнің мәніне сәйкес қаржы активі, қаржы міндеттемесі немесе үлестік құрал ретінде жіктейді. Егер ол ақша қаражат немесе басқа қаржы активін ұсыну бойынша, не болмаса ықтимал қолайсыз жағдайларда қаржы активтерін немесе қаржы міндеттемелерін айырбастау бойынша келісімшарттық міндеттеме болса, құрал міндеттеме ретінде жіктеледі. Егер ол міндеттемелер шегерілгеннен кейін Топ активтеріндегі қалған үлеске ғана үміттенген болса, құрал капитал ретінде жіктеледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)**
(миллион Теңгемен)

Топ шығарған күрделі қаржы құралдары компоненті түрлі жағдайларға сәйкес қаржы активтері, қаржы міндеттемелері немесе капитал ретінде жеке жіктеліп, есепке алынады.

Жарғылық капитал

Компаниялар біріктірілетін жағдайды қоспағанда, жаңа акцияларды шығарумен тікелей байланысты үшінші тараптың қызмет ақысын төлеу шығыны капитал құрамында осы эмиссия нәтижесінде алынған соманың азаюы ретінде көрсетіледі. 2003 ж. 13 мамырға дейін алынған қаржының әділ құнының шығарылған акциялардың номинал құнынан асатын сомасы эмиссиялық табыс ретінде көрсетілген. 2003 ж. 13 мамырдан бастап, Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңының жаңа редакциясы қабылданғаннан кейін «акцияның номиналдық құны» деген ұғым акцияларды қоғамның құрылтайшылары арасында орналастырған кезде ғана қолданылады. Барлық өзге инвесторлар үшін жарғылық капитал Топтың акцияларды орналастырудан алған сомасына тең орналастыру бағасы бойынша есепке алынады.

Өтеуі төлеп алынған өз акциялары

Топ өз акцияларын өтеуін төлеп алған жағдайда, мәміле бойынша тікелей шығындарды қоса алғандағы сатып алу құны, қолданылатын тиісті салық төлемі шегерілгеннен кейін, капитал құрамының өзгерісі ретінде танылады. Топтың өтеуін төлеп өз акциялары айналымынан алынады. Құны өтеліп сатып алынған акциялар өтеуі төлеп алынған өз акциялары ретінде жіктеледі және құны бойынша көрсетіледі. Мұндай акциялар шығарылған акциялардың орташа есеппеленген санынан шегеріледі және олардың құны капиталдың азаюы ретінде көрсетіледі. Акциялардың номинал құны - жай акциялардың азайтылуы ретінде, ал құн қалдығы жай акциялар бойынша эмиссиялық табыстың азайтылуы ретінде көрсетіледі. Топ мүшелері сатып алған акциялары бойынша алынған дивидендтер шоғырландыру кезінде алынып тасталады.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттеме болып танылады және олар жарияланған күні капитал сомасының есебінен шығарылады. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есеп берілетін күнге дейін, сондай-ақ есеп берілетін күннен кейін, алайда біріктірілген қаржылық есептелікте шоғырландырылатын күнге дейін ұсынылған немесе жарияланған болса, есептелікте ашылып көрсетіледі.

Меншікті капитал қорлары

Топтың қаржылық жағдайы туралы есебіндегі меншікті капиталдың құрамында (басқа жиынтық табыста) көрсетілген қорларға мыналар кіреді:

- сатуға арналған, қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының өзгерістері жататын, сатуға арналған, қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау қоры;
- таза инвестицияларды шетел қызметіне қайта есептегенде туындайтын бағамдық айырмашылықтарды көрсету үшін пайдаланылатын бағамдық айырмашылықтар қоры;
- жер мен ғимараттарды қайта бағалау резервінен тұратын мүлкті қайта бағалау қоры.

Шартты міндеттемелер

Шартты міндеттемелер Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, дегенмен, оларды өтеу нәтижесінде қаржының ағымы туындау ықтималдығы аз болған жағдайларды қоспағанда, шоғырландырылған қаржы есептілігінде ашылады. Шартты актив Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, бірақ экономикалық пайда табу мүмкіндігі болған жағдайда Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есептілікте ашылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Бизнесі біріктіргенде сатып алынған шартты міндеттемелер

Бизнесі біріктірген кезде сатып алынған шартты міндеттемелер сатып алу күніне әділ құн бойынша есепке алынады. Кейінінен шартты міндеттемелер мыналар бойынша бағаланады: «Резервтер, шартты міндеттемелер мен шартты активтер» деген ЖКЕС (IAS) 37-ге сәйкес анықталған мөлшер және «Ақшалай түсім» деген ЖКЕС (IAS) 18-ге сәйкес есептелген, жинақталған амортизация шегерілген, олар бастапқыда есепке алынған мөлшер.

Кірістер мен шығыстарды тану

Пайыздық кірістер мен шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып есептеу тәсілі бойынша көрсетіледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі - бұл қаржы активінің немесе қаржы міндеттемесін (не болмаса қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелері тобының) амортизациялық құнын есептеуді, сондай-ақ пайыздық кірісте немесе пайыздық шығысты тиісті кезеңге жатқызуды білдіретін әдіс. Тиімді пайыздық мөлшерлеме - бұл келешекте болатын ақшалай төлемдер немесе ақшалай түсімдерді осы мөлшерлеме көмегімен қаржы активінің немесе қаржы міндеттемесін таза ағымдағы құнына келтірілетін пайыздық мөлшерлеме. Бұл ретте дисконттау қаржылық құралдың болжанған айналым мерзімі кезеңінде немесе, егер бұл қолданылатын болса, одан да қысқа кезеңге жүргізіледі.

Егер қаржы активі немесе біртектес қаржы активтер тобы құнсыздану салдарынан есептен шығарылған болса (ішінара есептен шығарылса), пайыздық кіріс болашақтағы ақша ағымын дисконттау үшін, құнсыздану зияндарын есептеу мақсатында пайыздық мөлшерлемені ескере отырып анықталады.

Клиенттерге қарыздар беру үшін комиссиясы (тиісті тікелей шығындармен бірге) қарыздар бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемеге жасалған түзету ретінде танылады. Егер қарыз беру міндеттемелері болса, қарыз беру туралы шарт бекітілген болса, қарыз беру міндеттемесі үшін комиссия алдағы кезеңдердің табысы құрамына (тиісті тікелей шығындарымен бірге) қосылады және одан әрі қарыз бойынша нақты табыстарға жасалған түзету ретінде көрсетіледі. Қарыз беру бойынша міндеттемелер қарыз беруге алып келу ықтималдығы төмен болып бағаланатын болса, қарыз беру міндеттемесі үшін комиссия қарыз беру бойынша міндеттеменің қалған кезеңі ішінде пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі. Қарыз беру міндеттемелерінің әрекет мерзімі қарыз берілмей аяқталғанда, қарыз беру міндеттемесінің комиссиясы оның әрекет ететін мерзімі аяқталатын күнгі пайда мен зияндар құрамында танылады.

Зейнетақы активтерін басқару комиссиясын қоса алғандағы комиссиялар мен алымдар, сондай-ақ кірістер мен шығыстардың өзге баптары әдетте қызмет көрсетілген жағдайдағы комиссия есептеу әдісімен есепке алынады.

Портфельді басқару қызметі және басқа да басқарушылық консультациялар қызмет көрсетудің тиісті келісімшарттары негізінде есепке алынады. Ұзақ мерзімдік кезең ішінде ұсынылатын активтерді басқару қызметі үшін комиссия қызмет көрсетілген кезеңде есепке алынады.

Шетелдік валюттада берілген баптарды қайта бағалау

Шоғырландырылған қаржы есептілік, шетелдік еншілес компанияларды қоспағанда, Банк пен оның еншілес кәсіпорындарының функционалдық валютасы болып табылатын теңгемен беріледі. Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда операция жүргізілетін күндегі айырбастау бағамы бойынша функционалдық валютамен қайта есептеледі. Шетел валютасындағы ақша активтері мен міндеттемелер ҚҚБ есептік күнге сәйкес белгілеген нарықтық айырбастау бағамы бойынша теңгемен қайта есептеледі. Шетел валютасымен мәмілені қайта есептеу нәтижесінде пайда болған пайда мен зияндар шетел валютасымен шетел валютасымен операцияларды қайта бағалаудан алынған таза пайдалар немесе зияндар ретінде пайда мен зияндар туралы шоғырландырылған есепте танылады. Шетел валютасымен бастапқы құны бойынша бағаланған ақшалай емес баптар бастапқы мәмілелер күніне айырбастау бағамдарын қолдану арқылы қайта есептеледі. Шетел валютасымен әділ құны бойынша бағаланатын ақшалай емес баптар әділ құн айқындалған күнгі айырбастау бағамын пайдалана отырып қайта есептеледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)**
(миллион Тенгемен)

Шетелдік еншілес кәсіпорындардың активтері мен міндеттемелері есепті күндегі жағдай бойынша, Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есеп күні әрекет ететін айырбастау бағамы бойынша Толптың функциялық валютасымен қайта есептелінеді, ал еншілес кәсіпорындардың пайда мен шығыстар туралы есептері бір жыл үшін орташа айырбастау бағамдары бойынша қайта есептеледі. Қайта есептеген кезде туындайтын айырмашылық капиталдың жеке компонентінде тура есепке алынады. Шетелдік еншілес кәсіпорны шығарылған жағдайда, капиталда танылған және тікелей осы еншілес кәсіпорынға қатысты мерзімі кейінге шегерілген жинақталған сома пайда мен шығыстар туралы шоғырландырылған есепте танылады.

Мәміленің келісімшарттық айырбастау бағамы мен мәміле жасалатын күнгі нарықтық айырбастау бағамы арасындағы айырмашылық шетел валютасымен жүргізілетін операциялар бойынша таза пайдаға қосылған. 2017 жылғы 31 желтоқсандағы есептілік бойынша нарықтық айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 332.33 теңгені құрады (2016 жылғы 31 желтоқсанда – 333.29 теңге; 2015 жылдың 31 желтоқсанында – 340.01 теңге болды).

Сақтандыру

Сақтандыру бойынша келісімшарттар – егер болашақтағы көрсетілген белгісіз оқиға, сақтандыру полисін ұстаушыға теріс әсер ететін болса, сақтандыру полисінін ұстаушысына өтемақы төлеуге келісім берумен қоса, екінші тараптан едәуір сақтандыру төуекелін беретін келісімшарттар. Топ Қазақстан Республикасындағы сақтандыру компаниялары үшін ҚКҚ белгілеген есепке алу саясатын пайдаланады.

Қазақстан Республикасының нормативтік актілеріне сәйкес, сақтандыру шарттарында келілдік берілген элементсіз дискрециялық қатысу болған жағдайда, сақтандырылушыларға қосымша төлемдер акционерлердің жылдық жалпы жиналысында қабылданған шешімге байланысты болады және бөлінбейтін табысты бөлу сияқты ұсынылуы тиіс; шығыстар емес.

Топ мүлкті сақтандыру, жазамайым жағдайдан сақтандыру, құқықтық жауапкершіліктен сақтандыру, жеке басты сақтандыру және өмірді сақтандыру бойынша түрлі өнімдер ұсынады.

Андеррайтингтен түсетін кіріс

Андеррайтингтен түсетін кіріс еңбекпен өтелмеген сыйлықақы резервиндегі таза өзгеріс шегерілгеннен кейін қайта сақтандыруға берілгеннен алынған комиссиялар мен сақтандыру бойынша таза сыйлықтан тұрады. Келісімшарттың әрекеті басталғаннан кейін сыйлықтар полисте көрсетілген сомада есепке алынады және сақтандыру шартының әрекет ету кезеңі ішінде тепе-теңдік негізде табысқа жатқызылады. Еңбекпен өтелмеген сыйлықтар резерві сақтандыру шартының аяқталмаған мерзіміне жататын барлық қабылданған сыйлықтардың бөлігін құрайды және қоса берілген Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есепте сақтандыру талаптарын реттеу резервіне қосылады.

Зияндарды реттеу бойынша зияндар мен шығыстар пайдалар мен зияндар туралы есепте олардың шығуына қарай болуы мүмкін пайдалар мен шығындар резервін шығындарды реттеу бойынша қайта бағалау арқылы есепке алынады және қоса берілген пайдалар мен зияндар туралы шоғырландырылған есепте іске асырылған сақтандыру төлемдері құрамына қосылады. Қайта сақтандырушылармен келісімшарттар бойынша алынған комиссиялар қайта сақтандыру шартына қол қойған және ол күшіне енген сәттен бастап кіріс ретінде есепке алынады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Сақтандыру полисін сатып алу құны жаңа бизнесті ашумен тікелей байланысты және түрленеді, мерзімі кейінге қалдырылған болып табылатын және сақтандыру активтерінің құрамында қоса берілген Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есепте сақтандыру активтерінде көрсетілген сақтандыру агенттері мен брокерлерге төленген комиссиялардан тұрады. Мерзімі кейінге шегерілген сатып алу бойынша шығындарға жататын активтер кейіннен тиісті сыйақы еңбегі ақталған кезең ішінде амортизацияланады және оның баланстық құнының орны толатын болмауы мүмкін жағдайларда құнсыздануы тұрғысынан тексеріледі. Егер актив сомасы орны толтырылатын құн сомасынан көп болса, ол дереу есептен шығарылады. Қалған өзге шығындар пайда болу ретіне қарай шығын болып танылады.

Сақтандыру бойынша зияндарының резерві және зияндарды реттеу бойынша шығыстар

Сақтандыру қызметі бойынша мүмкін болатын зияндар және сақтандыру зияндарын реттеу шығыстары қоса беріліп отырған Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есепке қосылған және әлі реттелмеген есептік күнге дейін сұратылған шығындардың акысын төлеуге болжанған сома және болған, бірақ есептік кезеңге жатқызылатын жарияланбаған зияндар бойынша бағалауға негізделген.

Орын алған, бірақ жарияланбаған автокаско және жауапкершілікті сақтандыру бойынша зияндары резерві (бұдан әрі - «ОЖЗР») актуарлық негізде анықталады және бизнестің санаттар мен қосалқы санаттар зияндары пайда болуы үшін қалыпты кезең үшін сақтандыру төлемдері бойынша статистикалық деректерге және Толптың алдыңғы тәжірибесіне негізделген.

Алдыңғы тәжірибенің жоқтығы және бизнестің басқа бағыттары бойынша сақтандыру төлемдерінің деректері жеткіліксіз болуы себепті ОЖЗР резерві КРУБ ұсынған нұсқаулықты қолдану арқылы анықталған. Осы ОЖЗР нұсқаулығы талаптарының деректеріне сәйкес сақтандырудың осы класында есептеу күнінің алдындағы соңғы он екі айдың ішінде күшіне енген сақтандыру шарттары бойынша есептелген сақтандыру сыйлықақысы сомасының 5 %-ы мөлшерінде анықталды.

Мұндай бағалауларды анықтау тәсілі және соның нәтижесінде алынған резервтерді жасау тұрақты түрде қайта қаралып және жаңартылып отырады. Осының нәтижесінде алынған түзетулер олар анықталған кезеңде пайдалар мен зияндар туралы шоғырландырылған есептерде көрінеді.

Қайта сақтандыру

Топ өзінің әдеттегі қызметін іске асыру барысында қайта сақтандыру операцияларын жүзеге асырады. Қайта сақтандыру туралы мұндай келісімдер бизнесті одан әрі әртараптандыруды қамтамасыз етеді, басшылыққа тәуекелдерді сақтандыру нәтижесінде пайда болатын ықтимал шығындарды бақылауды іске асыруға мүмкіндік береді және өсімге қол жеткізу үшін қосымша мүмкіндік туғызады.

Қайта сақтандыру активтері басқа қайта сақтандыру компанияларының төленген және төленбеген зияндар үшін берешек сомасынан және зияндарды реттеуге жұмсалатын шығыстардан, сондай-ақ әлі алынбаған сақтандыру сыйлығынан құралады. Қайта сақтандырушылардан алынатын ақша сомасы қайта сақтандыру полистеріне байланысты сақтандыру өтемдерін төлеуге жұмсалатын шығыс ретінде бағаланады.

Қайта сақтандыру міндеттемелері егер қайта сақтандырушыдан алынған комиссияға қарсы есепке алу құқығы жоқ болса жиынтық сомамен ескеріледі және қоса берілген Қаржылық ахуал туралы шоғырландырылған есепте сақтандыру активтерінің құрамына қосылады.

Қайта сақтандыру бойынша келісімшарттар сақтандыру тәуекелі едәуір шығынның ақылға сыйымды мүмкіндігі ретінде анықталғанына, ал уақыттық тәуекел Толптың қайта сақтандырушыға берген ақша қаражатының қозғалысы мерзімінің едәуір ауытқуының ақылға сыйымды мүмкіндігі ретінде анықталғандығына көз жеткізу үшін бағаланады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Топ өзінің қайта сақтандыру активтеріне құнсыздану мәні бойынша үнемі бағалау жүргізеді. Егер Топ келісімшарт талаптары бойынша өзіне тиесілі соманы ала алмауы мүмкін болса және бұл оқиғаның қайта сақтандырушыдан Топтың алатын сомасына сенімді анықталған әсері бар екендігі туралы объективтік күлөландыру болса, қайта бағаланатын актив құнсызданады.

Сегменттік есептілік

Сегмент өнімдер немесе қызмет ұсынумен (операциялық сегмент) немесе тәуекелге ұрынуы мүмкін және басқа сегменттердің тәуекелдері мен пайдаларынан ерекшеленетін пайда әкелетін және тәуекелдерге ұшырау қаупі бар белгілі бір экономикалық орта шеңберінде (географиялық сегмент) өнімдер мен қызмет ұсынумен айналысатын Топтың ерекше бір компоненті болып табылады.

Қаржылық кепілдіктер мен аккредитивтер

Топ ұсынатын қаржылық кепілдіктер мен аккредитивтер, егер дебитор борыштық құрал түрлендірілген немесе алғашқы талаптарына сәйкес өз уақытында ақы төлеу жүргізе алмайтын болса, басталатын залалдардың өтемақысы ретінде төлемді іске асыруды қарастыратын кредит операцияларын қамтамасыз ету болып табылады. Мұндай қаржылық кепілдіктер мен аккредитивтер басталқыда әділ құны бойынша көрсетіледі. Кейіннен олар резерв ретінде көрсетілген сомға (а) және қаржылық кепілдік немесе аккредитив бойынша алынған сыйлық түрінде келешектегі кезең табыстарының жинақталған амортизациясына жол берілуі шегерілгеннен кейін бастапқы көрсетілген сомға (б) қатысты көрсетілген соманың қайсысының артық екендігіне байланысты бағаланады.

Қаржылық есептілікке әсер ететін стандарттар

Төменде көрсетілген жаңа және қайта қаралған стандарттар мен түсіндірулер ағымдағы кезеңде алғаш рет пайдаланылды және осы қаржылық есептілікте берілген қаржылық көрсеткіштерге ықпалын тигізді.

- ХҚЕС (IAS) 7 «Ақпаратты ашу аясындағы бастама түзетулер»;
- ХҚЕС (IAS) 12 «Жүзеге аспаған зияндарға қатысты мерзімі шегерілген салық активтерді тану»;
- ХҚЕС жыл сайынғы жетілдірілуі, 2014-2016 жылдар кезеңі - ХҚЕС (IAS) 12-ге түзетулер.

ХҚЕС (IAS) 7 «Ақпаратты ашу аясындағы бастамаға» түзетулер

Топ осы түзетулерді ағымдағы кезеңде бірінші рет қолданды. Түзетулер қаржы есептілігін пайдаланушыларға қаржылық қызметтің нәтижесінде міндеттемелердің өзгеруін бағалауға мүмкіндік беретін, ақша ағымдарымен, сондай-ақ ақшалай емес өзгерістерді қоса, ақпаратқа қатысты талабын енгізеді.

Топтың қаржылық қызметі бойынша міндеттемелері шығарылған борыштық бағалы қағаздар нәтижесінде орын алады және кіріс және шығыс қалдықтарды салыстырып тексеру 21-ескертпеде берілген. Түзетулердің ауыспалы қағидаларына сәйкес Топ алдыңғы кезеңге қатысты салыстырмалы деректерді ашқан жоқ. 21-ескертпеде ұсынылған ақпаратты қосымша ашудан басқа, бұл түзетулерді қолдану Топтың шоғырландырылған есептілікке әсерін тигізбеді.

ХҚЕС (IAS) 12 «Жүзеге аспаған зияндарға қатысты мерзімі шегерілген салық активтерін тануға» түзетулер

Топ осы түзетулерді ағымдағы жылда бірінші рет қолданды. Түзетулер ұйым оған қарсы алынатын уақыт айырмашылықтары есепке алынуы мүмкін елеулі салық салынатын пайданың болуын бағалауы тиіс екеніне қатысты түсіндірулерді қамтиды.

Осы түзетулерді қолдану Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсерін тигізбеді, өйткені Топ болашақ салық салынатын пайданың жеткіліктігін түзетулерде көрсетілгенге салыстырмалы әдіспен бағалайды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

ХКЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2014-2016 жылғы кезең

Топ «ХКЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2014-2016 жылдар кезеңіне» енгізілген ХКЕС (IFRS) 12-ге түзетулерді осы жылы алғашқы рет қолданды. Осы құжаттың құрамына кіретін өзге түзетулерді осы кезеңде қолдау міндетті емес және мерзімінен бұрын қолданылмады.

ХКЕС (IFRS) 12-ге түзетулер ұйымдар сатуға арналған ретінде жіктелетін (жіктелетін, шығатын топтың құрамына қосылатын) еншілес және қауымдастырылған кәсіпорындарда, сондай-ақ бірлескен кәсіпорындарда қатысу үлесіне қатысты жалпыланған қаржылық акпаратты ашу бойынша талаптан босатылатынын түсіндіреді. Түзетулер бұл босату осындай қатысу үлестеріне қатысты ашу бойынша жалпы талаптардың жалғыз ерекшелігі екендігін түсіндіреді.

Осы түзетулерді қолдану Топтың шоғырландырылған есептілігіне айтарлықтай әсерін тигізбеді.

Әлі күшіне еңбеген жаңа және қайта қаралған ХКЕС

Топ шығарылған, бірақ әлі күшіне еңбеген мынадай жаңа және қайта қаралған ХКЕС-ті қолданбады:

- ХКЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары»²
- ХКЕС (IFRS) 15 «Клиенттермен шарттар бойынша түсім»²;
- ХКЕС (IFRS) 16 «Жағдай»³;
- ХКЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары»³;
- ХКЕТК (IFRIC) 22 «Шетел валютасындағы операциялар және өтемінің алдын ала төлемдері»¹;
- ХКЕТК (IFRIC) 23 «Пайдаға салынатын салықты есептеу ережесіне қатысты белгісіздік»²;
- ХКЕС (IFRS) 2-ге түзетулер «Акциялар негізіндегі төлемдер бойынша операцияларды жіктеу және бағалау»¹;
- ХКЕС (IFRS) 10 және ХКЕС (IAS) 28-ге түзетулер «Инвестор мен оның қауымдастырылған ұйымы немесе бірлескен кәсіпорны арасындағы мәмілелердегі активтер сатылымы немесе жарнасы»⁴;
- ХКЕС (IAS) 40 «Инвестициялық жылжымайтын мүлік объектілерінің аударымдары»¹;
- ХКЕС (IFRS) 4-ке түзетулер «ХКЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдарын» ХКЕС (IFRS) 4 «Сақтандыру шарттарымен» бірге қолдану»¹;
- ХКЕС (IFRS) 9-ға түзетулер «Әлеуетті теріс өтеумен мерзімнен бұрын өтеу туралы талап»²;
- ХКЕС (IAS) 28-ге түзетулер «Қауымдастырылған ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға ұзақ мерзімді салымдар»²;
- ХКЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2014-2016 жылғы кезең¹
- ХКЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2015-2017 жылғы кезең²

¹ Мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігінен 2018 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты әрекет етеді.

² Мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігінен 2019 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты әрекет етеді.

³ Мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігінен 2021 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты әрекет етеді.

⁴ Күшіне енген күн кейінірек анықталатын болады, мерзімінен бұрын қолданылуы мүмкін.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шотырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

ХКЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары».

2009 жылғы қарашада шығарылған ХКЕС (IFRS) 9 қаржы активтерін (ҚА) жіктеу және бағалау бойынша жаңа талаптарды енгізді. 2010 жылғы қазанда стандартқа қаржы міндеттемелерін (ҚМ) жіктеуге және бағалауға және қаржы құралдарын тануды тоқтатуға жаңа талаптарды енгізген түзетулер енгізілді. 2013 жылғы қарашада стандарт хеджирлеуді есепке алу бойынша жаңа талаптармен толықтырылды. Стандарттың жаңартылған нұсқасы 2014 жылғы шілдеде шығарылды. Негізгі өзгертулер: а) қаржы активтерінің құнсыздануына қойылған талаптарға; б) қарапайым борыштық құралдардың белгілі бір түрі үшін «басқа жиынтық табыстар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын» (БЖТАӘҚБ) қаржы активтерінің жаңа санатын қосуды білдіретін қаржы активтерін жіктеуге және бағалауға қатысты түзетулерге қатысты болды.

ХКЕС (IFRS) 9-дың негізгі талаптары:

- **Қаржы активтерін жіктеу және бағалау.** ХКЕС (IFRS) 9-дың қолданылу саласындағы барлық танылған ҚА не амортизацияланған құн бойынша не әділ құн бойынша бастапқы танылғаннан кейін бағалануы керек. Соның ішінде, шартта көзделген ақша ағымдарын алуға бағытталған бизнес-моделінің шеңберінде ұсталып отыратын және тек негізгі сома мен ол бойынша пайыздарды ғана қосатын борыштық құралдар, әдетте, амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Шартта көзделген ақша ағымдарын алу арқылы да, қаржы активін сату арқылы да мақсатқа қол жеткізілетін, бизнес-моделінің шеңберінде ұсталып отыратын борыштық құралда, сондай-ақ тек борыштың негізгі сомасы мен борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздарды өтеу ғана болып табылатын ақша ағымдарын алууды талап ететін қолданыстағы шарттық талаптар БЖТАӘҚБ бойынша көрсетіледі. Барлық өзге борыштық және үлестік құралдар әділ құн бойынша бағаланады. Бұдан өзге, ХКЕС (IFRS) 9-ға сәйкес, ұйым кейіннен күшін жою құқығынсыз шешім қабылдай алады, пайдалалардағы немесе шығындардағы тек дивидендтерден түскен кірісті тани отырып, өзге жиынтық кіріс құрамындағы борыштық құралдардың (саудаға арналмаған және бизнесстерді біріктіру бойынша мәміле аясында алушы деп танылған шартты өтеу болып табылмайтын) құнын кейіннен өзгертуді ұсына алады.
- **Қаржы міндеттемелерін жіктеу және бағалау.** Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағалану ретінде жіктелетін, олардың өзіндік кредиттік тәуекелдерін өзгертуге байланысты қаржы міндеттемелерінің әділ құны өзгеруін, егер осындай тану пайдалардағы немесе шығындардағы есептік дисбалансты жасауға немесе ұлғайтуға әкеп соқтырмайтын болса, өзге жиынтықты кірісте танылуы тиіс. Қаржы міндеттемелерінің өзіндік кредит тәуекелін өзгертуге байланысты әділ құнның өзгеруі пайдалар және шығындар туралы есепте кейіннен кері жіктеуге жатпайды. ХКЕС (IAS) 39-ға сәйкес, пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде жіктелген қаржы міндеттемелері әділ құнының өзгеруі пайдалар мен шығындар туралы есепте толық танылған.
- **Құнсыздану.** ХКЕС (IFRS 9) қаржы активтерінің құнсыздануын анықтау кезінде ХКЕС (IAS) 39-да көзделген келтірілген залалдар моделінің орнына күтілетін кредиттік шығындардың моделін қолдануды талап етеді. Күтілетін кредиттік залалдардың моделі шамаланған кредиттік шығындарды және қаржы активтерін таныған күннен бастап кредиттік тәуекел деңгейінде өзгерісті көрсету үшін әрбір есептік күндегі олардың өзгерістерін ескеруді талап етеді. Басқаша айтқанда, енді құнсыздануды тану үшін жоғары кредит тәуекелін растайтын оқиғаларды күтудің қажеті жоқ.

2018 ж. 1 қаңтардан бастап Топ ХКЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдарын» пайдалануды бастады. Стандарт қаржы құралдарын жіктеу принциптерін өзгертуді және ХКЕС (IAS) 39-да қолданылатын «шеккен залалдар» моделін «күтілетін залалдар» моделіне ауыстыруды көздейді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион теңгемен)

Жіктеу және бағалау

Қаржы активтерін есепке алу үшін ХЖЕС (IFRS) 9 үш жіктемелі санатты көздейді:

- амортизацияланған құн бойынша бағаланатын құралдар;
- өзге жиынтық табыс құрамында оның өзгерістерін көрсете отырып, әділ құн бойынша бағаланатын құралдар;
- кезең үшін пайда немесе шығын құрамында оның өзгерістерін көрсете отырып, әділ құн бойынша бағаланатын құралдар.

ХЖЕС (IFRS) 9-дың ұсынымдарына сәйкес, Топ қаржы активтерін басқару үшін мынадай бизнес-үлгілерді қолданады:

- *шартта көзделген ақша ағымдарын алуды және қаржы активтерді ұстау қалу.* Бұл бизнес-үлгі қаржы активтерін басқару қаржы құралының әрекет ету мерзімі бойы негізгі сома мен пайыздардың төлемін алу арқылы ақшалай қаражат ағымдарын жүзеге асыру мақсатында іске асырылатынын болжамайды. Осы бизнес-үлгінің аясында қаржы активін өтелгенге дейін ұстау басым болып табылады, алайда мерзімінен бұрын сатуға тыйым салынбайды.
- *шартта көзделген ақша ағымдарын алу және қаржы активтерін сату үшін активті ұстап қалу.* Бұл бизнес-үлгі қаржы активтерін басқару ақшалай қаражат ағымдарын алуға, сондай-ақ қаржы активтерін сатуға да бағытталғанын болжамайды. Осы бизнес-үлгінің аясында қаржы активін сатудан ақшалай қаражат алу басым болып табылады, бұл «шартта көзделген ақшалай қаражат ағымдарын алу үшін активтерді ұстау» бизнес-үлгісімен салыстырғанда сатылымдардың жиілігі мен көлемімен сипатталады.
- *басқа мақсаттар үшін активтерді ұстап қалу.* Осы бизнес-үлгінің аясында қаржы активтерін басқару мақсаты мыналар болуы мүмкін:
 - қаржы активтерін сату арқылы ақшалай қаражат ағымдарын іске асыру мақсатымен басқару;
 - қаржыландырудағы құн сайынғы мұқтаждықты қанағаттандыру үшін өтімділікті басқару;
 - портфель, басқару және әділ құнның негізінде іске асырылатын нәтижелілікті бағалау;
 - саудаға арналған анықтауға жауап беретін портфель. Қаржы активтері саудаға арналған болып саналады, егер олар ең алдымен ең жақын уақытта (180 күнге дейін) сату, қысқа мерзімді пайда алу мақсатымен сатып алынса немесе туынды қаржы құралдары болып табылса (хеджирлеу құралы ретінде анықталған қаржы кепілдігін немесе туынды қаржы құралдарын қоспағанда).

ХЖЕС (IFRS) 9 сәйкес, қаржы активтері былайша жіктелген:

- банктік заемдар, шартты міндеттемелер амортизацияланған құн бойынша бағаланатын активтер ретінде жіктелген, мақсаты борыштың негізгі сомасының есебіне және негізгі борыштың өтелмеген бөлігіне, пайыздардың есебіне төлемдер болып табылатын, шартта көзделген ақша ағымдарын алу болып табылатын бизнес-үлгі аясында ұсталады;
- корреспонденттік шоттардағы қалдықтар, банкаралық кредиттер/депозиттер, РЕПО операциялары әдеттегідей амортизацияланған құн бойынша бағаланатын активтер ретінде жіктелген, және де бизнес-үлгі шеңберінде басқарып, мақсаты - шартта көзделген ақша ағымдарын алу;
- борыштық бағалы қағаздар тандалған бизнес-үлгіні және SPPI критерийіне сәйкес келуін есепке алып, үш жіктемелі санаттың кез келгеніне жіктелуі мүмкін;
- борыштық бағалы қағаздар, әдеттегідей, кезең үшін пайда немесе шығын құрамында оның өзгерістерін көрсете отырып, әділ құн бойынша бағаланатын құралдардың санатына жіктелген.
- сауда бағалы қағаздар және тунды қаржы құралдары кезең үшін пайда немесе шығын құрамында оның өзгерістерін көрсете отырып, әділ құн бойынша бағаланатын активтердің санатына жіктелген.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Теңгемен)

Қаржы активтері мынадай тәсілге сәйкес қоржындар бойынша сараланған:

- 1-Қоржын: актив танылған сәттен бастап кредит тәуекелі айтарлықтай ұлғайған жоқ, құнсыздану келесі 12 ай бойы күтілетін залалдар мөлшерінде танылады;
- 2-Қоржын: актив танылған сәттен бастап кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы, құнсыздану қаржы активінің бүкіл әрекет ету мерзімінде күтілетін залалдар мөлшерінде танылады;
- 3-Қоржын: қаржы активі дефолтта болса немесе құнсыздану белгілері бар болса.

Құнсыздану

Қаржы активтері бойынша құнсыздануды есептеу мынадай факторларды есепке алумен іске асырылды:

- Күтілетін кредит залалдарын есептеу мақсатында Банк заемдарды жеке-дара негізде және кредит тәуекелінің жалпы сипаттамаларының негізінде активтерді топтастырумен толық негізде бағалайды.
- Күтілетін кредит залалдары толмаған ақшалай қаражаттың барлық күтілетін сомаларының келтірілген құны ретінде есептелген, ықтималдылық деңгейі бойынша өлінген кредит залалдарының шамасын бағалауды білдіреді. Есептеу шамадан тыс шығындар немесе күш салусыз алуға болатын негізделген және расталған ақпараттың негізінде жүрізіледі. Қамтамасыз етілген қаржы активінің ақшалай қаражатының алдағы уақытта күтілетін қозғалысының ағылдағы құнын есептеу құн өндіру нәтижесі болуы мүмкін ақшалай қаражаттың қозғалысын көрсетеді, қамтамасыз етуді алуға және сатуға шығындарды алып тастағанда, құн өндіру ықтимал әлде ықтимал емес болуы тәуелсіз болып табылады. Резервтер заемшының борышына қызмет көрсету мүмкіндігіне және кредиттік тарихына сүйене отырып, кредит тәуекелінің әрбір санаттындағы активтер бойынша танылуы мүмкін шығындар деңгейіне қатысты басшылықтың шығындарын және жорамалдарын талдау бойынша Топтың жеке тәжірибесіне негізделген.
- Қазынашылық операциялар (борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар, «көрі РЕПО» операциялары, банкаралық кредиттер мен депозиттер, корреспонденттік шоттар бойынша операциялар, қазынашылық операциялар бойынша дебиторлық берешек) бойынша құнсызданудың есебі контрагенттің рейтингі, дефолттың ықтималдылығы, мәміле мерзімі және дефолт кезіндегі шығын деңгейі ескеріліп жүргізіледі.
- кезең үшін пайда немесе шығын құрамында оның өзгерістерін көрсетумен, әділ құн бойынша бағаланатын құралдардың санатына жіктелген активтер ХЖЕС (IFRS) 9 шеңберінде құнсыздануға жатпайды.
- Қазынашылық операциялар бойынша кредиттің күтілетін шығындарын бағалау жеке-дара негізде жүргізіледі (дебиторлық берешек түріндегі жекелеген талаптардан басқа).

ХЖЕС 9 енгізгенде құнсыздану бойынша жаңа талаптардың қолданылуы Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне елеулі әсер ететіні күтіледі. Құнсызданудан болатын шығындар арта түседі және ХЖЕС (IFRS) 9 құнсыздану үлгісі шеңберінде қаржы құралдары үшін аса құбылмалы болады. ХЖЕС (IFRS) 9-ға өтудің ықпалы 2018ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша капиталдың құрамында танылатын болады. ХЖЕС 9-ға өткеннен кейін Топ ҚР Ұлттық Банкі белгілеген капиталға ең аз талапты орындауды жалғастырады деп басшылық күтуде.

2018 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша ХЖЕС (IFRS) 9-ды қолданудың нақты ықпалы толығымен аяқталмаған, себебі жаңа есеп саясаттары, жорамалдар, пікірлер мен бағалау әдістері Топ Қазақстандағы банктік реттеуден ресми келісуді алғанша және бастапқы қолдану күнін қосатын өзінің бірінші шоғырландырылған қаржылық есептілігін аяқтағанша өзгеруі мүмкін.

ХЖЕС (IFRS) 15 «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша ақшалай түсім»

ХЖЕС (IFRS) 15 сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсімді есепке алудың бірыңғай кешенді моделін белгілейді. ХЖЕС (IFRS) 15 күшіне енген соң ХЖЕС (IAS) 18 «Түсім», ХЖЕС (IAS) 11 «Құрылыс жұмыстарына жасалған келісімшарттар» мен тиісті түсіндірулермен қоса, түсімді тану бойынша қолданыстағы стандарттарды ауыстырады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

ХКЕС (IFRS) 15-тің негізгі қағидаты: кәсіпорын күтетіндей оның тауарлар немесе қызметтерге айырбастау құқығы бар сыйақыға сәйкес келетін сомада уәде берілген тауарлар мен қызметтерді сатып алушыларға беру сәтінде немесе беруіне қарай ұйым табысты тануы тиіс. Соның ішінде стандарт түсімді танудың бес кезеңдік үлгісін енгізеді:

- Сатып алушымен жасалған шартты анықтау;
- Шарт бойынша орындалатын міндеттемелерді анықтау;
- Мәміле құнын анықтау;
- Шарт бойынша орындалатын міндеттемелер арасында мәміле құнын бөлу;
- Ұйым шарт бойынша міндеттемелерді орындағанда/орындауына қарай түсімді тану.

ХКЕС (IFRS) 15-ке сәйкес ұйым орындаушының міндеттемесі орындалғанда немесе орындалуына қарай, яғни орындаушының міндеттемесін құрайтын тауарларға немесе қызметтерге бақылау сатып алушыға өткенде табысты таниды. Стандартта мәмілелердің әртүрлі түрін есепке алуға қатысты толығырақ талаптар бар. Сонымен бірге ХКЕС (IFRS) 15 ақпараттың үлкен көлемін ашуды талап етеді.

2016 жылғы сәуірде ХКЕС жөніндегі кеңес «Принципал-агент» қатынастарын орындау, талдау үшін міндеттемелерді сәйкестендіруге, сондай-ақ лицензиялау бойынша нұсқаулықты қолдануға қатысты ХКЕС 15-ке түзетулерді шығарды.

Топ басшылығы болашақта ХКЕС (IFRS) 15-ті қолдануды жоспарлап отыр.

Түсімге қатысты ақпаратты толығырақ ашу туралы талапты қоспағанда, басшылық ХКЕС (IFRS) 15-ті қолдану Топ қызметінің қаржылық жағдайына және нәтижесіне елеулі ықпал тигізе алады деп күтуде.

ХКЕС (IFRS) 16 «Жалдау»

ХКЕС (IFRS) 16 жалдау келісімдерін және жалға берушінің де жалға алушының да тарапынан есепке алуды анықтаудың бірыңғай үлгісін енгізеді. Жаңа стандарт күшіне енгеннен кейін ХКЕС (IFRS) 17 «Жалдау»-ды және оған байланыстының барлығын ауыстырады.

ХКЕС (IFRS) 16 сатып алушының сәйкестендіру активін бақылай ма екенінің негізінде жалдау шарттары мен қызмет көрсету шарттарын айырып таниды. Жалға алушы үшін операциялық жалдау (баланстан тыс есеп) және қаржылық жалдау (баланстағы есеп) арасындағы бөлу енді жоқ, мұның орнына жалға алушының есебінде пайдалану құқығы нысанындағы актив пен қысқа мерзімді жалдау және құны төмен активтерді жалдаудан өзге барлық жалдау шарттарына (барлық шарттар бойынша баланстағы есеп) қатысты тиісті міндеттеме танылуы тиіс модель қолданылады.

Пайдалануға құқық нысанындағы актив алғашқыда бастапқы құн бойынша танылады және бастапқы танудан кейін жинақталған амортизацияны және құнсызданудан жинақталған залалдарды шығарғанда, жалдау бойынша міндеттемені қайта бағалауға түзетумен, бастапқы құны бойынша ескеріледі (бірте-бірте ерекшеліктерді ескеріп). Жалдау бойынша міндеттеме бастапқыда қалған жалгерлік төлемдердің келтірілген құны бойынша бағаланады. Бастапқы танудан кейін жалдау бойынша міндеттеме міндеттеме бойынша пайыздарға және жалгерлік төлемдерге, сонымен қатар, өзгелерден бөлек, жалдау шартының түрленуіне ықпал етуге түзетіледі. Бұдан басқа, ақша ағымдарының жіктемесі де өзгереді, себебі операциялық жалдау шарттары бойынша төлемдер ХКЕС (IFRS) 17-ға сәйкес операциялық қызметтен түсетін ақша ағымдары ретінде жіктеледі, ал ХКЕС (IFRS) 16-ға сәйкес, жалдау төлемдері міндеттеме мен қаржылық және операциялық қызметтен түсетін ақша ағымдары ретінде көрінетін пайыздардың негізгі сомасын өтеуге бөлінеді.

Жалға алушы тарапынан есепке алудан ерекшелігі сол, ХКЕС (IFRS) 16-ға сәйкес жалға алушы тарапынан есепке алу ХКЕС (IAS) 17-мен салыстырғанда мүлдем өзгеріссіз қалды және операциялық және қаржылық жалдауға арналған жалдау шарттарын бөлуді талап етеді.

Бұдан өзге, ХКЕС (IFRS) 16-ға сәйкес ақпаратты ашуға қойылатын талаптар едәуір кеңейтілді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

Топ басшылығы осы сәтте бұның ықтимал ықпал етуін бағалауда. Талдау аяқталмағанша басшылықтың қаржылық тиімділіктің қисынды бағалау жасауы мүмкін емес.

ХҚЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары»

Жаңа стандарт сақтандыру шарттары бойынша ақпаратты тану, бағалау, ұсыну және ашу принциптерін белгілейді және ХҚЕС (IFRS) 4 «Сақтандыру шарттары» орналастырады:

- ХҚЕС (IFRS) 17 жалпы үлгіні ұсынады, бұл үлгі тікелей қатысу талаптарымен сақтандыру шарттары үшін түрленеді және ауыспалы сыйақы әдісі ретінде анықталады. Егер белгілі бір критерийлер қанағаттандырылған болса, жалпы үлгі міндеттемені сыйлықақыны үлестіру әдісін қолдана отырып қалған өтем бойынша бағалау арқылы жеңілдейді.
- Жалпы үлгіде болашақ ақша ағымдарына қатысты соманы, мерзімдерді және белгісіздікті бағалау үшін ағымдағы жорамалдар пайдаланылады және ол мұндай белгісіздіктің құнын бағалайды. Үлгі нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді және сақтанушының опциондары мен келіліктерінің ықпалын ескереді.
- Сақтандыру полистерін сатудан түскен пайда жекелеген кейінге қалдырылған міндеттеме ретінде көрсетіледі және сақтандыру шарттарының топтары бойынша біріктіріледі; содан кейін жүйелі негізде болашақтағы өтеме қатысты жорамалдардағы өзгерістермен байланысты түзетулерді ескере отырып сақтандыру өтелімін ұсыну кезеңі ішінде пайда немесе шығындарда танылады.
- Қолдану облысын назарға ала отырып, белгілі бір талаптарға сәйкес келетін, тіркелімі сыйақысы бар кейбір келісімшарттар ХҚЕС (IFRS) 17 қолданудың орнына ХҚЕС (IFRS) 15 «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім»-ге сәйкес ескерілуі мүмкін.

Стандарт 2021 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді, ХҚЕС (IFRS) 17-ні бастапқы қолдану күніне немесе бұдан ерте күні ХҚЕС (IFRS) 9-ды және ХҚЕС (IFRS) 15-ті қолданатын ұйымдар үшін мерзімінен бұрын қолдауға рұқсат етіледі. Ұйымдар ХҚЕС (IFRS) 17-ні ретроспективті қолдануы тиіс, егер бұл іс жүзінде іске асырылатын болса, олай болмаған жағдайда түрленген ретроспективті тәсіл немесе әділ күнмен есепке алу қолданылуы тиіс.

Топ басшылығы ХҚЕС (IFRS) 17-ны пайдалану Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігінде танылған сомаға елеулі ықпал ете алады және қазіргі уақытта басшылық осының ықтимал ықпалына баға береді деп күтуде. Басшылық талдау жасауды аяқтағанға дейін қаржы әсеріне қисынды баға беру мүмкін емес.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

ХКЕС (IFRS) 2-ге түзетулер «Акциялар негізіндегі төлемдер бойынша операцияларды жіктеу және бағалау»

Түзетулер келесі аспектілерді түсіндіреді:

1. Ақша каражаты есептерімен бірге акциялар негізінде төлемдердің әділ құнын бағалау кезінде құқықтардың ауысуы мен құқықтардың ауысуы болмайтын талаптар есептік үлес құралдары есептері бар акциялар негізінде төлемдер есептеу кезіндегідей ескеріледі.
2. Егер салық заңнамасына сәйкес ұйым содан кейін салық органдарына берілетін (яғни, акциялар негізінде төлемдер туралы келісім «нетто-негізде есептер талабы»), қызметкердің салық міндеттемесінің ақшалай бағалауына тең үлестік құралдардың белгілі мөлшерін ұстап қалуға міндетті, мұндай келісім үлестік құралдар есептерімен бірге акциялар негізіндегі төлемдер сияқты, нетто-негізге арналған есептердің талаптары болмаған жағдайда жіктелетін сияқты, бүтіндей жіктелуі керек.
3. Нәтижесінде операция есептік ақша каражаты есептерімен жүретін операция ретінде жіктелуден қалатын және есептік үлес құралдарымен жүретін операция ретінде жіктеле бастайтын акциялар негізінде төлемдер бойынша операцияның өзгеруі келесідей ескерілуі тиіс:
 - алдыңғы міндеттемелерді тану тоқтатылады;
 - есептік үлес құралдарымен акциялар негізінде төлемдер бойынша операция сол қызметтер алынған көлемдегі өзгерту күніндегі ұсынылған үлестік құралдардың әділ құны бойынша танылады;
 - өзгерту күніндегі міндеттеменің баланстық құны мен капитал құрамында танылған сома арасындағы айырма пайдалар немесе шығындар құрамында дереу танылады.

Түзетулер 2018 жылдың 1 қаңтарында немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді, мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Ауысудың арнайы ережелері қолданылады.

Топ басшылығы түзетулерді қолданудың келешекте Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне едәуір әсер етеді деп күтпейді, себебі Топтың есептік ақша каражатымен акциялар негізінде төлемдер бойынша операциялары, сондай-ақ акциялар негізіндегі төлемдер бойынша операцияларға байланысты табыс салығын ұстауға қатысты қандай да бір міндеттемесі жоқ.

ХКЕС (IAS) 40-қа түзетулер «Инвестициялық жылжымайтын мүлікті аудару»

Түзетулер жылжымайтын мүлік объектілерін инвестициялық жылжымайтын мүлік санатына немесе санатынан аудару үшін инвестициялық жылжымайтын мүлікті айқындау орындалып жатқанына немесе орындалуы тоқтатылғанына талдау жүргізу қажет екенін түсіндіреді, бұл жылжымайтын мүлік объектісін пайдалану сипатын өзгертудің объективті куәліктерімен расталуы тиіс. Түзетулер стандартта үлгі ретінде келтірілгендерден басқа жағдайлардың пайдалану сипатын өзгертудің растамасы болуы мүмкін екенін баса көрсетеді. Бұдан басқа, пайдалану сипатын өзгерту салынып жатқан жылжымайтын мүлік объектілері үшін де мүмкін (яғни, пайдалану сипатының өзгеруі дайын объектілермен ғана шектелмейді).

Түзетулер 2018 ж. 1 қаңтардан басталатын немесе осы күннен кейінгі жыл кезеңдері үшін қолданылады, мерзімінен бұрын қолдануға болады. Ұйымдар түзетулерді ретроспективті (егер бұл неғұрлым кеш ақпаратты қолданбай мүмкін болса ғана) немесе перспективті қолдануы мүмкін. Арнайы өтпелі жағдайлар қолданылады.

Егер жылжымайтын мүлік объектілерін қолдану сипаты өзгертін болса, осы түзетулердің қолданылуы алдағы уақытта Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне елеулі ықпал ететінін басшылық күтуде.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)

(миллион Тенгемен)

ХҚЕС (IFRS) 10-ға және ХҚЕС (IAS) 28-ге түзетулер «Инвесторлар мен оның қауымдастырылған ұйымы немесе бірлескен кәсіпорны арасындағы мүмкінелерде активтерді сату немесе жарна төлеу»

ХҚЕС (IFRS) 10-ға және ХҚЕС (IAS) 28-ге түзетулер Инвесторлар мен оның қауымдастырылған ұйымы немесе бірлескен кәсіпорын арасында активтерді сату немесе жарна төлеу жағдайларында қолданылады. Атап айтқанда, түзетулер қауымдастырылған ұйыммен немесе бірлескен кәсіпорнымен жасалған мәміледе бизнес болып табымайтын еншілес кәсіпорнына деген бақылауды жоғалтуға байланысты алынған, үлестік қатысу әдісімен ескерілетін пайдалардың немесе шығындардың осы қауымдастырылған ұйымдағы немесе бірлескен кәсіпорындағы басқа байланыспаған инвесторлардың үлесінде ғана бас компанияның пайдалары мен шығындарының құрамында танылады. Осыған ұқсас, бұрынғы еншілес кәсіпорнындағы қалған үлестің әділ құнына дейін қайта бағалаудан түсетін пайдалар немесе шығындар (қауымдастырылған ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға инвестиция ретінде жіктелетін және үлестік қатысу әдісімен ескерілетін ретінде жіктелетін) қауымдастырылған және ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға байланысты емес инвесторлардың үлесінде ғана бұрынғы бас компаниямен танылады.

Қушіне енетін күнін ХҚЕС жөніндегі кеңес белгілеуі тиіс, бірақ мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

Басшылық аталған түзетулерді қолданудың келешектегі кезеңдерде, егер осындай транзакция жүргізетін болса, Топтың шоғырландырылған есептілігіне әсер етеді деп күтеді.

ХҚЕТК (IFRIC) 22 «Шетел валютасындағы операциялар және өтемақынның алдын ала төлеу»

ХҚЕТК (Халықаралық қаржы есептілігін түсіндіру комитеті), актив, шығыс немесе кіріс үшін өтемақы шетел валютасында аванспен алынған немесе төленген және ақшалай емес активті немесе міндеттемені (яғни алдын ала төленген кіріске қатысты өтелмейтін алдын ала төлемді немесе міндеттемені) тануға алып келген жағдайда мұндай активті, шығысты және кірісті бастапқы таныған кезде пайдаланылуы тиіс айырбас бағамын анықтау мақсаты үшін операция күнін қалай анықтау керек екенін түсіндіреді.

Түсіндірме, алдын ала төлемнің төленуі немесе түсуі нәтижесінде ақшалай емес активті немесе міндеттемені тану күні операция күні болып табылатынын анықтайды. Егер ұйым бірнеше алдын ала төлем жүргізетін немесе алатын болса, операция күні әрбір алдын ала төлемді төлеу немесе оның түсуі үшін жеке анықталады.

ХҚЕТК 2018 ж. 1 қаңтардан басталатын жылдық кезеңдер үшін қолданылады немесе осы күннен кейін мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Ұйымдар ХҚЕТК ретроспективті немесе перспективті қолдана алады. Өту бойынша арнайы талаптар перспективті қолданған кезде пайдаланылады.

Басшылық аталған ХҚЕТК-н қолдану Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігіне маңызды әсер ететінін күтпейді.

ХҚЕТК (IFRIC) 23 «Табыс салығын есептеу ережелеріне қатысты белгісіздік»

ХҚЕТК (IFRIC) 23, салықты түсіндіруде белгісіздіктер орын алғанда табыс салығын қалай есепке алу керек екенін анықтайды. Түсіндірме ұйымнан мыналарды талап етеді:

- әрбір анық емес салықтық түсіндіруді жеке немесе біреуімен не бірнеше басқа салықтық түсіндірулермен бірге қарастыру керек/керек емес екенін анықтауды және ұйым табыс салығы бойынша декларацияны дайындаған кезде пайдаланған немесе пайдалануды жоспарлаған анық емес салықтық түсіндірумен салық органы келісетіндігінің жоғары ықтималдылығы барын/жоғын бағалауды:
- егер жоғары ықтималдылық болса, ұйым табыс салығын мұндай салықтық түсіндіруге сәйкес ескереді;
- егер жоғары ықтималдылық болмаса, ұйым белгісіздік әсерін табыс салығын есепке алған кезде көрсетуі тиіс.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)**
(миллион Теңгемен)

ХКЕТК 2019 ж. 1 қаңтардан басталатын жылдық кезеңдер үшін қолданылады немесе осы күннен кейін мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Ұйымдар ХКЕТК ретроспективті (егер бұл мүлдем кейінгі ақпаратты пайдаланбай-ақ мүмкін болса) немесе салыстыру ақпаратын қайта есептемей жаңартылған ретроспективті тәсілді пайдалану арқылы қолдана алады.

Басшылық аталған ХКЕТК-н қолдану ол ХКЕТК (IFRIC) 23 талаптарына ұқсас есепті пайдаланып жатқандықтан, Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігіне маңызды әсер ететінін күтпейді.

«ХКЕС (IFRS) 4 «Сақтандыру шарттарымен» бірге ХКЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдарын» қолдануға» түзетулер

Түзетулер, қызметі көбінесе сақтандырумен байланысты ұйымдарға 2021 ж. 1 қаңтардан ерте басталмайтын кезеңге дейін немесе, егер ол 2021 ж. 1 қаңтардан бұрын туындаса, сақтандыру бойынша жаңа стандарттарды қолдану күніне дейін ХКЕС (IAS) 39-дан ХКЕС (IFRS) 9-ға өтуді кейінге қалдыруға рұқсат етеді. Ұйым қызметі көбінесе сақтандырумен байланысты екенін бағалау тікелей 2016 ж. 1 сәуірдің алдындағы жылдық есептік күн жағдайына есеп беретін ұйым деңгейінде жасалуы тиіс. Ұйым қызметінде маңызды өзгерістер орын алғанда ғана белгілі бір критерийлерге жауап беретін бағалау кейіннен қайта жасалуы тиіс. Ұйым 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты ХКЕС (IFRS) 9-ды қолданудан уақытша босатуға байланысты түзетулерді пайдалануы тиіс.

Бұған қоса, түзетулер ХКЕС (IFRS) 4-ті қолдану саласында сақтандыру шарттары бар барлық ұйымға ХКЕС (IFRS) 9-ды толық қолдануға, алайда басқа жиынтық табыста пайда немесе зиян құрамынан ұйым таңдаған белгілі бір қаржы активтеріне қатысты ХКЕС (IAS) 39-бен салыстырғанда ХКЕС (IFRS) 9-ға сәйкес есептегі айырмашылықтар сомасын қайта жіктеуге мүмкіндік береді. Мұндай тәсіл «салық тәсілі» деп аталады және осы тәсіл қолданылатын активтерді анықтау және таңдап алған активтерге қатысты аталған тәсілді қолдануды тоқтату бойынша арнайы талаптарды ескере отырып, жекелеген активтерге қолданылуы мүмкін. Ұйым ХКЕС (IFRS) 9-ды алғаш қолданған кезде өз қалауымен белгілі бір қаржы активтеріне салық тәсілін қолдануға рұқсат ететін көрсетілген түзетулерді пайдалануы тиіс.

Басшылық аталған түзетулерді қолдану Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігіне маңызды әсер ететінін күтпейді.

ХКЕС (IFRS) 9 «Әлеуетті кері өтемақымен мерзімінен бұрын өтеу шарттарына» түзетулер

Түзетулер «негізделген қосымша өтемақы» терминін қолданудың орынсыз салдарын жоюды. Түзетулер, шартты мерзімінен бұрын бұзған тарап шартты мерзімінен бұрын бұзғаны үшін өтемақы ала алатын, мерзімінен бұрын бұзу мүмкіндігі бар қаржы активі белгілі бір талаптарды орындаған кезде ақша ағындары борыштың негізгі сомасы және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздар есебінде ғана төлемдер болып табылатын шартпен көзделген актив болып саналады деп есептеуге мүмкіндік береді.

Бұған қоса, ХКЕСК міндеттемелерді танудың тоқтауына алып келмейтін қаржы міндеттемелерін ауыстыруды немесе талаптарын жаңартуды есепке алу мәселесін қарастырды және осы мәселе бойынша екі абзацты «Қорытындыларға арналған негіздер» бөліміне қосты. Бұл мәтінде ХКЕСК мұндай жағдайлардағы есеп қаржы активін жаңартқандағыдай болатынын түйді. Егер жиынтық баланстық құн өзгерсе, бұл кірісті немесе шығысты пайда және зиян есебінде дереу тануға алып келеді.

Түзетулер 2019 ж. 1 қаңтардан басталатын жылдық кезеңдер үшін ретроспективті қолданылады немесе осы күннен кейін мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Түзетулерді бастапқы қолдану күніне байланысты ХКЕС (IFRS) 9-ды бастапқы қолдану күнімен салыстырғанда арнайы өтпелі ережелер әрекет етеді.

Басшылық түзетулерді қолдану Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігіне маңызды әсер ететінін күтпейді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

ХКЕС (IAS) 28 «Қауымдастырылған ұйымдарға және бірлескен кәсіпорындарға ұзақ мерзімді салымдарға» түзетулер

Түсіндірмелер, ХКЕС (IFRS) 9 оның құнсыздануға қатысты талаптарымен бірге осы ұйымдарға салынған таза инвестиция бөлігі болып табылатын қауымдастырылған ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға жасалған ұзақ мерзімді салымдарға қолданылатынын анықтайды. Бұған қоса, ұзақ мерзімді салымдарға ХКЕС (IFRS) 9-ды қолданған кезде ұйым ХКЕС (IAS) 28 талап ететін ұзақ мерзімді салымдардың баланстық құнының түзетулерін (мысалы, ХКЕС (IAS) 28-ге сәйкес инвестиция объектісінің зияндарын тарату немесе құнсыздануға жасалған тестілеу нәтижесіндегі ұзақ мерзімді салымдардың баланстық құнының түзетулерін) назарға алмайды.

Түзетулер 2019 ж. 1 қаңтардан басталатын жылдық кезеңдер үшін қолданылады немесе осы күннен кейін мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Түзетулерді бастапқы қолдану күніне байланысты ХКЕС (IFRS) 9-ды бастапқы қолдану күнімен салыстырғанда арнайы өтпелі ережелер әрекет етеді.

Басшылық аталған түзетулерді қолдану үлестік қатысу әдісі пайдаланылатын капиталдағы үлестен басқа Топтың қауымдастырылған ұйымдарға және бірлескен кәсіпорындарға басқа да ұзақ мерзімді салымдары жоқ болғандықтан, Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігіне маңызды әсер ететінін күтпейді.

ХКЕС жыл сайын жетілдіру, 2014-2016 жылдар кезеңі

«Жыл сайынғы жетілдірулер» құжатына күшіне енген ХКЕС (IFRS) 1-ге және ХКЕС (IAS) 28-ге түзетулер кіреді. Құжат, сондай-ақ, ағымдағы жылы күшіне енген ХКЕС (IFRS) 12-ге түзетулерден тұрады, өзгертүүлердің толығырақ сипатын «Қаржы есептілігіне ықпал ететін стандарттар» бөлімінен қараңыздар.

ХКЕС (IAS) 28-ге түзетулер венчурлік инвестицияларға мамандандырылған ұйымдар және ұқсас ұйымдар қауымдастырылған ұйымдарға және бірлескен кәсіпорындарға жасалған әр жеке инвестицияға қатысты қауымдастырылған ұйымдарға және бірлескен кәсіпорындарға өз инвестициясын ПжәнеЗАОҚБ ретінде ескеру жөнінде шешім қабылдайтынын және бұл тандау тиісті инвестицияны бастапқы таныған кезде жасалуы тиіс екенін түсіндіреді. Бұған қоса, өзі инвестициялық ұйым болып табылмайтын, бірақ инвестициялық ұйымдар болып табылатын қауымдастырылған ұйымда және бірлескен кәсіпорында қатысу үлесі бар ұйым үшін тандау - үлестік қатысу әдісін қолданған кезде оның инвестициялық ұйымдар болып табылатын қауымдастырылған ұйымы немесе бірлескен кәсіпорны олардың еншілес кәсіпорындарындағы меншікті үлестік қатысуына қолданған әділ құн бойынша бағалауын сақтау, сондай-ақ инвестициялық ұйымдар болып табылатын әр қауымдастырылған ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға да қатысты болады. Түзетулер ретроспективті пайдаланылады, мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

ХКЕС (IFRS) 1-ге және ХКЕС (IAS) 28-ге түзетулер 2018 жылғы 1 қаңтардан және осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін қолданылады.

Басшылық аталған түзетулерді болашақта қолдану Топ ХКЕС-н алғаш қолданып жатпағандықтан және венчурлық инвестицияларға мамандандырылған ұйым болып табылмайтындықтан, Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігіне маңызды әсер ететінін күтпейді. Бұған қоса, Топтың инвестициялық ұйымдар болып табылатын қауымдастырылған ұйымдарға немесе бірлескен кәсіпорындарға жасалған инвестициясы жоқ.

ХКЕС жыл сайын жетілдіру, 2015-2017 жылдар кезеңі

«ХКЕС жыл сайын жетілдіру, 2015-2017 жылдар кезеңі» құжаты бірнеше стандартқа түзетулер енгізеді.

ХКЕС (IFRS) 3 түзетулер бірлескен операция болып табылатын бизнеске бақылауды алған кезде ұйым осы бизнестегі бұрынғы бар үлесін қайта бағалайтынын түсіндіреді. ХКЕС (IFRS) 11-ге түзетулер бірлескен операция болып табылатын бизнеске бақылауды бірлесіп алған кезде ұйым осы бизнесте бар үлесін қайта бағаламайтынын анықтайды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

ЖКЕС (IAS) 12-ге түзетулер дивидендтер төлеудің барлық салықтық салдары (яғни пайданы тарату) салықтың қалайша туындайтынына қарамастан пайда және зиян туралы есепте көрсетілуі тиіс екенін түсіндіреді.

ЖКЕС (IAS) 23-ке түзетулер, егер квалификацияланатын активті алу үшін арнайы алынған кредит немесе заем тиісті актив нысанына пайдалануға және сатуға дайын болғандағы күні өтелмеген болса, капиталдау мөлшерлемесін есептеу мақсаттары үшін мұндай кредит немесе заем жалпы мақсаттарда алынған заемды қаражаттардың бөлігі болатынын анықтайды.

Барлық түзету 2019 ж. 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қолданылады.

Басшылық түзетулерді болашақта қолдану Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігіне маңызды әсер ететінін күтпейді.

4. Елеулі бухгалтерлік бағалаулар

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау, басшылықтан есептілікте шоғырландырылған қаржы есептілік жасалатын күнгі жағдайға сәйкес көрсетілген активтер және міндеттемелер сомасына және есеп берілетін кезең ішінде көрсетілген пайдалар мен шығындар сомасына әсерін тигізетін бағалау мен тұжырымдар жасауды талап етеді. Басшылық үнемі өз бағалаулары мен жорамалдарын тұрақты қарастырып отырады. Басшылық өз бағалаулары мен жорамалдарын осы жағдайда ақылға қонымды деп саналатын тарихи тәжірибеге және басқа әртүрлі факторларға негіздейді. Нақты нәтижелер басқаша жорамалдар мен жағдайларда берілген бағалаулар мен тұжырымдардан ерекшеленуі мүмкін. Келесі бағалаулар мен жорамалдар Топтың қаржылық жағдайын көрсету үшін маңызды деп саналады.

Несиелердің құнсыздануына және дебиторлық берешекке резерв

Топ өз несиелері мен дебиторлық берешегінің құнсыздану деңгейіне ұдайы шолу жасап отырады. Топ несиелерінің құнсыздану резерві несиелер портфелі мен дебиторлық берешектің құнсыздануы салдарынан шетелің шығынды мойындау үшін жасалады. Несиелердің құнсыздануына және дебиторлық берешекке байланысты есепке алу бағасын Топ баға бөлігісіздігінің негізгі көзі деп санайды, өйткені (i) баға кезеңнен кезеңге өткен сайын үнемі өзгеріп отырады, сол сияқты болашақтағы жол берілетін дефолт көлемі және құнсызданған несие мен дебиторлық берешекке байланысты потенциалдық шығындар бағасы соңғы тәжірибеге негізделеді, ал Топтың (ii) бағалауға жұмсалатын шығындары мен нақты шығындары арасындағы кез келген елеулі айырма Топтан тиісті резерв жасауды талап етеді, егер ол елеулі ерекшеленетін болса, бұл жағдай Топтың болашақтағы біріктірілген пайда мен шығын туралы есебіне және шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есебіне елеулі түрде ықпал етуі мүмкін.

Заемшының қаржылық қиындықтары бар болғанда және оған ұқсас заемшылар бойынша бірнеше тарихи деректер көзі болған жағдайда, Топ құнсызданудан шетелің кез-келген шығын сомасын бағалау үшін басшылықтың болжауларын пайдаланады. Осыған ұқсас жолмен Топ болашақтағы ақша ағымындағы өзгерісті заемшылардың төлем мәртебесіндегі теріс өзгерістерге нұсқайтын қолда бар мәліметтерді, активтер бойынша талаптардың орындалмауына байланысты ұлттық және жергілікті экономикалық ерекшеліктерді ескеріп, өткен жолғы тәжірибеге сүйене отырып бағалайды. Басшылық кредиттер мен дебиторлық берешек тобындағыға ұқсас, кредит тәуекелінің және құнсызданудың объективті көрсеткіштерінің сипаттамасымен активтер бойынша тарихи тәжірибе негізінде бағалауды пайдаланады.

Тарихи шығындар тәжірибесі тарихи тәжірибе кезеңіне әсер ете алмайтын ағымдағы жағдайларды көрсету үшін байқалатын мәліметтердің негізінде түзетіледі. Несиелерді құнсызданумен және дебиторлық берешекпен резервті есептегенде басшылық мынадай жорамалдарды пайдаланады: ұжымдық негізде бағаланатын несиелер бойынша шығындардың орын ауыстыру деңгейі тұрақты болып табылады және соңғы 12 ай ішінде нақты шеккен шығындардың орын ауыстыру үлгісі негізінде анықталады; кепілдегі мүлкі сатудан өтеу үшін болжанған ағымдар кепілдегі мүлкі сату бойынша статистикаға негізделген ықтимал шығыстар мен мерзімдерді ескереді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)**

Шоғырландырылған қаржылық есептілігінде қаржы активтерінің құнсыздану резервтері бүгінгі күнгі экономикалық және саяси жағдайлар негізінде анықталған. Әрине, Топ Қазақстан Республикасындағы жағдай бойынша болашақтағы кезеңдерде қандай өзгерістер болуы мүмкін екендігін және мұндай өзгерістердің қаржы активтерінің болашақтағы құнсыздану резервіне қаншалықты әсері болатындығын тап басып айта алмайды.

2017 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша клиенттерге берілген несиелердің құнсыздану резервінің баланстық құны 317,161 миллион теңгені құрады (2016 жылдың 31 желтоқсанында - 284,752 миллион теңге; 2015 жылдың 31 желтоқсанында - 305,114 миллион теңге болған).

Қаржы құралдарын бағалау

37-ескертпеде сипатталғандай, қаржы құралдарының белгіленген түрлерінің әділ құнын бағалау үшін Топ қадағаланатын нарықтық деректерге негізделмеген баспапқы деректерді ескеретін бағалау әдістерін пайдаланады. 37-ескертпеде Топтың қаржы құралдарының әділ құнын анықтау кезінде пайдаланылатын түйінді жорамалдар туралы елгей-тегжейлі ақпарат, сондай-ақ осы жорамалдарға қатысты бағалаудың сезімталдығының елгей-тегжейлі талдауы келтірілген. Топ басшылығының пікірінше, бағалаудың тандалған әдістері және пайдаланылған жорамалдар қаржы құралдарының әділ құнын анықтау үшін жарайды.

Қайта бағаланған құн бойынша ескерілетін негізгі құралдар

Жылжымайтын мүлік қайта бағаланған құн бойынша көрсетіледі. Соңғы бағалау 2016 жылғы қарашада жүргізілді. Бағалау әдістемесі туралы ақпарат 14-ескертпеде ұсынылған.

Салық салу

Қазақстанның салықтық, валюталық және кедендік заңнамасына әртүрлі өзгерістер мен түсіндірмелер елеулі жиі енгізіледі деуге болады. Басшылықтың мұндай заңнамаға қатысты түсіндірмесі және оның Топ қызметі мен мәмілелеріне қатысты қолданылуы тиісті өңірлік немесе мемлекеттік органдар тарапынан дау туғызуы мүмкін. Салықтық кезеңдер тиісті органдардың тексеру жүргізуі үшін қарастырылатын жылға дейінгі алдыңғы бес күнтізбелік жыл бойынша ашық қалады.

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайға сәйкес басшылық өзінің тиісті заңнамалық түсіндірмесін қолдануға ынғайлы әрі Топтың салықтық, валюталық және кедендік мәртебесі тиісінше расталады деп есептейді. Тиісті тексеру органдары жүргізетін тексеруден кейін қосымша салықтар, айыппұлдар мен өтемақы есептелуі мүмкін, бұл Топтың тапқан таза пайдасына елеулі әсер етіп, тиісінше көрініс табуы мүмкін.

Сақтандыру шарттары бойынша туындайтын сақтандыру талаптары мен резервтері

Сақтандыру шарттары үшін бағалау сақтандыру шығындарының күтілетін түпкілікті құнына қатысты да, сол сияқты есеп жасалатын күнгі РПНУ бойынша сақтандыру шығындарының болашақтағы түпкілікті құнына қатысты да жасалуы мүмкін. Бизнесің кейбір бағыттары үшін РПНУ талаптары қаржылық ахуал туралы есептегі талаптар бойынша резервтің басым көпшілігін құрайды. Сақтандыру шығындарының түпкілікті құнын айқындау үшін ұзақ уақыт кезеңі талап етіледі. Автокаско және сақтандыру полистері үшін Топ жауапкершілігі бойынша талаптарды өтеудің келешек сомаларын болжамдау үшін талаптарды өтеудің өткен атындарын пайдалана отырып міндеттемені ақтуарлық жолмен анықтайды. Жария етілген шығындар құны мен РПНУ бизнесің қалған барыттары үшін бағалау жүргізгенде басшылық жеткілікті тарихи мәліметтер жоқ болғандықтан, ҚРҰБ ұсынған ағылдағы мемлекеттік басқаруды қолданады. Осы басқару нұсқаулығына сәйкес РПНУ шығындарының резерві бизнесің әрбір бағыты бойынша күтілетін шығын коэффициентін пайдалана отырып, нақты жарияланған шығындар жиынтығын шегеру арқылы есептеледі. Сақтандыру шығындарының жалпы резерві ақша қаржысының уақытша құнын есепке алу үшін дисконтталмайды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

Талаптардың брутто резервтері және тиісінше қайта сақтандыруды өтеудің тиісті дебиторлық берешегі басшылықта бар ақпаратқа негізделген және түпкілікті сомасы одан арғы ақпарат пен оқиғалар нәтижесіне байланысты өзгеше болуы мүмкін әрі өтеу сомасына түзету жасауға әкеп соғуы мүмкін. Шығындар бойынша нақты тәжірибе баға негізделетін тарихи деректерден басқаша болуы мүмкін, осыған байланысты жекелеген шығындардың өтеу құны бұрын бағаланған шығындардан өзгеше болып шығуы мүмкін. Резервтер сомасындағы кез келген түзетулер шоғырландырылған қаржылық есептіліктің қажетті түзетулері белгілі болған және бағалануы мүмкін кезеңде көрсетілетін болады.

5. Сатып алу

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Топ мына еншілес кәсіпорнын сатып алды:

	Негізгі қызметі	Сатып алынған күн	Сатып алынатын акциялардың үлесі (%)	Сыйақы сомасы, теңгемен
2017				
«Қазкоммерцбанк» АҚ	Банк	2017 ж.5 шілде	96,81%	2

2017 жылғы 5 шілдеде Топ ҚКБ-ға бақылауды алды және осы күннен бастап шоғырландыру есептілігін жүргізді. ҚКБ-ның активтері мен міндеттемелері әділ құн бойынша танылды. Сатып алу күніне дейін болған пайдалары мен залалдары танылмады.

Активтер:

Ақшалай қаражат және оның баламалары	Сатып алу күніне әділ құны
Міндетті резервтер	678,622
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	3,313
Кредит мекемелеріндегі қаржы	197,071
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	24,675
Бағалы металдар	1,434,422
Клиенттерге берілетін заемдар	3,065
Сатуға арналған активтер	780,866
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	138,568
Материалдық емес активтер	49,009
Кейінге қалдырылған салық активтері	3,199
Сақтандыру активтері	1,779
Өзге активтер	15,211
	99,811

БАРЛЫҚ АКТИВТЕР

3,429,611

МИНДЕТТЕМЕЛЕР

Клиенттердің қаржысы	2,584,187
Кредит мекемелеріндегі қаржы	70,650
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	3,132
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	579,622
Резервтер	17,362
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	200
Сақтандыру міндеттемелері	66,931
Өзге міндеттемелер	107,487

БАРЛЫҚ МИНДЕТТЕМЕЛЕР

3,429,611

Әділ құн бойынша таза активтер
Әділ құн бойынша бақыланбайтын үлес

-
7

Сатып алу кезінде алынған ақшалай қаражаттың және оның баламаларының әділ құны жоғарыда көрсетілген кестеде көрсетілгендей 678,622 миллион теңгені құрайды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион теңгемен)

ЖКЕС (IFRS) 3 сәйкес сатып алынатын активтер мен міндеттемелер сатып алу күнгі әділ құн бойынша бағаланады.

Басшылық ашқалай қаражаттың және оның баламаларының, сондай-ақ міндетті резервтердің баланстық құны шамамен әділ құнға тең деп болжамдайды, себебі бұл құралдардың өтеу мерзімдері қысқа.

Сатуға арналған жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар мен активтер салыстыру әдісін қолданумен бағаланды, оған сәйкес құн сипаттамасы бойынша ұқсас активтерге нарықта белгіленген бағаларға сәйкес келеді.

Клиенттерге берілген заемдар нарықтық пайыздық мөлшерлеме бойынша тиісті мерзімге болашақ ақша ағымдарын дисконттау жолымен бағаланады. Мұндай бағалау қолданылмайтын заемдар үшін бағалау кепілдегі мүлікті сатудан түсетін ақша ағымдарының негізінде жүргізіледі.

Өтеу мерзімі 1 айдан кем кредиторлық және дебиторлық берешек үшін, баланстық құн шамамен әділ құнға тең, себебі бұл құралдардың өтеу мерзімі қысқа. Өтеу мерзімі 1 айдан астам кредиторлық және дебиторлық берешек тиісті нарықтық пайыздық мөлшерлемелер мен мерзімдерді қолданумен болашақ ақша ағымдарының келтірілген құны ретінде бағаланады.

Клиенттерден алынатын пайыздық мөлшерлемелер шамамен нарықтық пайыздық мөлшерлемелерге тең және тиісінше, клиенттер шоттарының баланстық құны шамамен олардың әділ құнына сәйкес келеді.

ККБ шығарған облигациялардың әділ құнын анықтау үшін Топ ҚФБ-ның тиісті баға белгіленімдерін пайдаланды. Егер Топ ҚФБ-ның баға белгіленімдері бағалы қағаздардың нақты бағасын көрсетпейді (нарықтық емес бағамен аз көлемде алып-сатарлық мәмілелер жағдайында), нарықтық деректерге негізделген бағалаудың түрлі әдістерін пайдаланылады деп есептейді. Мысалы, ККБ шығарған кейбір бағалы қағаздардың әділ құнын анықтау үшін, Топ өтеудің ұқсас мерзімі, ақша ағымдарының конфигурациясы, валюат және кредит тәуекелі секілді критерийлер бойынша басқа, айтарлықтай дәрежеде ұқсас құралды өтеуге табыстылықты пайдаланды.

Сатып алу күніне ККБ-ның кейінге қалдырылған таза салықтық активтері 44,013 миллион теңге сомасында болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық залалының шегерілетін мезгілдік айырмасын және клиенттердің қаржысының әділ құнын түзетумен байланысты 44,013 миллион теңге сомасында салық салынатын мезгілдік айырманы қамтиды.

Сатып алулардың Топтың қаржылық нәтижелеріне ықпал етуі

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде ККБ-ның есептік кезеңдері арасындағы қаржылық активтердің құнсыздануынан елеулі шығынды бөлудегі жүйелік шектеулерді ескере отырып, 2017 жылы табыстар мен таза пайдаға проформаның ықпалын анықтау мүмкін емес, егер сатып алу 2017 жылғы 1 қаңтарда жасалған болса.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

6. Ақшалай қаражат және оның баламалары

Ақшалай қаражат пен оның баламасы мыналардан құралады:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Кассадағы қолма-қол ақша			
ЖҰЕС (IAS) 39-ға сәйкес заемдар және	190,396	149,124	118,891
дебиторлық берешек ретінде көрсетілген:			
Экономикалық ынтымақтастық және даму			
ұйымының («Эйдү») мүшесі болып табылатын			
елдердің банктөріндегі корреспонденттік			
шоттар	214,596	181,144	116,478
Эйдү мүшесі болып табылатын елдердің			
банктөріндегі қысқа мерзімді салымдар	150,656	428,526	125,808
Эйдү мүшесі болып табылатын елдердің			
банктөріндегі «овернайт» салымдары	36,584	79,992	-
ҚРҰБ-дегі корреспонденттік шоттар	699,256	915,675	1,019,059
ҚРҰБ қысқа мерзімді салымдар	61,378	4,002	310
Қазақстан банктөріндегі қысқа мерзімді			
салымдар (кері РЕПО келісімдері бойынша			
заемдар)	373,956	2,592	11,518
Эйдү мүшесі болып табылмайтын елдердің			
банктөріндегі корреспонденттік шоттар	20,439	11,459	12,206
Эйдү мүшесі болып табылмайтын елдердің			
банктөріндегі қысқа мерзімді салымдар	33,233	2,005	410
Эйдү мүшесі болып табылмайтын елдердің			
банктөріндегі «овернайт» салымдары	54	-	-
	1,780,548	1,774,519	1,404,680

«Алтын Банк» АҚ ақшалай қаражаты мен
олардың баламалары

	142,736	-	-
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы			
шоғырландырылған есеп бойынша	1,923,284	1,774,519	1,404,680
қорытынды			

Пайыздық ақшалай қаражат және оның баламалары көрсетілген пайыздық мөлшерлеме және
валюталар былайша берілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
	Шетел	Шетел	Шетел
Эйдү мүшесі болып			
табылатын елдердің			
банктөріндегі қысқа			
мерзімді салымдар	- 0.8%-1.8%	- 0.7%-1.5%	- 0.3%-0.9%
Эйдү мүшесі болып			
табылатын елдердің			
банктөріндегі			
«овернайт» салымдары	- 1.4%-1.5%	- 0.5%-0.7%	-
ҚРҰБ қысқа мерзімді			
салымдар	9.3%	11.0%	4.0%
Қазақстан банктөріндегі			
қысқа мерзімді			
салымдар	9.0%-12.3%	12.5%	10%-150% 0.3%-2.5%
Эйдү мүшесі болып			
табылмайтын елдердің			
банктөріндегі қысқа			
мерзімді салымдар	- 1.7%	- 6.6%-7.0%	- 3.0%
Эйдү мүшесі болып			
табылмайтын елдердің			
банктөріндегі			
«овернайт» салымдары	- 1.7%-1.8%	-	-

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Келіпте берілген активтердің әділ құны және 2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша кері РЕПО келісімдері бойынша қысқа мерзімді заемдардың баланстық құны былайша берілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан			
Заемдар- дың баланс- тық құны	Келіптің әділ құны	Заемдар- дың баланс- тық құны	Келіптің әділ құны			
Қазақстан Республикасы Қаржы министрілігінің қазынашылық векселдері	228,642	228,516	1,591	1,519	8,320	10,012
ҚРҰБ ноталары	132,879	132,791	-	-	-	-
Борыштық бағалы қағаздар	11,122	11,080	-	-	-	-
	372,643	372,387	1,591	1,519	8,320	10,012

2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдайға сәйкес, кері РЕПО келісімдері бойынша заемдарды өтеу мерзімі бір айдан аз мерзімді құрайды.

7. Міндетті резервтер

Міндетті резервтер мыналардан құралады:

ХКЕС (IAS) 39-ға сәйкес заемдар мен дебиторлық берешек ретінде көрсетілгендер:	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Міндетті резервке жатқызылған банк құралдары мен ақшасы	111,039	76,122	68,389
	111,039	76,122	68,389

Міндетті резервтер депозит шоттарындағы қалдық ақшаны ұстап отыру үшін қойылатын және Қазақстанның, Қырғызстанның, Тәжікстан және Грузияның Ұлттық Банктері мен Ресейдің Орталық банкі талап ететін қассадағы қолма-қол ақша түріндегі ең төменгі резервтік талап болып табылады. 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Қазкоммерцбанк» АҚ, «Халық Банк Қырғызстан» ААҚ, «НБК Банк» ААҚ, «Халық Банк Грузия» АҚ, «Москоммерцбанк» (АҚ) КБ және «Қазкоммерцбанк Тәжікстан» ЖАҚ-тың міндетті резервтері 48,196 миллион теңгені (2016 жылғы 31 желтоқсанда – 12,767 миллион теңгені, 2015 жылғы 31 желтоқсанда – 9,340 миллион теңгені) құрады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

8. Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелер

Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері мыналардан құралады:

Сауда жасауға арналған қаржы активтері:	2017 жылғы		2016 жылғы		2015 жылғы	
	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық векселдері	44,171	-	-	-	-	-
Туынды қаржы құралдары	39,723	77,776	77,776	175,313	175,313	175,313
Корпоративтік облигациялар	21,212	743	743	909	909	909
Қазақстандық корпорациялардың үлестік бағалы қағаздары	14,478	88	88	106	106	106
КРҰБ ноталары	8,310	249,574	249,574	-	-	-
Қазақстандық банктердің облигациялары	5,547	137	137	293	293	293
«Қазақстан Дәну Банкі» АҚ облигациялары	5,252	215	215	199	199	199
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	5,126	102	102	124	124	124
Шетелдік ұйымдардың үлестік бағалы қағаздары	675	102	102	78	78	78
Қазақстандық банктердің үлестік бағалы қағаздары	482	-	-	48	48	48
	144,976	328,737	328,737	177,070	177,070	177,070

Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері былайша берілген:

Сауда жасауға арналған қаржы міндеттемелері:	2017 жылғы		2016 жылғы		2015 жылғы	
	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан
Туынды қаржы құралдары	5,831	2,841	2,841	5,593	5,593	5,593

Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтерінің пайыздық мөлшерлемелері төменде көрсетілген. Төмендегі пайыздық мөлшерлемелер тиісті қаржы активтері бойынша орташа сараланған тиімді пайыздық мөлшерлемелер ретінде есептелген:

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық векселдері	2017 жылғы		2016 жылғы		2015 жылғы	
	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан
Корпоративтік облигациялар	5.6%	-	-	-	-	-
КРҰБ ноталары	8.6%	6.6%	6.6%	6.6%	6.6%	6.6%
Қазақстандық банктердің облигациялары	10.3%	13.2%	13.2%	10.5%	10.5%	10.5%
«Қазақстан Дәну Банкі» АҚ облигациялары	11.1%	9.7%	9.7%	5.3%	5.3%	5.3%
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	7.1%	5.9%	5.9%	6.3%	6.3%	6.3%
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	7.0%	6.9%	6.9%	6.3%	6.3%	6.3%

Туынды қаржы құралдары мыналардан құралады:

	2017 жылғы 31 желтоқсан		2016 жылғы 31 желтоқсан		2015 жылғы 31 желтоқсан				
Номинал- дық сомасы	Әділ құны	Номинал- дық сомасы	Әділ құны	Номинал- дық сомасы	Әділ құны				
Шетелдік валюталарда- ғы шарттар	Актив	Міндеттеме	Актив	Міндеттеме	Актив				
Своптар	1,172,217	39,671	5,828	228,905	77,655	2,833	454,075	175,308	1,043
Споттар	10,309	23	3	3,583	14	8	28,627	5	265
Форвардтар	4,085	29	-	4,644	107	-	14,546	-	4,285
	39,723	5,831	77,776	2,841	175,313	5,593			

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)**
(миллион теңгемен)

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, валюттар бойынша мәмілелерге 2017 жылғы 3 шілдеде КҚБ мен ҚРҰБ арасында номиналдық сомасы 1,000,000 миллион теңгеге жасалған тоғыспалы валюталық валюттың біржылдық мәмілесі креді. Мәміленің мақсаты – шетелдік валютаның артық өтімділігін орналастыру.

2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдайға сәйкес, бағалау модельдері бойынша нарықтық деректер негізінде бағаланатын туынды қаржы құралдарын қоспағанда, пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтерінің есебін шығару үшін Топ бақыланатын акпарат көздерінің баға белгілеу мәліметтерін пайдаланды.

2015 жылы теңгедегі өтімділікті арттыру үшін Топ ҚРҰБ-мен валюттар және жеткізілуісі форвардтар бойынша мәмілелер бекітті.

9. Кредит мекемелеріндегі қаржы

Кредит мекемелеріндегі қаржы мыналардан құралады:

ХҚЕС (IAS) 39-ға сәйкес заемадар мен дебиторлық берешек ретінде көрсетілген:	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Мерзімдік салымдар	59,711	11,256	25,584
Кредит мекемелеріне заемадар	18,719	18,678	14,307
Туынды қаржы құралдары бойынша қамтамасыз ету түріндегі депозиттер	9,306	5,608	5,109

Минус - Құнсыздануға бөлінген резерв (22-ескертпе)	87,736	35,542	45,000
	87,736	35,542	44,993

Кредит мекемелеріндегі қаржының пайыздық мөлшерлемесі мен өтеу мерзімі былайша берілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2014 жылғы 31 желтоқсан
Мерзімдік салымдар	Пайыздық мөлшерлене, өтеу мерзімі, мөлшерлене, % жыл	Пайыздық мөлшерлене, өтеу мерзімі, мөлшерлене, % жыл	Пайыздық мөлшерлене, өтеу мерзімі, мөлшерлене, % жыл
Кредит мекемелеріне	0.4%-15.0%	2018 0.5%-18.0%	2017-2018 1.0%-27.0%
Туынды қаржы құралдары	8.5%-16.0%	2018 8.2%-10.3%	2017 8.2%
Туынды қаржы құралдары бойынша қамтамасыз ету түріндегі депозиттер	1.1%-1.8%	2046 0.2%-1.8%	2018 0.2%-1.8%

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

10. Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар

Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар мыналардан құралады:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	1,366,494	138,018	165,040
ҚРҰБ ноталары	459,895	199,390	-
Корпоративтік облигациялар	280,106	103,464	141,428
АҚШ қазынашылық вексельдері	264,821	91,534	-
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	82,935	3,138	9,336
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ облигациялары	66,792	37,640	35,976
Қазақстандық банктердің облигациялары	25,017	10,223	17,606
Венгрияның қазынашылық вексельдері	7,987	7,762	-
Қазақстандық корпорациялардың үлестік бағалы қағаздары	3,407	4,719	3,024
Грузияның қазынашылық вексельдері	2,156	2,116	2,755
Шетелдік корпорациялардың облигациялары	1,756	95	2,140
Қырғыз Республикасының қазынашылық вексельдері	1,710	705	208
Қырғыз Республикасы Ұлттың Банкінің ноталары	1,400	-	354
Ресей Федерациясының қазынашылық вексельдері	909	820	653
Қазақстандық банктердің үлестік бағалы қағаздары	40	-	-
	2,565,425	599,624	378,520

2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сатуға арналған, қолда бар қаржы активтерінің құрамына Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері және басқа банктермен РЕПО шарттары бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген, әділ құны жоғарыда көрсетілген жылдарға сәйкес 97,719 миллион теңгені, 15,201 миллион теңгені және 51,763 миллион теңгені құрайтын үлестік бағалы қағаздар есептілікке алынды (20-ескертумен қараңыз). 2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсан күніне әрекет ететін барлық шарттар бойынша есептер 2018 жылдың 3 қаңтарында, 2017 жылдың 4 қаңтарында және 2016 жылдың 5 қаңтарында жабылды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздардың пайыздық мөлшерлемесі мен өтеу мерзімдері төменде көрсетілген. Төменде көрсетілген кестедегі пайыздық мөлшерлемелер тиісті бағалы қағаздар бойынша орташа сараланған тиімді пайыздық мөлшерлемелер ретінде есептелді:

	2017 жылғы		2016 жылғы		2015 жылғы	
	Пайыздық мөлшер- лемесі, %	31 желтоқсан Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшер- лемесі, %	31 желтоқсан Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшер- лемесі, %	31 желтоқсан Өтеу мерзімі, жыл
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық вексельдері	7.0%	2018-2045	5.7%	2017-2031	5.6%	2016-2045
КРҰБ ноталары	10.0%	2018	13.4%	2017	-	-
Корпоративтік облигациялар	7.0%	2018-2047	5.8%	2017-2031	6.9%	2016-2029
АҚШ қазынашылық вексельдері	1.0%	2018	0.4%	2017	-	-
Шетелдік ұйымдардың облигациялары	8.0%	2018-2046	6.3%	2017-2024	5.0%	2016-2022
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ облигациялары	5.7%	2020-2032	4.5%	2022-2026	4.5%	2022-2026
Қазақстандық банктердің облигациялары	11.3%	2018-2024	11.2%	2017-2049	12.1%	2016-2049
Венгрияның қазынашылық вексельдері	3.2%	2023	3.2%	2023	-	-
Грузияның қазынашылық вексельдері	10.8%	2019-2025	10.4%	2017-2024	10.1%	2016-2024
Қырғыз Республикасының қазынашылық вексельдері	6.1%	2018-2021	10.2%	2017	12.4%	2016
Қырғыз Республикасы Ұлттық Банкінің ноталары	2.8%	2018	-	-	10.5%	2016
Ресей Федерациясының қазынашылық вексельдері	8.1%	2021	8.1%	2021	9.8%	2021

Қолда бар сатуға арналған инвестицияларды қайта жіктеу

2016 жылдың ішінде, екі жылдық моратория аяқталғаннан кейін, Топ өтегенге дейін ұсталттын инвестицияларды сатып алды, бірақ 2016 жылғы 21 шілдесінде Топтың басшылығы бағалы қағаздар портфелінде орналасқан, жалпы сомасы 4,963 млн. тенге (14.6 миллион АҚШ доллары), өтеу мерзімі 2045 жылы болып табылатын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің еурооблигацияларын «Өтеуге дейін ұсталатындар» санатынан «сатуға арналған қолда барлар» санатына қайта жіктеу туралы шешім қабылдады. Осының нәтижесінде, Топ қайта жіктеген күннен кейінгі, келесі екі қаржы кезеңінде қандай да бір қаржы активтерін өтегенге дейін ұсталтын инвестициялық бағалы қағаздар ретінде жіктей алмайды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

11. Клиенттерге берілген несиелер

Клиенттерге берілген несиелер мыналардан құралады:

ХҚЕС (IAS) 39-ға сәйкес несиелер және дебиторлық берешек ретінде көрсетілгендері:	2017 жылғы	2016 жылғы	2015 жылғы
	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан
Клиенттерге берілген несиелер	3,547,621	2,602,381	2,477,685
Овердрафтар	20,642	1,954	3,498
Минус – Несиелердің құнсыздануына резерв (22-ескертпе)	3,568,263 (317,161)	2,604,335 (284,752)	2,481,183 (305,114)
Клиенттерге несие	3,251,102	2,319,583	2,176,069

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсыздану резервтер шегерілгенге дейін клиенттерге берілген несиелерге 1,640,206 миллион тенге мөлшеріндегі ККБ несиелері кірді. Бұл несиелер жоғарыда көрсетілген кестеде 804,022 миллион тенге мөлшеріндегі амортизацияланбаған әділ құн бойынша ұсынылған.

Клиенттердің несиелері бойынша орташа пайыздық мөлшерлеме клиенттер несиелерінің орташа балансына бөлінген кредиттік портфель бойынша пайыздық табыс ретінде есептеледі. 2017 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішінде кредиттік портфель бойынша орташа пайыздық мөлшерлеме 13.0 %-ды (2016 жылдың 31 желтоқсаны – 13.0 %; 2015 жылдың 31 желтоқсаны – 12.5 %) құрады.

2017 жылғы 31 желтоқсандағы есептемеге сәйкес Топтың он ірі клиент бойынша шоғырланған несие көлемі 617,144 миллион тенге болды, бұл Топтың кредиттік портфелі жиынтығының 17 %-ын құрады (2016 жылдың 31 желтоқсанында – 494,953 миллион тенге, 19%; 2015 жылдың 31 желтоқсанында – 512,128 миллион тенге, 21%); және Топ капиталының 66 %-ын құрады (2016 жылдың 31 желтоқсанында – 74%; 2015 жылдың 31 желтоқсанында - 97%).

Аталған несиелер бойынша 2017 жылғы 31 желтоқсандағы есептемеге сәйкес 56,807 миллион тенге мөлшерінде құнсыздану резерві жасалды (2016 жылдың 31 желтоқсанында – 49,762 миллион тенге; 2015 жылдың 31 желтоқсанында – 60,965 миллион тенге болған).

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші Шотырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Төменде берілген кестеде несиелердің баланстық құнының осы қамтамасыз етудің әділ құны бойынша емес, алынған қамтамасыз ету түрінде талдауы көрсетілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Кепілдіктен қамтамасыз етілген несиелер	1,246,368	646,702	511,561
Жылжымайтын мүлік немесе жылжымайтын мүлікті иелену құқығымен қамтамасыз етілген несиелер	819,512	895,955	940,171
Жалақылық жобаның шеңберінде берілген тұтынушылық несиелер*	446,823	405,196	373,211
Ақшалай қаражатпен қамтамасыз етілген несиелер	302,871	223,675	192,185
Корпоративтік акциялармен қамтамасыз етілген несиелер	108,995	133,988	144,541
Тауарлық-материалдық қорлармен қамтамасыз етілген несиелер	92,997	48,790	48,313
Құрал-жабдықтармен қамтамасыз етілген несиелер	36,643	8,849	10,865
Аралас кепілдіктен қамтамасыз етілген несиелер	63,607	39,617	48,490
Келіктен қамтамасыз етілген несиелер	29,956	42,997	70,227
Ауыл шаруашылық өнімдерімен қамтамасыз етілген несиелер	7,413	6,311	5,742
Кепілдіктен қамтамасыз етілмеген несиелер	413,078	152,255	135,877
	3,568,263	2,604,335	2,481,183

Минус – Несиелердің құнсыздану резерві
(22-Ескертпе) (317,161) (284,752) (305,114)

Клиенттерге несиелер 3,251,102 2,319,583 2,176,069

* Бұл несиелер жалақылық жоба шеңберінде компаниялардың жұмыскерлерінен болашақта түсетін ақша қаражаттарымен қамтамасыз етілген.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Несиелер экономиканың мынадай секторлары бойынша беріледі:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	% 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	% 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан	%
Бөлшек несиелер: - тұтынушылық несиелер - ипотекалық несиелер	679,674 265,454	19% 8%	433,291 187,772	17% 7%	407,905 197,165	16% 8%
945,128	621,063		605,070			
Қызметтер	527,618	15%	413,150	16%	394,027	16%
Көтерме сауда	376,064	11%	383,261	15%	442,797	18%
Құрылыс	282,412	8%	191,171	7%	168,393	7%
Бөлшек сауда	185,733	5%	157,146	6%	150,353	6%
Жылжымайтын мүлік	174,221	5%	150,662	6%	157,413	6%
Металлургия	153,761	4%	23,290	1%	25,610	1%
Ауыл шаруашылығы	150,186	4%	121,368	5%	118,948	5%
Көлік құралдары	131,843	4%	101,965	4%	59,415	2%
Энергетика	95,838	3%	69,690	3%	28,628	1%
Қаржы секторы	83,193	2%	44,645	2%	39,394	2%
Тамақ өнеркәсібі	78,417	2%	34,797	1%	31,897	1%
Мұнай және газ	73,620	2%	33,815	1%	36,777	2%
Тау-кен өндіру саласы	63,555	2%	78,528	3%	54,936	2%
Қонақ үй бизнесі	63,241	2%	34,706	1%	32,581	1%
Байланыс	49,731	1%	61,461	2%	60,483	2%
Химия өнеркәсібі	38,036	1%	28,051	1%	14,678	1%
Машина жасау	33,377	1%	22,559	1%	15,499	1%
Жеңіл өнеркәсіп	17,255	0%	8,911	0%	7,004	0%
Басқасы	45,034	1%	24,096	1%	37,280	2%
3,568,263	100%		2,604,335	100%	2,481,183	100%

2017 жылғы 31 желтоқсандағы есептемеге сәйкес несиелер бойынша есептелген сыйақы сомасы 145,535 миллион теңгені құрады (2016 жылдың 31 желтоқсанында - 142,046 миллион теңге, 2015 жылдың 31 желтоқсанында - 138,495 миллион теңге болды).

2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардың ішінде Топ кепілдікпен қамтамасыз етілген қаржылық және қаржылық емес активтерді өндіру жолымен алды. 2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы есептеме бойынша бұл активтер «Сатуға арналған активтер» бабында көрсетілген және де бұл активтер жоғарыда көрсетілген жылдарда 142,833 миллион теңге (ККБ-ны 132,985 миллион теңге сомасында ескерілгенде), 2,726 миллион теңге және 7,401 миллион теңгені құрады.

2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы есептеме бойынша клиенттерге берілетін несиелердің құрамында талаптары қайта қарастырылған несиелер қосылды, олар 340,445 миллион, 149,024 миллион және 188,582 миллион теңге көлемінде.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

12. Инвестициялық жылжымайтын мүлік

	2017 жылғы	2016 жылғы	2015 жылғы
1 қантарға			
Түсімдер	30,146	24,658	5,684
Бизнесі біріктірумен байланысты түсімдер	6,543	5,924	18,861
Шығулар	2,044	-	-
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерден ауыстыру	(2,411)	(1,499)	(2)
Негізгі құралдардан ауыстыру	475	-	-
Инвестициялық жылжымайтын мүлікті қайта бағалаудан түскен пайда	564	976	58
Капиталдандырылған шығындар	70	56	57
Бағамдық айырмашылық	43	22	-
	43	9	-
31 желтоқсанға	37,517	30,146	24,658

2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде Топ клиенттерге берілген несиелер бойынша кепілдікпен қамтамасыз етуді алды, нәтижесінде Топ 6,543 миллион тенге, 5,924 миллион тенге және 18,861 миллион тенге сомасында инвестициялық жылжымайтын мүлік алды.

2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы есептеме бойынша инвестициялық жылжымайтын мүлік қандай да бір міндеттемелер бойынша қамтамасыз ету ретінде берілмеген.

2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы есептеме бойынша өзге табыстардың құрамына кіретін инвестициялық жылжымайтын мүлік объектілерін жалға беруден 1,760 миллион тенге, 1,571 миллион тенге және 1,120 миллион тенге көлемінде табыс қосылды.

Топтың 2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдарда жалға беруден пайда алған инвестициялық жылжымайтын мүлікке байланысты операциялық шығындары 671 миллион тенге, 861 миллион және 497 миллион тенгені құрады.

Инвестициялық жылжымайтын мүлікті қайта бағалауды тәуелсіз бағалаушы 2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы есептеме бойынша жүргізді. Әділ құнды анықтау үшін кірісті және салыстырмалы әдістер пайдаланылды. Жылжымайтын мүлік объектілерінің әділ құнын анықтағанда олардың ағымдағы мүлік объектілерінің ең жақсы және ең тиімді әдісін қолдануы болып табылады. 2017 жылдың ішінде бағалау әдістемесінде қандай да бір өзгерістер болған жоқ. Қайта бағалау нәтижелері бойынша Топ 2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші пайдалар мен шығындар туралы шоғырландырылған есептемеде 35 миллион тенге, 56 миллион тенге және 57 миллион тенге көлемінде пайда көрді.

2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсанындағы Топтың инвестициялық жылжымайтын мүлігінің әділ құнын есептегенде бағалар 37,517 миллион тенге, 30,146 миллион тенге және 24,658 миллион тенге көлемінде 3-деңгейге жатқызылды (есептеулер иерархиясының сипаттамасы 37-ескертуде ашылған).

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

13. Коммерциялық жылжымайтын мүлік

2015 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдың ішінде Топ 1,241 миллион тенге және 6,245 миллион тенге көлемінде жер мен аяқталмаған құрылысты кепілде тұрған активтердің арқасында қол жеткізді. Топ құрылысты жалғастырды және 2017, 2016 және 2015 жылдары 830 миллион тенге, 2,818 миллион тенге және 2,146 миллион тенге көлемінде шығындар болды. 2017 жылдың ішінде үлескерлерге 1,989 миллион тенге көлемінде жылжымайтын мүлік берілді және 2,232 миллион тенге көлемінде жылжымайтын мүлік сатылды. 2017 жылғы 31 желтоқсандағы есептеме бойынша аяқталмаған құрылыстың және аяқталған құрылыстың баланстық құны 3,039 миллион теңгені және 3,772 миллион теңгені құрады. 2017 жылдың ішінде Топ еншілес кәсіпорын – «Қазкоммерцбанк» АҚ-ты сатып алу нәтижесінде 41,963 миллион тенге сомасында коммерциялық жылжымайтын мүлік алды.

14. Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың қозғалысы төмендегідей берілген:

	Фирмат-тар мен құрылыс-тар	Көлік құралдары	Компьютерлер мен банктік құрал-жабдық	Аяқталмаған құрылыс	Басқасы	Жинитығы
Қайта бағаланған / бастапқы құны:						
2016 жылғы						
31 желтоқсан	77,854	2,754	24,773	1	16,694	122,076
Түсімдер	777	483	1,607	394	2,454	5,715
Шығарулар	(550)	(619)	(8,032)	(277)	(2,282)	(11,760)
Қайта бағалау						
кезінде шығынға шығарылған	-	-	(5)	-	(1)	(6)
Инвестициялық мүлікке аударымдар	(564)	-	-	-	-	(564)
Сатуға арналған активтерге қайта жіктеу	(3,239)	(102)	(609)	-	(960)	(4,910)
Бизнесі біріктірумен байланысты түсімдер	38,052	441	8,489	-	2,027	49,009
Құнсыздану	(88)	-	(3)	-	(70)	(161)
Аударымдар*	-	32	493	-	(807)	(282)
Бағамдық айырмашылық	151	5	33	-	64	253
2017 жылғы						
31 желтоқсан	112,393	2,994	26,746	118	17,119	159,370
Жинақталған тозу:						
2016 жылғы						
31 желтоқсан	484	1,645	17,041	-	8,009	27,179
Кіріске алулар	1,304	359	2,987	-	1,488	6,138
Шығарулар	(7)	(432)	(7,958)	-	(2,137)	(10,534)
Қайта бағалау						
кезінде шығынға шығарылған	-	-	(5)	-	(1)	(6)
Сатуға арналған активтерге қайта жіктеу	(35)	(51)	(389)	-	(500)	(975)
Аударымдар*	-	29	431	-	(677)	(217)
Бағамдық айырмашылық	20	4	30	-	47	101
2017 жылғы						
31 желтоқсан	1,766	1,554	12,137	-	6,229	21,686
Баланстық құны:						
2017 жылғы						
31 желтоқсан	110,627	1,440	14,609	118	10,890	137,684

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

	Ғимарат- тар мен құрылыс- тар	Көлік құралдары	Компьютер лер мен банктік құрал- жабдық	Аяқталма- ған құрылыс	Басқасы	Жиынтығы
Қайта бағаланған/ бастапқы құны:						
2015 жылғы						
31 желтоқсан	56,423	2,587	22,400	14,066	15,356	110,832
Түсімдер	3,844	320	4,334	6,114	3,677	18,289
Шығарулар	(1,241)	(155)	(2,045)	(70)	(2,746)	(6,257)
Қайта бағалау кезінде есептен шығарылды	(1,761)	-	(2)	-	(4)	(1,767)
Қайта бағалау Аударымдар**	1,272	-	-	-	-	1,272
Құнсыздану	19,610	(3)	54	(20,109)	448	-
Бағамдық	(464)	-	-	-	(3)	(467)
айырмашылық	171	5	32	-	(34)	174
2016 жылғы						
31 желтоқсан	77,854	2,754	24,773	1	16,694	122,076
Жинақталған тозу:						
2015 жылғы						
31 желтоқсан	1,098	1,530	17,100	-	8,642	28,370
Кіріске алулар	1,009	268	1,710	-	1,212	4,199
Шығарулар	(27)	(155)	(1,763)	-	(1,718)	(3,663)
Қайта бағалау кезінде есептен шығарылды	(1,761)	-	(2)	-	(4)	(1,767)
Бағамдық	165	2	(4)	-	(123)	40
айырмашылық						
2016 жылғы						
31 желтоқсан	484	1,645	17,041	-	8,009	27,179
Баланстық құны:						
2016 жылғы						
31 желтоқсан	77,370	1,109	7,732	1	8,685	94,897

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

	Ғимарат- тар мен құрылыс- тар	Көлік құрал- дары	Компьютер лер және банктік жабдық	Аяқтал- маған құрылыс	Басқасы	Барлығы
Қайта бағаланған/ бастапқы құны:						
2014 жылғы						
31 желтоқсан	54,374	2,557	22,648	12,596	13,990	106,165
Түсімдер	240	267	2,583	3,471	2,425	8,986
Шығарулар	(1,710)	(285)	(3,027)	(142)	(1,307)	(6,471)
Аударымдар	1,717	-	-	(1,860)	143	-
Бағамдық айырмашылық	1,802	48	196	1	105	2,152
2015 жылғы						
31 желтоқсан	56,423	2,587	22,400	14,066	15,356	110,832
Жинақталған тозу:						
2014 жылғы						
31 желтоқсан	382	1,419	16,434	-	8,366	26,601
Кіріске алулар	858	300	1,734	-	1,443	4,335
Шығарулар	(219)	(222)	(1,195)	-	(1,214)	(2,850)
Бағамдық айырмашылық	77	33	127	-	47	284
2015 жылғы						
31 желтоқсан	1,098	1,530	17,100	-	8,642	28,370
Баланстық құны:						
2015 жылғы						
31 желтоқсан	55,325	1,057	5,300	14,066	6,714	82,462

*Өзге активтерге/-ден аударымдар

**Банк 2016 жылдың ішінде өзінің аяқталмаған құрылысын аяқтап, Бас офисін Алматы қаласы., әл-Фараби даңғылы., 40 мекенжайы бойынша орналасқан ғимаратқа ауыстырды.

Жылжымайтын мүлікті қайта бағалау жөніндегі Топтың саясатына сәйкес, негізгі құралдардың барлық санатының – ғимараттар мен құрылыстардың әр үш жыл сайын қайта бағалануы талап етіледі. Ерекше нарықтық немесе мүлктік индикаторлар елеулі өзгерген жағдайда, Топ қайта бағалауды жиі жүргізе алады.

Топ өзінің ғимараттары мен құрылыстарын 2016 жылдың ішінде қайта бағалады. Бағалауды тәуелсіз бағалаушылар жүргізді. Тәуелсіз бағалаушылар жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың әділ құнын анықтау кезінде келесі үш тәсілді қолданды: кірісті капиталдандыру әдісімен кірістік тәсіл және белсенді нарық талаптарында ғимараттар мен құрылыстардың әділ құнын анықтау үшін нарық ақпаратын қолданумен бірге салыстыру тәсілі, ал қайта бағалау объектілері үшін белсенді нарық болмаған жағдайда шығынды тәсіл.

2017 жылдың 31 желтоқсанындағы есептеме бойынша, Топтың ғимараттары мен құрылыстарының әділ құнын есептеу кезінде, бағалаулар 75,562 миллион теңге және 35,065 миллион теңге көлемінде (2016 жылғы 31 желтоқсан: 77,256 миллион теңге және сәйкесінше 114 миллион теңге; 2015 жылғы 31 желтоқсан: 55,249 миллион теңге және сәйкесінше 76 миллион теңге) 2-ші және 3-ші деңгейлерге жатқызылды. Есептеулер иерархиясының сипаттамасы 37-ескертпеде ашып көрсетілген.

2017 жылғы 31 желтоқсандағы есептеме бойынша, ғимараттар мен құрылыстардың әділ құнының жалпы сомасы 110,627 миллион теңгені құрады. Егер Топтың ғимараттары бастапқы құны бойынша еептелген болса, олардың баланстық құны 2017 жылғы 31 желтоқсандағы есептеме бойынша 95,855 миллион теңгені құраған болар еді.

8,251

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

16. Сатуға арналған активтер

Клиенттерге берілген кейбір несиелер бойынша контрагенттердің дефолтқа ұшырауы салдарынан, Топ, кейбір несиелер бойынша кепілдерді әділ құнымен сатуға арналған актив ретінде тану жүргізді. Кейін активтерді басшылық тиісті деңгейдегі сатып алушыны белсенді іздестіру және осы жоспарды аяқтауға ниеттенуіне байланысты, оны сатуға жұмсалған шығындарды шегеріп ең төменгі әділ құны бойынша немесе ағымдағы құны бойынша бағалады.

Сатуға арналған активтерге мыналар кіреді:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
«Алтын Банк» АҚ-қа қатысты сатуға арналған активтер	391,445	-	-
Жер телімдері	114,267	8,962	10,432
Жылжымайтын мүлік нысандары	43,290	1,335	973
Жылжымалы мүлік	3,403	-	-
Сатуға арналған активтердің барлығы	552,405	10,297	11,405
Сатуға арналған активтермен тікелей байланысты міндеттемелер	334,627	-	-

2017 жылғы қазанда Топ сатуға арналған активтерге тәуелсіз бағалау жүргізді және құнсызданудан 4,978 миллион теңге сомаға болған шығынды таныды.

2016 жылғы қарашада Топ сатуға арналған активтерге тәуелсіз бағалау жүргізді және құнсызданудан 1,564 миллион теңге сомаға болған шығынды таныды.

Қазіргі уақытта бұл активтерді сатуға белсенді әрекеттер жасалып жатқанына қарамастан, олардың басым бөлігі қысқа мерзім ішінде сатылмады. Дегенмен, басшылық бұл активтерді бұрынғыдай сатпақ ниетте. Активтердің бағасы ағымдағы әділ құнынан артпайтындықтан, олар 2017, 2016 және 2015 жылдың аяғында сатуға арналған активтер ретінде танылған күйінде қалып отыр.

Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтердің әділ құнын тәуелсіз бағалаушылар анықтады. Әділ құн табысты, салыстырмалы және шығынды әдістердің негізінде анықталды. Жылжымайтын мүлік объектілерінің әділ құнын анықтағанда жылжымайтын мүлік объектілерін ең жақсы және ең тиімді пайдалануы, олардың ағымдағы пайдаланылуы болып табылады. Бір жылдың ішінде бағалау әдістемесінде қандай болмасын өзгерістер болған жоқ.

Төменде сатуға арналған Топтың активтері туралы анық ақпарат және 2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы есептеме бойынша әділ құнның иерархиясы туралы деректер көрсетілген:

	2-деңгей	3-деңгей
2015 жылғы 31 желтоқсан		
Жер телімдері	-	10,432
Жылжымайтын мүлік нысандары	968	5
2016 жылғы 31 желтоқсан		
Жер телімдері	-	8,962
Жылжымайтын мүлік нысандары	507	828
2017 жылғы 31 желтоқсан		
Жер телімдері	-	114,267
Жылжымайтын мүлік нысандары	23,657	19,633
Жылжымалы мүлік		3,403

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

2017 ж. 31 желтоқсанда «Алтын Банк» АҚ-тың активтері мен міндеттемелерінің негізгі
сыныптары былайша берілген:

	2017 ж. 31 желтоқсан
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	149,170
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржылық активтер	7
Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	115,715
Клиенттерге берген заемдар	115,955
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар мен материалдық емес активтер	5,252
Іскерлік бедел	1,869
Өзге активтер	3,477
«Алтын Банк» АҚ-тың сатуға арналған активтері	391,445
Клиенттердің қаржысы	318,900
Кредит мекемелерінің қаржысы	12,624
Өзге міндеттемелер	3,103
«Алтын Банк» АҚ-тың сатуға арналған активтерімен тікелей байланысты міндеттемелері	334,627
«Алтын Банк» АҚ-тың сатуға арналған таза активтері	56,818

Пайда мен шығын туралы аралық шоғырландырылған есепке енгізілген, «Алтын Банк» АҚ-
тың тоқтатылған қызметі бойынша жиынтықтың нәтижелер төменде келтірілген:

	2017 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін	2016 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін	2015 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
Пайыздық табыстар			
Пайыздық шығыстар	25,416	22,434	10,816
ҚҰНСЫЗДАНУ РЕЗЕРВІНЕ АУДАРҒАНҒА ДЕЙІНГІ ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ ТАБЫС	(12,800)	(10,492)	(3,874)
Құнсыздану резервтерін қайта қалпына келтіру/(жасау)	12,616	11,942	6,942
	361	(372)	(837)
ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ ТАБЫС	12,977	11,570	6,105
Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістер	1,743	1,648	1,390
Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстар	(988)	(796)	(687)
Қызметтер мен комиссиялар бойынша таза кірістер	755	852	703
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржылық активтер мен міндеттемелер бойынша таза пайда/(шығын)	1,474	(952)	(5,606)
Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздардан таза пайда /(шығын)	-	2,483	(6)
Шетел валютасымен операциялар бойынша таза пайда өзге кірістер	1,056	4,117	12,237
	42	5	337
ӨЗГЕ ПАЙЫЗДЫҚ ЕМЕС ТАБЫСТАР	2,572	5,653	6,962
Операциялық шығыстар	(6,286)	(6,400)	(5,410)
(Өзге резервтер)/өзге резервтерді қалпына келтіру	(34)	22	9
ПАЙЫЗДЫҚ ЕМЕС ШЫҒЫСТАР	(6,320)	(6,378)	(5,401)
САЛЫҚ САЛЫНҒАНҒА ДЕЙІНГІ ПАЙДА	9,984	11,697	8,369
Пайдаға салынатын салық бойынша шығыс	(108)	(784)	(1,639)
ТОҚТАТЫЛҒАН ҚЫЗМЕТТЕН БІР ЖЫЛДАҒЫ ПАЙДА	9,876	10,913	6,730

ТОҚТАТЫЛҒАН ҚЫЗМЕТТЕН АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ

	2017 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Операциялық қызметтен ақшалай қаражаттың таза түсімі	17,805	14,322	149,746
Инвестициялық қызметтен ақшалай қаражаттың таза жылыстауы	(68,973)	(26,375)	(18,842)
Қаржылық қызметтен ақшалай қаражаттың таза түсімі	-	2,514	-
Ақшалай қаражаттың таза жылыстауы	(51,168)	(9,539)	130,904

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

17. Сақтандыру активтері мен міндеттемелер

Сақтандыру активтеріне мыналар кіреді:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Әлі алынбаған сыйлықақы резерві, қайта сақтандырушының үлесі	17,893	15,519	12,859
Қайта сақтандыру бойынша сақтандыру өтемдері	8,987	2,294	1,557
Алынатын сыйақы	26,880	17,813	14,416
	13,282	10,541	9,441
Сақтандыру активтері	40,162	28,354	23,857

Сақтандыру міндеттемелеріне мыналар кіреді:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Шығындарды реттеуге арналған резерві	99,597	33,731	24,797
Әлі алынбаған сақтандыру сыйлықақылардың резерві, брутто	29,172	23,120	19,043
Қайта сақтандырушылар мен агенттер алдындағы кредиторлық берешек	128,769	56,851	43,840
	10,774	7,523	7,143

Сақтандыру міндеттемелері*

*2017 ж. 31 желтоқсанда 67,767 миллион тенгеге бизнестің бірігуіне байланысты сақтандыру міндеттемелерін салып алууды қосқанда.

139,543

64,374

50,983

Сақтандыру тәуекелі

Сақтандыру тәуекелдері мен олардың лимиттерін қабылдау процесін шарттайтын сақтандыру бойынша саясаттар мен лимиттер белгіленді. Осы лимиттердің мониторингі тұрақты негізде іске асырылады. Сақтандыру бойынша қызмет Қазақстанның барлық аумағым қамтиды. Географиялық шоғырлануға қатысты және сақтандыру өнімдеріне қатысты қайта сақтандыру бойынша портфель орташапандандырылды.

Өтемдерді басқаруға байланысты тәуекел

Өтемдер сәйкессіз түрде реттелуі немесе төленуі мүмкін екені тұрғысынан тәуекелді басқару АТ жүйелердің бірқатар бақылаулары мен тиісті бизнес-процестерді ұйымдастыру деңгейіндегі бақылауларды, шешімдерді қабылдаудың шектеулері мен лимиттерін пайдалана отырып жүргізіледі. Бұл жан-жақты саясаттармен және рәсімдермен қатар барлық өтемдер тиісті түрде және дұрыс нысанда, дер кезінде реттеледі деген сенімділікті қамтамасыз етеді.

Қайта сақтандыру тәуекелі

Қайта сақтандыру негізгі зілзалалардың әсерінен қорғану үшін немесе жекелеген елеулі өтемдер кезінде күтілмеген ауқымдарға немесе қолайсыз ағымдарға қарсы және Топ үшін қабылдауға тұрарлық тәуекел мөлшерінен артық тәуекелді аудару үшін пайдаланылады.

Топ үшін қабылдауға тұрарлық тәуекел мөлшерінен артық тәуекелді қайта сақтандыру контрагент қаржылық тұрғыда қорғалған компания болып табылған және қайта сақтандыру сыйлықақысы пайдалы болған жағдайда ғана тиімді болмақ.

Топ қайта сақтандырушылардың қаржылық жағдайын бағалауды жүргізеді және қайта сақтандырушының төлем қабілеттілігінің нәтижесінде елеулі шығындардың тәуекелдерін азайту мақсатында ұқсас географиялық өңірлер, қайта сақтандырушылардың қызметі немесе экономикалық сипаттамасы бойынша туындайтын кредиттік тәуекелдің шоғырлануын қадағалайды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Сақтандыру резервтерінің тәуекелі

Резервтер қажет болған жағдайда өтеулерді төлеу немесе реттеу үшін қаржының жетіспеуі қалуына әкеліп соғатын дұрыс емес бағалану тәуекелі бар. Топ сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша міндеттемелерді бағалаған кезде ҚРХБ белгілеген актуарлық әдістер мен жорамалдарды қолданады.

Сақтандырудағы кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел - контрагенттің тиесілі сомаларды толық көлемде және белгіленген мерзімде төлемеу тәуекелі. Кредиттік тәуекел деңгейін анықтау бір клиент немесе клиенттердің тобы бойынша тәуекел сомасын шектеу арқылы, сондай-ақ географиялық сегменттер бойынша іске асырылады. Клиентке және қайта сақтандырушыларға қолданылатын кредиттік тәуекел деңгейін шектеуді тиісті ҚРХБ бекітеді. Мұндай тәуекелдер үнемі қадағаланады және жыл сайынғы, немесе жиі болатын қайта бағалау мен талдауды қарастырады.

2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші сақтандыру өтемақысын төлеу резервтерінің қозғалысы мынадай түрде берілген:

	2017 жылғы	2016 жылғы	2015 жылғы
Сақтандыру өтемақыларын төлеу резерві, жылдың басы	33,731	24,797	18,360
Сақтандыру өтемақыларын төлеу резервіндегі қайта сақтандырушылар үлесі, жылдың басы	(2,294)	(1,557)	(2,221)
Таза сақтандыру резервтері, жылдың басы	31,437	23,240	16,139
Плюс жұмсалған сақтандыру өтемақылары	48,615	24,799	22,793
Минус жүргізілген сақтандыру төлемдері	(27,282)	(16,602)	(15,692)
Плюс бизнестің бірігуіне байланысты резервтердің түсуі	37,840	-	-
Таза сақтандыру резервтері, жылдың соңы	90,610	31,437	23,240
Сақтандыру өтемақыларын төлеу резервіндегі қайта сақтандырушылар үлесі, жылдың соңы	8,987	2,294	1,557
Сақтандыру өтемақыларын төлеу резервтері, жылдың соңы	99,597	33,731	24,797

2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар іші өлі алынбаған сақтандыру сыйлықақысы бойынша резервтер қозғалысы мынадай түрде берілген:

	2017 г.	2016 г.	2015 г.
Өлі алынбаған сыйлықақы резерві, брутто, жылдың басы	23,120	19,043	15,105
Өлі алынбаған сыйлықақылар резервіндегі қайта сақтандырушының үлесі, жылдың басы	(15,519)	(12,859)	(10,420)
Өлі алынбаған сыйлықақылардың таза резерві, жылдың басы	7,601	6,184	4,685
Өлі алынбаған сыйлықақы резервіндегі өзгеріс	6,052	4,077	3,938
Өлі алынбаған сыйлықақылар резервіндегі қайта сақтандырушының үлесіндегі өзгеріс	(2,374)	(2,660)	(2,439)
Өлі алынбаған сыйлықақылардың резервіндегі таза өзгеріс	3,678	1,417	1,499
Өлі алынбаған сыйлықақылардың таза резерві, жылдың соңы	11,279	7,601	6,184
Өлі алынбаған сыйлықақылар резервіндегі қайта сақтандырушының үлесі, жылдың соңы	17,893	15,519	12,859
Өлі алынбаған сыйлықақылардың резерві, брутто, жылдың соңы	29,172	23,120	19,043

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

18. Өзге активтер

Өзге активтер мыналардан құралады:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
ЖКЕС (IAS) 39-ға сәйкес заемдар немесе дебиторлық бәрешек ретінде ескерілетін өзге қаржы активтері:			
Банктік қызмет бойынша дебиторлар*	33,084	8,397	8,171
Банктік емес қызмет бойынша дебиторлар	13,037	1,212	1,802
Есептелген комиссиялық кірістер	4,895	1,652	806
Басқасы	363	12	15
	51,379	11,273	10,794
Минус – Құнсыздану резерві (22-ескерте)	(5,921)	(4,516)	(4,568)
Өзге қаржылық емес активтер:	45,458	6,757	6,226
Инвестициялық мүлік үшін алдын ала төлем	11,816	7,559	-
Табыс салығынан басқа алдын ала төленген салықтар	3,767	1,077	753
Негізгі құралдар үшін алдын ала төлемдер	1,679	1,263	7,601
Тауарлық-материалдық қорлар	1,335	1,323	1,039
Өзге инвестициялар	453	168	65
Басқасы	3,621	2,443	3,082
	22,671	13,833	12,540
	68,129	20,590	18,766

19. Клиенттер қаржысы

Клиенттер қаржысы мыналардан құралады:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Амортизациялық құны бойынша көрсетілгені:			
Мерзімдік салымдар:			
Жеке тұлғалар	2,691,886	1,470,536	1,276,609
Занды тұлғалар	1,705,971	1,267,589	868,833
	4,397,857	2,738,125	2,145,442
Ағымдағы шоттар:			
Жеке тұлғалар	1,321,530	837,625	701,468
Занды тұлғалар	412,363	244,912	196,821
	1,733,893	1,082,537	898,289
	6,131,750	3,820,662	3,043,731

2017 жылдың 31 желтоқсанындағы есептеме бойынша жалпы клиенттер қаржысы шамамен 32 % Топтың байланысқан клиенттерінің аса ірі он тобының үлесінде болды (2016 жылдың 31 желтоқсанында – 32 %, 2015 жылдың 31 желтоқсанында – 28 % болған), байланысты клиенттердің әр тобы топ ішінде өзара байланысты клиенттерді білдіреді.

2017 ж. 31 желтоқсанындағы есептеме бойынша клиенттердің қаржысына 83,501 миллион тенге сомаға кепілмен қамтамасыз ету кіреді (2016 ж. 31 желтоқсан – 19,648 миллион тенге, 2015 ж. 31 желтоқсан – 25,105 миллион тенге).

Басшылықтың пікірінше, қаржыны шешіп алған жағдайда, төлемдерді қамтамасыз ету мақсатында өзінің өтімді активтерін өткізу үшін Топ алдын ала тиісті хабарлама алады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

Клиенттердің қаржысына секторлар бойынша жасалған талдау былайша берілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	%	2016 жылғы 31 желтоқсан	%	2015 жылғы 31 желтоқсан	%
Жеке тұлғалар және кәсіпкерлер	3,104,249	51%	1,715,448	45%	1,473,430	48%
Мұнай және газ	712,840	12%	743,744	19%	604,738	20%
Үкімет	489,422	8%	86,162	2%	20,309	1%
Металлургия	358,939	6%	77,103	2%	48,406	1%
Өзге тұтынушылық қызметтер	208,610	4%	171,245	5%	142,768	5%
Көтерме сауда	199,766	3%	166,918	4%	151,395	5%
Құрылыс	138,326	2%	81,113	2%	82,841	3%
Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер	129,962	2%	61,184	2%	65,434	2%
Тасымалдау	125,828	2%	185,039	5%	131,926	4%
Қаржылық сектор	90,204	2%	215,936	6%	112,462	4%
Білім беру	86,508	1%	35,723	1%	23,547	1%
Байланыс	81,260	1%	52,550	1%	15,714	1%
Энергетика	44,568	1%	33,729	1%	45,280	1%
Сақтандыру және зейнетақы қорлардың қызметі	17,779	0%	13,281	0%	8,368	0%
Басқасы	343,489	6%	181,487	5%	117,113	4%
	6,131,750	100%	3,820,662	100%	3,043,731	100%

20. Кредит мекемелерінің қаржысы

Кредит мекемелерінің қаржысы мыналардан құралады:

Амортизациялық құны бойынша көрсетілгені:	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Қазақстандық банктердің заемдары мен салымдары (РЕПО келісімдері бойынша заемдарды қосқанда)			
«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-тан заемдар	105,166	21,924	53,945
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ-тан заемдар	79,971	36,552	32,882
Корреспонденттік шоттар	37,434	21,372	19,365
«КазАгро» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ-тан заемдар	23,953	27,882	8,420
ЭЫДҰ мүшесі болып табылмайтын елдердің банктерінің заемдары мен салымдары	3,869	38,534	41,866
Өзге қаржылық мекемелердің заемдары	2,227	7,109	8
ЭЫДҰ мүшесі болып табылатын елдердің банктерінің заемдары мен салымдары	2,148	2,903	1,791
«Овернайт» депозиттері	383	5,858	6,976
	-	-	3,005
	255,151	162,134	168,258

2017 жылғы 31 желтоқсандағы есептеме бойынша «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-тан заемдарға мерзімінен бұрын өтеу мүмкіндігімен, 2018-2035 жж. өтеу мерзімімен жылдығы 1.0%-4.5% мөлшерлеме бойынша 79,566 миллион тенге (2016 ж. 31 желтоқсан – 36,367 миллион тенге, 2015 ж. 31 желтоқсан – 32,721 миллион тенге) мөлшеріндегі қысқа мерзімді заем кіреді. Заемдар белгілі бір салалардағы шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін («ШОБ») қаржыландырудың мемлекеттік бағдарламасына («Бағдарлама») сәйкес алынды. ДАМУ мен Топ арасындағы заемдар шарттарына сай, Топ 10 жылдан аспайтын өтеу мерзімімен 6.0% мөлшерлеме бойынша Бағдарламаға қатысуға құқығы бар ШОБ заемшыларына кредиттер беру үшін жауапты.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші Шотырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Қазақстан Даму Банкі» АҚ-тан («ҚДБ») заемдарға 2019-2035 жж. өтеу мерзімімен жылдығы 2.0%-7.9% мөлшерлеме бойынша 32,012 миллион тенге (2016 ж. 31 желтоқсан – 16,000 миллион тенге, 2015 ж. 31 желтоқсан – 16,000 миллион тенге) мөлшеріндегі ұзақ мерзімді заемдар кіреді, заемдар өндеу өнеркәсібінде операция жүргізетін ірі кәсіпкерлік («ІК») субъектілерін кейінгі кредиттеу үшін пайдаланылуы тиіс; сондай-ақ Топтың бөлшек сауда клиенттерінің автокөліктер сатып алуын қаржыландыру үшін 2035 ж. өтеу мерзімімен жылдығы 1.0% мөлшерлеме бойынша 5,300 миллион тенге (2016 ж. 31 желтоқсан – 5,300 миллион тенге, 2015 ж. 31 желтоқсан – 3,300 миллион тенге) мөлшеріндегі ұзақ мерзімді заемдар кіреді. ҚДБ мен Топ арасындағы заем шартына сай, Топ 10 жылдан аспайтын өтеу мерзімімен 6.0% мөлшерлеме бойынша Бағдарламаға қатысуға құқығы бар корпоративтік кәсіпкерліктің заемшыларына, сондай-ақ 5 жылдан аспайтын өтеу мерзімімен 4.0% мөлшерлеме бойынша бөлшек бизнестің заемшыларына кредиттер беру үшін жауапты.

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «ҚазАгро» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ-тан заемдарға өтеу мерзімі 2022 жыл белгіленген, жылдығы 3.0% мөлшерлемесі бойынша 3,865 миллион тенге (2016 жылғы 31 желтоқсанда – 38,483 миллион тенге, 2015 жылдың 31 желтоқсанында – 41,810 миллион тенге) мөлшеріндегі ұзақ мерзімді заем кіреді. Заем 2014 жылғы 1 қаңтарға дейін пайда болған, ауыл-шаруашылық секторының Банк заемшыларының кредиттік /лизингтік міндеттемелерін қайта құрылымдау /қайта қаржыландыру, айналым қаржысын толықтыру, жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарын сатып алу, құрылыс-монтаж жұмыстары, сондай-ақ ауыл-шаруашылық техника мен техникалық жабдықтың лизингі мақсатында пайдаланылуы тиіс. Кредиттік /лизингтік міндеттемелерді қайта құрылымдау /қайта қаржыландыру өтеу мерзімі 2022 жылғы 31 желтоқсаннан кешіктірілмейтін жылдығы 6.0% - 7.0% мөлшерлеме бойынша беріледі.

2017 ж. 3 шілддеде Топ ҚазАгро-ны қаржыландыру бағдарламасынан заемдардың бірқатары алынып тасталуына байланысты, 31,873 миллион тенге мөлшерінде ҚазАгро-ның берешегін мерзімінен бұрын өтеді.

Топ басшылығы басқа қандай да бір ұқсас қаржы құралдары жоқ деп есептейді және ерекше сипатқа байланысты ДАМУ-дан, ҚазАгро-дан және ҚДБ-нен заемдар ШОБ кредиттеу нарығында жекелеген сегменттерді ұсынады. Нәтижесінде, ДАМУ-дан, ҚазАгро-дан және ҚДБ-нен заемдар қаділмі мәміле шеңберінде алынған болатын және тап мұндай заемдар тану күніне әділ құн бойынша көрсетілген болатын.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Бұдан әрі кредит мекемелері қаржысының пайыздық мөлшерлемелері мен өтеу мерзімдері көрсетілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсан		2016 жылғы 31 желтоқсан		2015 жылғы 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшер- леме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшер- леме, %	Өтеу мерзімі, жыл	Пайыздық мөлшер- леме, %	Өтеу мерзімі, жыл
Қазақстандық банктердің заемдары мен салымдары (РЕПО келісімдері бойынша заемдарды қосқанда) «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-тан	1.0%-9.5%	2018	8.8%-11.1%	2017	3.2%-11.4%	2016
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ-тан	1.0%-4.5%	2018-2035	2.0%	2017-2035	2.0%	2016-2035
заемдар «ҚазАгро» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ-тан заемдар	1.0%-7.9%	2019-2035	1.0%-2.0%	2034-2035	1.0%-2.0%	2016-2035
ЭЫДҰ мүшесі болып табылмайтын елдер банктерінің заемдары мен салымдары	3.0%	2022	3.0%	2019-2022	3.0%	2019-2022
Өзге қаржылық мекемелердің заемдары	1.0%-9.5%	2018-2022	1.0%-10.0%	2017-2021	0.7%-7.0%	2016-2017
ЭЫДҰ мүшесі болып табылатын елдер банктерінің заемдары мен салымдары	10.0%	2023	5.0%-10.0%	2017-2023	4.8%-6.2%	2016
«Овернайт» депозиттері	3.1%	2018	2.6%-6.5%	2017-2023	1.1%-6.5%	2016-2023
	-	-	-	-	60.0%	2016

2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы есептеме бойынша қазақстандық банктердің заемдары мен салымдарына қосылған, келілге берілген активтердің әділ құны (10-ескертеме) және РЕПО келісімдері бойынша заемдардың баланстық құны мынадай түрде берілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсан		2016 жылғы 31 желтоқсан		2015 жылғы 31 желтоқсан	
	Келілідің әділ құны	Заемның баланстық құны	Келілідің әділ құны	Заемның баланстық құны	Келілідің әділ құны	Заемның баланстық құны
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің қазынашылық векселдері	92,719	90,046	15,201	15,009	51,763	45,242
	92,719	90,046	15,201	15,009	51,763	45,242

2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы есептеме бойынша танылуы толығымен тоқтатылмаған, берілген қаржы активтері туралы ақпарат төменде көрсетілген.

Топ, РЕПО келісімдері бойынша заемдарды Топтың операциялық қызметінің шеңберінде төлемдердің ағымын теңгемен қамтамасыз ету ретінде пайдаланады. Топ қысқа мерзімді өтімділікті тарту құралының осы түрін үнемі қолданады және қаржыны қажеттілік туындаған жағдайда, РЕПО келісімдері бойынша заемдар арқылы тартуды жалғастыруды жоспарлайды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

Топ мынадай қорытындыға келді, ол өзіне кредиттік тәуекелдерді, нарықтық тәуекелдерді қосатын сондай бағалы қағаздармен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдаларды өзінде сақтайды, сондықтан оларды тануды тоқтатпайды. Бұдан өзге, Топ қамтамасыз ету ретінде алынған ақшалай қаражатқа катысты қаржы міндеттемелерін таниды.

	Сатуға арналған қолда бар инвестиция- лық бағалы қағаздар (10-ескертуге)
2017 жылғы 31 желтоқсан:	
Берілген активтердің баланстық құны	92,719
Тиісті міндеттемелердің баланстық құны	90,046
2016 жылғы 31 желтоқсан:	
Берілген активтердің баланстық құны	15,201
Тиісті міндеттемелердің баланстық құны	15,009
2015 жылғы 31 желтоқсан:	
Берілген активтердің баланстық құны	51,763
Тиісті міндеттемелердің баланстық құны	45,242

ЭЫДҰ мүшесі болып табылатын елдердің банктерінің бірқатарымен жасалған заем шарттарының талаптарына сәйкес, Топ белгілі бір қаржылық коэффициенттердің, атап айтқанда, капиталдың жетімділігіне қатысты көрсеткіштердің сақталуын қамтамасыз етуге міндетті. Топтың кейбір қаржылық келісімдерінде Топтың өз активтеріне ауыртпалық салу мүмкіндігін шектейтін ережелер бар. Егер Топ аталған ережелер бойынша міндеттемелерді орындамаса, бұл жағдай төлем мерзімін қиыспалы түрде қысқартуға және Топтың өзге қаржылық келісімдерінің талаптары бойынша төлемдер тізбегіне әкеп соғуы мүмкін.

Басшылықтың пікірінше, 2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы есептеме бойынша Топ сенімді басқару және облигацияларды ұстаушылармен жасалған келісімдерде көрсетілген талаптарды орындап отырды.

21. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар мыналардан құралды:

	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан	2014 жылғы 31 желтоқсан
Амортизациялық құны бойынша көрсетілгені:			
Шығарылған тәртіптелген борыштық бағалы қағаздар:			
Тенгемен көрсетілген, тіркелімді мөлшерлемесі бар облигациялар	77,330	-	4,989
АҚШ долларымен көрсетілген, құбылмалы мөлшерлемесі бар облигациялар	18,776	-	-
Тенгемен көрсетілген, инфляцияға индекстелген облигациялар	12,976	-	-
Тенгемен көрсетіліп, кері инфляцияға индекстелген облигациялар	-	-	4,051
Шығарылған тәртіптелген борыштық бағалы қағаздардың барлығы	109,082	-	9,040
Шығарылған тәртіптелмеген борыштық бағалы қағаздар:			
АҚШ долларымен көрсетілген облигациялар	464,435	359,355	363,829
Тенгемен көрсетілген облигациялар	388,526	225,578	224,656
Рубльмен көрсетілген облигациялар	353	-	-
Шығарылған тәртіптелмеген борыштық бағалы қағаздардың барлығы	853,314	584,933	588,485
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардың барлығы	962,396	584,933	597,525

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші Шығарыландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

2017 ж. 3 мамырда Топ 638,029,000 АҚШ доллары сомасына жылдығы 7.25% купонымен онжылдық еврооблигацияларды толық өтеу жүргізді.

2016 жылғы 9 қарашада Топ өз бастамасы бойынша бастапқы өтеу күні 2018 жылғы, 5,000 миллион теңге номиналды құнымен және де 13% купондық мөлшерлеменен шығарылған тартиттелген борыштық бағалы қағаздарды мерзімінен бұрын өтеуді жүргізді.

25 апрель 2016 жылғы 25 сәуірде Топ Қазақстандық заңнама бойынша 4,000 миллион теңге номиналдық құны бойынша шығарылған 15% минус инфляция формуласы бойынша кері инфляцияға индексация болған он жылдық тартиттелген облигацияларды толық өтеуді орындады.

2015 және 2014 жылғы Банк өтеу мерзімі 2025 жылғы ақпанда және 2024 жылғы қарашада болатын, купоны 7.5% мөлшерлемеледе, 131,652 миллион теңге және 100,000 миллион теңге құрайтын, қазақстандық заңнамаға сай келетін облигациялардың шығарылымын орналастырды. Банк осы қаржыны өз міндеттемелерін ертаратпандыру және клиенттерге кредит беру үшін пайдалануды жоспарлап отыр.

Осы шығарылған борыштық бағалы қағаздардың купондық мөлшерлемелері мен өтеу мерзімдері былайша берілген:

Шығарылған тартиттелген борыштық бағалы қағаздар: Тенгемен көрсетілген, тіркелімді мөлшерлемесі бар облигациялар АҚШ долларымен көрсетілген, құбылмалы мөлшерлемесі бар облигациялар Тенгемен көрсетілген, инфляцияға индекстелген облигациялар Тенгемен көрсетіліп, кері инфляцияға индекстелген облигациялар Тартиттелмеген борыштық бағалы қағаздар: АҚШ долларымен көрсетілген облигациялар Тенгемен көрсетілген облигациялар Рубльмен көрсетілген облигациялар	2017 жылғы 31 желтоқсан		2016 жылғы 31 желтоқсан		2015 жылғы 31 желтоқсан	
	Купондық мөлшер- лемесі, %	Өтеу мерзімі, жыл	Купондық мөлшер- лемесі, %	Өтеу мерзімі, жыл	Купондық мөлшер- лемесі, %	Өтеу мерзімі, жыл
	9.5%	2025	-	-	13%	2018
	Цбор+6.2%	бессрочный	-	-	-	-
	1%+ставка инфляции	2018-2019	-	-	-	-
	-	-	-	-	15% - ставка инфляции	2016
	5.5%-8.5%	2018-2022	7.3%	2017-2021	7.3%	2017-2021
	7.5%-8.8%	2019-2025	7.5%	2024-2025	7.5%	2024-2025
	5.5%-12.0%	2019	-	-	-	-

2017 жылғы 31 желтоқсандағы есептеме бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздар есептелген пайыздар 10,754 миллион теңге (2016 жылғы 31 желтоқсанда - 11,984 миллион теңге, 2015 жылғы 31 желтоқсанда - 11,990 миллион теңге) құрады.

Тартиттелген борыштық бағалы қағаздар Топтың қамтамасыз етілмеген міндеттемелері болып табылады және Топтың ағымдағы, әрі болашақтағы барлық басымдықты берешектерінің төлеміне қатысты тартиттелген болып табылады. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздар жарты жылдық және жылдық негізде төленеді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

АҚШ долларымен номинацияланған облигациялар шығару талаптарына сәйкес, Топ қаржылық көрсеткіштерді ұстап отыру жөнінде белгілі бір міндеттемелерді, атап айтқанда, капиталдың жетімділігіне, нарықтық әділ құннан төмен бағамен жасалатын мәмілелер бойынша шектеулерге және дивиденд төлеуге қатысты міндеттемелерді орындауға тиіс. Сонымен қатар, АҚШ долларымен көрсетілген облигацияларды шығару талаптарында Топтың өз активтері бойынша кепіл құқығын жасау мүмкіндігін шектейтін ережелер де қамтылады. Мұндай қағидаларға сәйкес өз міндеттемелерін орындамау Топтың төлем мерзімін қиыспалы түрде қысқартуға, сондай-ақ өзге қаржылық келісімдер талаптары бойынша қиыспалы дефолтқа әкел соғуы мүмкін. Басшылықтың пікірінше, 2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы есептеме бойынша Топ сенімді басқару және облигацияларды ұстаушылармен жасалған келісімдерде көрсетілген коэффициенттер бойынша талаптарды орындап отырды.

Қаржылық қызметпен шартталған міндеттемелердің қозғалысы

Төмендегі кестеде ақша ағымдарымен шартталған өзгерістерді, сондай-ақ ақша ағымдарымен байланысты емес өзгерістерді қосқанда, Қаржылық қызмет нәтижесіндегі міндеттемелердің өзгерістері ұсынылған. Қаржылық қызметпен шартталған міндеттемелер, бұл олардың ақша ағымдары ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте болған немесе алдағы уақыттағы ақша ағымы қаржылық қызметті ақша ағымы ретінде жіктелетін міндеттемелер.

	Еншілес		Ақшасыз өзгерістер	
	Қаржылық кәсіпорындаы	сатып алу	Бағамдағы	Амортизацияланған
1 қантар	қызметпен	сатып алу	айырма	құнның өзгеруі
2017 г.	ақша ағымы	(5-ескертпе)		31 желтоқсан
Шығарылған				
Борыштық				
бағалы				
кағаздар	584,933	(197,892)	579,662	(2,671)
				(1,636)
				962,396

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион теңгемен)

22. Құнсыздану резервтері және өзге резервтер

Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар бойынша құнсызданудан
жинақталған шығындардағы, сыйақы есептелетін активтер бойынша құнсыздану
резервтеріндегі және өзге активтер бойынша қозғалыс мынадай түрде берілген:

	Клиент- терге берілген несиелер (11-ескер- тіе)	Кредиттік мекеме- лердегі қаражаттар (9-ескер- тіе)	Сатуға арналған қолда бар инвестици- ялық қағаздар (10-ескер- тіе)	Өзге активтер (18-ескер- тіе)	Жиынтығы
2014 жылғы 31 желтоқсан	(286,018)	-	(1,867)	(4,297)	(292,182)
Қосымша резервтер жасақтау	(155,285)	(7)	(4,311)	-	(159,603)
Резервтерді қайта қалпына келтіру	147,346	-	140	-	147,486
Шығарулар	46,584	-	594	133	47,311
Шетел валютасын қайта бағалаудың айырмасы	(57,741)	-	(72)	(404)	(58,217)
2015 жылғы 31 желтоқсан	(305,114)	(7)	(5,516)	(4,568)	(315,205)
Қосымша резервтер жасақтау	(156,489)	(18)	(740)	(6,248)	(163,495)
Резервтерді қайта қалпына келтіру	130,616	25	1,523	5,651	137,815
Шығарулар	44,793	-	866	351	46,010
Шетел валютасын қайта бағалаудың айырмасы	1,442	-	(17)	298	1,723
2016 жылғы 31 желтоқсан	(284,752)	-	(3,884)	(4,516)	(293,152)
Қосымша резервтер жасақтау	(334,456)	(200)	(495)	(14,250)	(349,401)
Резервтерді қайта қалпына келтіру	269,246	99	1,636	11,118	282,099
Шығарулар	37,215	101	388	2,064	39,768
Еншілес кәсіпорынның шығуы	2,603	-	-	7	2,610
Шетел валютасын қайта бағалаудың айырмасы	(7,017)	-	(98)	(344)	(7,459)
2017 жылғы 31 желтоқсан	(317,161)	-	(2,453)	(5,921)	(325,535)
2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдың ішінде Топ 37,215 миллион теңге, 44,793 миллион теңге, 46,584 миллион теңге көлемінде несиелерді салық салынатын объекті болып табылмайтын, салықтық мақсаттар үшін несие бойынша талап ету құқығын тоқтатпастан есептіліктен шығару мүмкіндігін алды.					
Резервтер берілген кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша резервтерді білдіреді. Резервтердегі қозғалыс былайша көрсетілген:					
Жылдың басында		2017 жылғы	2016 жылғы	2015 жылғы	
Резервтерді жасау		(987)		(982)	(407)
Резервтерді қайта қалпына келтіру		(2,810)		(878)	(999)
Еншілес кәсіпорынды сатып алу		4,547		856	640
Еншілес кәсіпорынның шығуы		(17,336)		-	-
Шығарулар		501		-	-
Шетел валютасын қайта бағалаудың айырмасы		50		-	-
		(63)		17	(216)
Жылдың аяғында		(16,098)		(987)	(982)

*КҚБ сатып алу күні 2017 жылғы 5 шілдеге дейін кепілдіктерге жасалған резервтер.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

23. Салық салу

«НБК Банк» АҚ, «Халық Банк Қырғызстан» АҚ және «Халық Банк Грузия» АҚ, «Казкоммерцбанк Таджикистан» ЖАҚ және «Москоммерцбанк» КБ (АҚ) қоспағанда, Банк пен оның еншілес кәсіпорындарына Қазақстан Республикасында салық салынады. «НБК Банк» ААҚ-на және «Москоммерцбанк» КБ-на (АҚ) Ресей Федерациясында салық салынады. «Халық Банк Қырғызстан» ААҚ-на Қырғыз Республикасында салық салынады. «Халық Банк Грузия» АҚ-на Грузияда салық салынады. «Казкоммерцбанк Таджикистан» ЖАҚ-на Тәжікстан Республикасында салық салынады.

Пайдаға салынатын салық бойынша шығын мыналардан құралады:

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Салық бойынша ағымдағы шығын			
Мезгілдік айырманың пайда болуымен және шығынға жазуымен байланысты кейінге қалдырылған салық бойынша (үнем) /шығын	(13,219)	(14,022)	25,716
Пайдаға салынатын салық бойынша шығын	25,598	22,183	30,411

Кейінге қалдырылған салық бойынша шығындар / (үнемдеу) мынадай мезгілдік айырмалармен байланысты:

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Ағымдағы жылы танылған, өткен жылдың пайдаланылмаған салықтық шығын	-	3,531	-
Негізгі қаражат, есептелген амортизация Сатуда арналған, қолда бар туынды құралдар мен инвестициялардың әділ құны	1,676	3,007	(715)
Клиенттерге несиелер бойынша құнсыздануға резерв	(14,608)	(18,546)	30,156
Болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық шығыны	(258)	(1,975)	519
Бизнесінің бірігіуіне байланысты кейінге қалдырылған салық	-	-	(3,531)
Басқасы	1,638	-	-
	(1,667)	(39)	(713)
Кейінге қалдырылған салық бойынша шығындар / (үнемдеу)	(13,219)	(14,022)	25,716

Қазақстандық заңды тұлғалар үшін 2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде пайда салығының мөлшерлемесі 20 % құрады. Мемлекеттік бағалы қағаздар мен кейбір бағалы қағаздар бойынша түскен табысқа салық салынбайды.

Ресей Федерациясы, Қырғыз Республикасы, Грузия және Тәжікстанда пайдаға салынатын салықтың мөлшерлемесі тиісінше 20%, 10%, 15% және 23% құрайды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

Пайдаға салынатын салықтың тиімді мөлшерлемесі пайда салығының нормативтік мөлшерлемесінен өзгеше болады. Төменде 20% нормативтік мөлшерлемеге сәйкес есептелген пайда салығына жұмсалған шығынды нақты пайда салығының шығындарымен сәйкестендіру есебі берілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Салық салынғанға дейінгі пайда			
Пайда салығының нормативтік мөлшерлемесі	189,185 20%	142,682 20%	143,993 20%
Нормативтік мөлшерлеме бойынша пайда салығы бойынша шығындар	37,837	28,536	28,799
Мемлекеттік бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын табыс және өзге бағалы қағаздардан түскен, салық салынбайтын табыс басқа мөлшерлеменен салық салынатын еншілес кәсіпорындардың пайдасы	(14,233)	(9,109)	(2,815)
Дивидендтер бойынша салық салынбайтын табыс	(299)	(93)	(30)
Қаржылық жалгерлік бойынша салық салынбайтын табыс	(66)	(56)	(72)
Шегерімге жатқызылмайтын шығындар:	(3)	(7)	(35)
- өзге провизиялар	609	118	2,570
- қайырымдылық	328	127	100
- жалпы және әкімшілік шығындар	202	127	197
Басқалары	1,223	2,540	1,697
Пайдаға салынатын салық бойынша шығын	25,598	22,183	30,411

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерге мыналар жатады:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Шегерілетін мезгілдік айырманың салықтық тиімділігі:			
Болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық шығыны	45,491	408	3,531
Есептелген сыйлықақылар	3,246	1,821	1,936
Туынды қаржы құралдарының әділ құны	1,334	1,737	1,305
Есептелген демалыс шығындары	474	361	349
Басқалары	2,439	19	113
Мерзімі кейінге қалдырылған салық активі	52,984	4,346	7,234
Салық салынатын мезгілдік айырманың салықтық тиімділігі:			
Клиенттер қаражатының әділ құнын түзету*	(43,633)	-	-
Негізгі құралдар, есептелген амортизация	(12,740)	(8,400)	(5,054)
Клиенттердің заемдары бойынша құнсыздану резерві	(3,920)	(3,895)	(3,966)
Сатуға арналған қолда бар туынды құралдар мен инвестициялардың әділ құны	(744)	(13,929)	(31,260)
Клиенттік базаға жатқызылатын материалдық емес актив	-	(258)	(348)
Басқасы	(219)	(214)	(2,049)
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттеме	(61,256)	(26,696)	(42,677)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	(8,272)	(22,350)	(35,443)

*ККБ-ны сатып алумен байланысты. Топтың балансына өткен сомалар

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Ағымдағы салық активтері мен міндеттемелері:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Өтеуге жататын пайдаға салынатын салық	15,320	3,222	16,469
Пайдаға салынатын салық бойынша міндеттемелер	(2,720)	(3,311)	(379)
Ағымдағы салық активі/(міндеттемесі)	12,600	(89)	16,090

Топ қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алу құқығы бар жағдайларда мерзімі кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін өзара есепке алуды жүргізді. Өзара есепке алудан кейін ұсынылған сомалар мыналардан тұрады:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық активі	517	831	1,919
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	(8,789)	(23,181)	(37,362)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	(8,272)	(22,350)	(35,443)

Қазіргі уақытта Қазақстанда және Топ өз қызметін жүргізіп отырған басқа елдерде уәкілетті мемлекеттік және өңірлік органдар енгізген түрлі салықтарға байланысты бірқатар заңдар әрекет етеді. Мұндай салықтарға қосымша құн салығы, табыс салығы, әлеуметтік салық, т.б. жатады. Қолданылатын ережелер көпшілік жағдайда онша айқын болмайды, кей жағдайда бұрынғы оқиғалардың саны шектеулілігіне байланысты мүлдем дұрыс қолданылмайды. Кейде ережелерге заңдық түсінік беру мәселесіне келгенде, түрлі ведомстволар арасында немесе тіпті бір ведомствоның өз ішінде түрлі пікірлер туындап жатады, ал бұл өз кезегінде пікір қайшылығына әкеп соғады. Салықтық декларациялар мен заңдық реттеудің басқа жақтары (мәселен, кедендік және валюталық бақылау мәселелері) бірнеше ведомствоның қолына берілген, олардың әрқайсысы өз тараптарынан кемшілік ретінде бағалаған оқиғалықтар үшін заңға сәйкес келеді деп табылған түрлі мөлшерде әрі елеулі сомада айыппұлдар мен өсімпұлдар салуға құқылы. Мұндай жағдай салықтық заңнама жүйесі елеулі жетілдірілген басқа дамыған елдермен салыстырғанда, Қазақстандағы салықтық тәуекелдер қауіпінің денгейі әлі де біршама жоғары екендігін көрсетеді.

Топ өз қызметін жүргізетін елдердің коммерциялық заңнамасы бойынша берілетін түсінік бір мәнді болмауы мүмкін. Сонымен қатар салық органдарында іскерлік қызметке қатысты еркін пікір қалыптасу тәуекелі де болады. Салық органдарының Топ қызметіне қатысты мұндай пікірлеріне байланысты басшылық тарапынан дауласу болған жағдайда қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдар туындауы мүмкін.

Мұндай белгісіздік, мәселен, қаржы құралдарына салықтық түсініктеме беру және мәмілелер бойынша баға көрсеткіштерінің нарықтық деңгейін анықтау мәселесіне қатысты туындауы мүмкін. Сондай-ақ клиенттерге берілген несиелер мен несиелерге теңестірілген бөreshек бойынша мүмкін болатын шығын резервін құрастыру және қалпына келтіру жөніндегі мезгілдік салықтық айырма салық органдары тарапынан салық салынатын базаны азайту ретінде қаралып, әртүрлі түсіндірілуі мүмкін.

Қазақстанда салық органдары соңғы бес жыл ішіндегі салықтық есептемеге тексеру жүргізе алады. Дегенмен, жоғарғы сападағы салық органы қажет болған жағдайда қосымша тексеру жүргізе алады. Мұнымен қатар сот органдарының түсініктемесіне сәйкес, сот тарапынан салық органдарының тексеру жүргізуіне кедергі келтіру фактісі анықталған жағдайда салықтық есептеме тексерілетін мерзім ұзартылуы мүмкін.

Басшылықтың пікірінше, Топ өз қызметін салықтық заңнамаға сәйкес жүргізеді, алайда тиісті органдардың салық мәселелері бойынша түсінік беруге қатысты басқаша көзқарас ұстану тәуекелі бар.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Мерзімі кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесінің қозғалысы:

	2017 жылғы	2016 жылғы	2015 жылғы
Жыл басындағы кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	22,350	35,443	10,226
Меатілдік айырманың пайда болуы және шығынға жазуымен байланысты кейінге қалдырылған салық бойынша (үнемдеу)/шығындар	(13,219)	(13,543)	24,869
Бизнесінің бірігуіне байланысты кейінге қалдырылған салық	(1,638)	-	-
Еңілгес кәсіпорының шығуына байланысты кейінге қалдырылған салық	557	-	-
Негізгі құралдар қайта бағаланатын күнгі жағдай бойынша өзге жиынтықты табыста танылған	222	192	-
Клиенттік базарға жататын материалдық емес активтер бойынша кейінге қалдырылған салық бойынша шығындар	-	258	348
Жыл аяғындағы кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	8,272	22,350	35,443

24. Өзге міндеттемелер

Өзге міндеттемелер мыналардан құралады:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Өзге қаржы міндеттемелері:			
Қызметкерлермен есеп айырысу	18,240	11,205	10,790
Артықшылықты акциялар бойынша міндеттемелер	12,149	-	-
Банктік қызмет бойынша кредиторлар	7,539	800	488
Банктік емес қызмет бойынша кредиторлар	5,250	782	299
Карточкалық операциялар бойынша есеп айырысулар	4,318	-	-
Төленетін жалпы және әкімшілік шығындар	1,994	612	779
Басқасы	883	583	375
Өзге қаржылық емес міндеттемелер:	50,373	13,982	12,731
Коммерциялық жылжымайтын мүлік бойынша кредиторлар	9,589	2,271	4,050
Салықтар бойынша берешек, пайдаға салынатын салықтан басқа	4,088	2,832	2,183
Алынған өзге аванстар	2,369	1,382	1,233
	16,046	6,485	7,466
Өзге міндеттемелердің жиынтығы	66,419	20,467	20,197

*Міндеттеме компоненті бар және алдын ала белгіленген кепілдендірілген мөлшерде дивидендтердің міндетті төлемін көздейтін артықшылықты акциялар

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

25. Капитал

2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес жарияланған,
шығарылған және толығымен төленген акциялар саны мынадай түрде берілген:

		Толығымен төленген	Құны өтелін сатып алынған меншікті акциялар	Айналымдағы акциялар
2017 жылғы 31 желтоқсан	Шығаруға рұқсат етілген акциялар	Рұқсат етілген, бірақ және айналымға шығарылмаған акциялар	Толығымен төленген шығарылған акциялар	
Жай акциялар	25,000,000,000	(12,311,142,941)	12,688,857,059	(1,695,040,240)
				10,993,816,819
2016 жылғы 31 желтоқсан	Шығаруға рұқсат етілген акциялар	Рұқсат етілген, бірақ және айналымға шығарылмаған акциялар	Толығымен төленген шығарылған акциялар	Құны өтелін сатып алынған меншікті акциялар
Жай акциялар	25,000,000,000	(12,311,142,941)	12,688,857,059	(1,695,237,728)
				10,993,619,331
2015 жылғы 31 желтоқсан	Шығаруға рұқсат етілген акциялар	Рұқсат етілген, бірақ және айналымға шығарылмаған акциялар	Толығымен төленген шығарылған акциялар	Құны өтелін сатып алынған меншікті акциялар
Жай акциялар	24,000,000,000	(12,871,481,549)	11,128,518,451	(219,067,900)
Айырбасталмайтын артықшылықты акциялар	600,000,000	(290,140,570)	309,859,430	(289,415,498)
Айырбасталатын артықшылықты акциялар	80,225,222	-	80,225,222	(79,855,667)
				20,443,932
				369,555

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

Барлық акциялар теңгемен көрсетілген. Акциялардың айналымдағы қозғалысы былайша берілген:

	Жай акциялар	Айырбастал-майтын артықшы-лықты акциялар	Акциялар саны Айырбас-талатын артықшы-лықты акциялар	Жай акциялар	Номиналы / орналастыру бағасы Айырбастал-майтын артықшы-лықты акциялар	Айырбас-талатын артықшы-лықты акциялар
2014 жылғы 31 желтоқсан	10,909,898,713	109,300,945	79,861,400	43,598	7,870	13,233
Өз акцияларын сатып алу	(8,746,220)	(93,050,844)	(79,740,576)	(9)	(13,024)	(11,156)
Құны өтелген акцияларды сату	8,298,058	4,193,831	248,731	8	-	-
2015 жылғы 31 желтоқсан	10,909,450,551	20,443,932	369,555	43,597	(5,154)	2,077
Өз акцияларын сатып алу	(10,713,210)	-	-	(427)	-	-
Құны өтелген акцияларды сату	10,328,198	-	-	481	-	-
Артықшылықты акцияларды жай акцияларға ауыстыру	84,553,792	(20,443,932)	(369,555)	(3,077)	5,154	(2,077)
2016 жылғы 31 желтоқсан	10,993,619,331	-	-	40,574	-	-
Өз акцияларын сатып алу	(4,925,498)	-	-	(1,675)	-	-
Құны өтелген акцияларды сату	5,122,986	-	-	562	-	-
2017 жылғы 31 желтоқсан	10,993,816,819	-	-	39,461	-	-

2016 жылғы 22 сәуірінде Банк акционерлерінің жалпы жиналысы, айырбасталмайтын артықшылықты акцияларының және жай акцияларға айырбасталатын артықшылықты акциялардың Топтың жай акцияларына айырбастауды жасау туралы шешім қабылдады. Айырбастау Банк Жарғысының және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі 2016 жылғы 16 мамырда тіркеген, Банк акцияларын шығару проспектісіне өзгерістердің негізінде, сондай-ақ жоғарыда көрсетілген акционерлердің жалпы жиналысында белгіленген мерзімде, талаптар мен тәртіпке сәйкес жүргізілді. Айырбастау мақсаты – Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының шеңберінде Топ капиталының құрылымын оңтайландыру.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші Шотырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

Жай акциялар

2015, 2016 мен 2017 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша жарғылық капитал 143,695 миллион теңгені құрады. 2017 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша Топ 104,234 миллион теңге сомасына саны 1,695,040,240 данада сатып алынған меншікті жай акцияларға ие болды (2016 жылғы 31 желтоқсанда – 103,121 миллион теңге сомасына 1,695,237,728 дана; 2015 жылғы 31 желтоқсанда – 103,175 миллион теңге сомасына 219,067,900 дана).

Айналымдағы жай акциялардың әрқайсысының бір дауысқа және дивидендке құқығы бар. Құны өтелген акциялардың дауыс беру құқығы мен дивидендке құқығы жоқ.

Өткен қаржылық жылдарда төленген дивидендтер төмендегі кестеде келтірілген:

	2016 жылғы	2015 жылғы	2014 жылғы
	31 желтоқсанда аяқталған жылға төленген	31 желтоқсанда аяқталған жылға төленген	31 желтоқсанда аяқталған жылға төленген
Бір артықшылықтағы акцияға (айырбасталатын және айырбасталмайтын) ақшалай дивиденд мөлшері, теңге	айналымда жоқ	16.00	13.44
Бір жай акцияға ақшалай дивидендтің мөлшері	Төленген жоқ	Төленген жоқ	3.14

Эмиссиялық табыс

Эмиссиялық табыс - енгізілген қаражат көлемінде шығарылған акциялардың номиналдық құнынан артық түсімі.

26. Шартты қаржылық міндеттемелер

Топтың шартты қаржылық міндеттемелері мыналардан құралады:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Берілген кепілдіктер	300,565	173,226	186,306
Коммерциялық аккредитивтер	70,454	27,026	17,064
Қарыздарды беру бойынша міндеттемелер	59,056	15,445	35,178
Шартты қаржылық міндеттемелер	430,075	215,697	238,548
Минус - аккредитивтер бойынша ақшалай қамтамасыз ету	(50,144)	(10,034)	(18,675)
Минус – резервтер (22-Ескертпе)	(16,098)	(987)	(982)
Шартты қаржылық міндеттемелер, нетто	363,833	204,676	218,891

Берілген кепілдіктер клиенттердің өтініштері бойынша, Топ шығарған және есеп берілетін күнге әрекет ететін банктік кепілдік болып табылады. 2017 жылдың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша ең ірі он клиент/клиенттер тобы үшін шығарылған өтелмеген кепілдіктер Топтың жалпы қаржылық кепілдіктерінің 46 %-ын құрады (2016 жылдың 31 желтоқсанда - 61%, 2015 жылдың 31 желтоқсанда - 93%), олар Топ капиталының 3 % құрады. (2016 жылдың 31 желтоқсанында – 2%, 2015 жылдың 31 желтоқсанында – 3%).

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)**
(миллион Тенгемен)

Коммерциялық аккредитивтер Топ оның клиенттерінің өтініштері бойынша шығарған, олар бойынша есепті күні төлем жүргізілмеген аккредитивтерді білдіреді. 2017 ж. 31 желтоқсанға, ең ірі өтелмеген аккредитивтерге Топтың коммерциялық аккредитивтерінің барлық сомасының 44% келді (2016 ж. 31 желтоқсанда – 61%, 2015 ж. 31 желтоқсанда – 93%) және олар, Топ капиталынан 3% құрады (2016 ж. 31 желтоқсан – 2%; 2015 ж. 31 желтоқсан – 3%).

Топ, қарыз алумен байланысты, егер бұл қажет болса, қаржы құралдары пайда болғанда, кепілмен қамтамасыз етуді талап етеді. Әдетте, Топ заемшының кредит төуекелін бағалау немесе топ ұстап отырған басқа депозиттерге талдау жасау арқылы, қажетсіздігі айқындалғаннан басқа жағдайларда, кепілмен қамтамасыз етуді талап етеді. Кепілмен қамтамасыз етудің түрлері көп және банктерде сақтаулы тұрған салымдардан, мемлекеттік бағалы қағаздардан және басқа да активтерден құралуы мүмкін.

Құраделі шығындар бойынша алдағы кезеңдердің міндеттемелері

2017 жылдың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топтың аяқталмаған құрылысқа қатысты құраделі шығындары бойынша шартты міндеттемелері 2,480 миллион теңгені құрады (2016 жылғы 31 желтоқсанында 157 миллион теңге және 2015 жылы – 7,861 миллион теңге).

Операциялық жалдау шарттары бойынша алдағы кезеңдердің міндеттемелері

2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топтың операциялық жалдау шарттары бойынша елеулі міндеттемелер болған жоқ.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

27. Таза пайыздық кіріс

	2017 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2015 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл
Пайыздық кіріске мыналар кіреді:			
Амортизацияланған құнымен есепке алынған қаржы активтері бойынша пайыздар:			
- жеке негізде бағаланатын құнсызданбаған активтер бойынша пайыздар	166,058	142,556	101,951
- жұымдық негізде бағаланатын активтер бойынша пайыздар	151,460	109,418	94,556
- жеке негізде бағаланатын құнсызданған активтер бойынша пайыздар	50,442	31,587	26,883
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздар	129,637	22,996	20,581
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланған қаржы активтері бойынша пайыздар	8,731	26,006	69
Барлық пайыздық кірістер	506,328	332,563	244,040
Пайыздық шығыстарға мыналар кіреді:			
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынған қаржылық активтер бойынша пайыздар	343,796	268,989	219,584
Клиенттерге берілген қарыздардың пайыздары	24,164	12,170	3,806
Кредиттік мекемелердегі қаражат бойынша және ақша қаражаты мен олардың баламалары бойынша пайыздар	24,164	12,170	3,806
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар бойынша пайыздар	-	1,201	-
Амортизацияланған құнымен есепке алынған қаржы активтері бойынша пайыздар жиынтығы	367,960	282,360	223,390
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздар:			
Саудқа арналған қаржы активтері бойынша пайыздар	8,731	26,006	69
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздар	8,731	26,006	69
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздар	129,637	24,197	20,581
Барлық пайыздық кіріс	506,328	332,563	244,040
Пайыздық шығыстарға мыналар кіреді :			
Амортизацияланған құнмен есепке алынған қаржы міндеттемелері бойынша пайыздар			
Барлық пайыздық шығыс			
Амортизацияланған құнмен есепке алынған қаржы міндеттемелері бойынша пайыздар:	(257,805)	(160,549)	(100,678)
Барлық пайыздық шығыстар	(257,805)	(160,549)	(100,678)
Амортизацияланған құнмен есепке алынған қаржы міндеттемелері бойынша пайыздар	(191,715)	(108,838)	(61,308)
Клиенттердің қаражаты бойынша пайыздар	(61,729)	(45,822)	(34,256)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздар	(4,361)	(5,889)	(5,114)
Кредиттік мекемелердегі қаражаттар бойынша пайыздар	(257,805)	(160,549)	(100,678)
Амортизацияланған құнмен есепке алынған қаржы міндеттемелері бойынша пайыздар жиынтығы			
Құнсыздану резервіне бөлінгенге дейінгі таза пайыздық табыс	248,523	172,014	143,362

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

28. Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістер

Қызметтер мен комиссиялар бойынша кірістер мынадай табыс көздерінен алынған:

	2017 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2015 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл
Төлем карточкаларына қызмет көрсету	23,332	11,116	9,430
Банктік аударымдар – есеп шоттар	18,943	14,438	13,421
Кассалық операциялар	18,159	10,353	9,210
Клиенттердің зейнетақы төлемдеріне қызмет көрсету	7,776	6,953	5,867
Банктік аударымдар – жалақы төлемдері бойынша жобалар	7,261	6,912	6,862
Берілген кепілдіктер және аккредитивтер	5,406	3,818	3,124
Клиенттердің шоттарына қызмет көрсету	3,006	1,884	1,496
Басқасы	3,757	2,223	2,508
	87,640	57,697	51,918

Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстарға мыналар кіреді:

	2017 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл	2015 жылғы 31 желтоқ- санда аяқталған жыл
Төлем карточкалары	(12,024)	(2,001)	(1,432)
Депозиттерді сақтандыру	(10,729)	(5,327)	(4,697)
Банктік аударымдар	(1,364)	(593)	(430)
Шетел валютасымен жасалатын операциялар	(803)	(557)	(919)
Коллекторларға төленген комиссиялар	(342)	(427)	(437)
Басқасы	(1,470)	(2,390)	(2,235)
	(26,732)	(11,295)	(10,150)

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

29. Таза пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза (шығын)/пайда

Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайда/(залал) мыналардан құралады:

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Саудаға арналған деп жіктелінген қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза (залал) / пайда:			
Туынды құралдар мен сауда операциялары бойынша жүзеге асырылмаған таза пайда/(залал)	19,468	(7,339)	157,326
Сауда операциялары бойынша жүзеге асырылған таза пайда /(залал)	11,162	112	33
Туынды құралдармен жасалатын операциялар бойынша таза жүзеге асырылған пайда/(залал)	793	(5,483)	40,571
Саудаға арналған деп жіктелінген қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша таза пайданың/(залалдың) барлығы	31,423	(12,710)	197,930

Жүзеге асырылмаған пайда, негізінен 2015 жылы ҚРҰБ туынды құралдармен болған операциялар бойынша, валюталардың әділ құны төңірінің долларға қатысты едәуір құнсыздануымен байланысты болды.

30. Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза (шығын)/пайда

Шетел валютасымен жүргізілетін операциялар бойынша таза пайда/(залал) мыналардан құралады:

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Сауда операциялары, нетто Бағамдық айырмалар, нетто	26,055 (31,004)	13,935 4,571	1,864 (175,123)
Шетел валютасымен операциялар бойынша барлық таза пайданың/(залалдың) жиынтығы	(4,949)	18,506	(173,259)

2015 жылғы шетел валютасымен операциялар бойынша таза залал Үкімет пен ҚРҰБ-нің төңірінің еркін құбылмалы айырбастау бағамы мен валюталық коридордың күшінің жойылуына негізделген жаңа ақшалай-кредиттік саясатқа көшу туралы шешімінің нәтижесімен байланысты.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шотырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

31. Сақтандыру қызметінен алынған табыстар мен шығыстар

Сақтандыру қызметінен алынған табыстар мен шығыстар мыналардан құралады:

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Сақтандыру бойынша сыйлықақы, брутто Әлі алынбаған сыйлықақы резервиндегі өзгеріс, нетто	76,212	58,906	47,151
Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақылары	3,235	(1,933)	(1,731)
Сақтандыру қызметінен алынған табыстың жиынтығы	(24,339)	(28,902)	(19,846)
Сақтандыру төлемдері	55,108	28,071	25,574
Агенттерге комиссиялық сыйақы	(16,746)	(9,907)	(10,081)
Сақтандыру резервтері	(17,713)	(7,319)	(5,855)
Қайта сақтандыруды шегеріп тастағанда, сақтандыру төлемдерінің жиынтығы	(14,156)	(7,573)	(6,857)
	(48,615)	(24,799)	(22,793)
Сақтандыру қызметінен түсетін таза кіріс	6,493	3,272	2,781

32. Операциялық шығыстар

Операциялық шығыстар мыналардан құралады:

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Жалақы және сыйлықақы	51,124	38,551	37,958
Тозу және амортизация	9,692	6,169	5,663
Табыс салығын қоспағандағы салықтар	7,038	3,405	3,405
Кәсіби қызметтер	4,895	564	651
Күзет	3,662	1,963	1,885
Жалдау	3,512	1,734	1,570
Жөндеу және қызмет көрсету	3,451	2,006	1,848
Ақпараттық қызметтер	3,314	2,219	1,380
Коммуналдық қызметтер	2,876	1,630	1,457
Байланыс	2,829	1,577	1,527
Сақтандыру агентіне сыйақы	1,888	489	569
Қайырымдылық	1,643	639	509
Құнсыздану және жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды, материалдық емес активтерді және инвестициялық жылжымайтын мүлікті есептен шығару			
Жарнама	1,555	654	271
Кенселік және офистік заттар	1,481	759	1,201
Іссапарлық шығыстар	1,249	892	691
Көлік	958	590	696
Әлеуметтік іс-шаралар	696	502	465
Өкілдік шығыстар	142	77	84
Басқасы	81	77	110
	5,266	2,447	3,455
	107,352	66,995	65,395

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

33. Акциядан түсетін пайда

Акция бойынша базалық пайда мен ажыратылатын пайда басты компанияның
акционерлеріне тиесілі бір жылдағы пайданы жыл ішінде айналымдағы таза пайданы бөлуге
қатысатын акциялардың орташа бағасына бөлу арқылы есептеледі.

Акционерлік қоғамдар туралы қазақстандық заңнамаға сәйкес, жай акциялар бойынша тиісті
кезеңдегі дивиденд мөлшері осы кезең ішіндегі артықшылықты акцияларға төленетін
дивиденд мөлшерінен аспауға тиіс. Ендеше, кезең ішіндегі таза пайда жай және
артықшылықты акциялар арасында олардың бөлінбеген пайдаға заңдық және келісімшарттық
құқықтарына сәйкес бөлінеді.

Төменде бір акция бойынша базалық және ажыратылған пайда туралы мәліметтер
келтірілген:

	2017 жылғы		
	31 желтоқсанда аяқталған жыл	31 желтоқсанда аяқталған жыл	31 желтоқсанда аяқталған жыл
Бір акция бойынша базалық пайда			
Негізгі компанияның акционерлеріне қатысты			
кезеңге таза пайда	173,362	131,412	118,913
Барлық пайда бөлінген жағдайда, артықшылықты акцияларды ұстаушыларға төленетін, қосымша дивидендтер шегерілгеннен кейін	-	(333)	(2,543)
Жай акцияларды ұстаушыларға қатысты таза пайда	173,362	131,079	116,370
Жалғасып отырған қызметтен бір жылға түсетін таза пайда	163,587	120,499	113,582
Тоқтатылған қызметтен бір жылға түскен таза пайда	9,876	10,913	6,730
Бір акцияға базалық пайданың есебі үшін акциялардың орташа саны	10,994,491,507	10,960,026,244	10,910,049,314
Бір акция бойынша базалық пайда (тенгемен)	15.77	11.96	10.67
Жалғасатын қызметтен бір акцияға базалық пайда (тенгемен)	14.88	10.99	10.41
Тоқтатқан қызметтен бір акцияға базалық пайда (тенгемен)	0.90	1.00	0.62
Бір акция бойынша ажыратылған пайда			
Бір акцияға базалық пайданы есептеу үшін қолданылатын пайда	173,362	131,079	116,370
Плюс: айырбасталатын артықшылықты акциялар бойынша дивидендтер	-	9	1,078
Акционерлерге айырбасталатын артықшылықты акцияларды ажыратпастан кезде төленетін соманы шегергенде	-	(96)	(6,091)
Бір акция бойынша ажыратылған пайданы есептеу үшін қолданылатын пайда	173,362	130,992	111,357
Жалғасып отырған қызметтен бір жылға түскен таза пайда	163,587	120,499	113,582
Тоқтатылған қызметтен бір жылға түскен таза пайда	9,876	10,913	6,730
Бір акция бойынша базалық пайданы есептеу үшін жай акциялардың орташа саны	10,994,491,507	10,960,026,244	10,910,049,314
Айырбасталатын артықшылықты акцияларды айырбастау кезінде шығарылатын жай акциялардың орташа саны	-	160,984	51,401,960
Бір акция бойынша ажыратылған пайданы есептеу үшін акциялардың орташа саны	10,994,491,507	10,960,187,228	10,961,451,274
Бір акция бойынша ажыратылған пайда (тенгемен)	15.77	11.95	10.16
Жалғасатын қызметтен бір акцияға базалық пайда (тенгемен)	14.88	10.99	10.36
Тоқтатқан қызметтен бір акцияға базалық пайда (тенгемен)	0.90	1.00	0.61

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

ҚКБ талаптарына сәйкес сауда-саттық тізіміне енгізілген компаниялар үшін акциялардың әр түрі бойынша бір акцияның баланстық құны 2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы ақуал бойынша мына төмендегі кестеде көрсетілген.

Акциялар түрі	Айналымдағы акциялар саны	2017 жылғы 31 желтоқсан	
		Капитал (ҚКБ ережесі негізінде есептелген)	Бір акцияның баланстық құны, теңгемен
Жай	10,993,816,819	926,206	84.25
		926,206	
Акциялар түрі	Айналымдағы акциялар саны	2016 жылғы 31 желтоқсан	
		Капитал (ҚКБ ережесі негізінде есептелген)	Бір акцияның баланстық құны, теңгемен
Жай	10,993,619,331	656,414	59.71
		656,414	
Акциялар түрі	Айналымдағы акциялар саны	2015 жылғы 31 желтоқсан	
		Капитал (ҚКБ ережесі негізінде есептелген)	Бір акцияның баланстық құны, теңгемен
Жай	10,909,450,551	523,109	47.95
Айырбасталмайтын артықшылықты	20,443,932	(3,975)	(194.43)
Айырбасталатын артықшылықты	369,555	2,135	5,777.22
		521,269	

Айырбасталмайтын артықшылықты акцияларға қатысты капитал сомасы айырбасталмайтын артықшылықты акциялардың баланстық құнының сомасы және айырбасталмайтын артықшылықты акцияларға қатысты эмиссиялық табыс сомасы ретінде есептеледі. Айырбасталатын артықшылықты акцияларға қатысты капитал сомасы айырбасталатын артықшылықты акциялардың баланстық құнының сомасы ретінде есептеледі. Жай акцияларға қатысты капитал сомасы капиталдың қорытынды сомасы мен материалдық емес активтердің қалдық құнының сомасы және артықшылықты акцияларға қатысты сомасы арасындағы айырма ретінде есептеледі.

Топ басшылығы есеп беріліп отырған күнгі жағдайға сәйкес ҚКБ талаптары толығымен орындалып отыр деп есептейді.

34. Қаржы тәуекелдерін басқару

Топтың қаржылық қызметі үшін тәуекелдерді басқарудың маңызы зор. Топ қызметіне тән болатын негізгі тәуекел түрлері мыналар:

- Кредит тәуекелі;
- Өтімділік тәуекелі; және
- Нарықтық тәуекел

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Теңгемен)

Тәуекелдерді басқарудың пәрменді әрі тиімді саясатын қамтамасыз ету үшін Топ тәуекелдерді басқарудың негізгі қағидастарын айқындады, бұлардың басты мақсаты Топты қазіргі бар тәуекелдерден қорғауға және жоспарланған көрсеткіштерге қол жеткізуге мүмкіндік беруді көздейді. Бұл аталған қағидастарды Топ мынадай тәуекелдерді басқару кезінде пайдаланады.

Кредит тәуекелі

Кредит тәуекелі – контрагенттің Топ алдындағы өз қаржы міндеттемелерін орындамауы, дер кезінде орындамауы немесе толығымен орындамауы салдарынан Топтың шығынға ұшырау тәуекелі.

Кредит тәуекелдерін басқару және бақылауда тәуекел-менеджмент бөлімшесі маңызды рөл атқарады. Бұл бөлімше кредит тәуекелін сәйкестендіру, бағалау, бақылау және мониторинг шараларын енгізуді жүзеге асырады. Тәуекел-менеджмент бөлімшесі кредиттік шешімдер қабылдау, кредит беру ережелері мен бағдарламаларын келісу, кредит тәуекелін азайту үшін шаралар қолдану бойынша тәуелсіз нұсқаулар беру, лимиттерді бақылау, кредит тәуекелдері мониторингі, есептеме құрастыру, сондай-ақ сыртқы заңнамалық реттеу, сол сияқты ішкі талаптар мен рәсімдерге сәйкестікті бақылауды қамтамасыз ету процесіне тікелей қатысады.

Топ өзінің кредит тәуекелінің деңгейін бір заемшыға /контрагентке немесе заемшылар тобына қатысты, сондай-ақ салалық (және географиялық) сегменттер бойынша ең жоғары тәуекел мөлшерін анықтау арқылы айқындайды. Экономика салалары бойынша кредит тәуекелінің барынша жоғары шоғырлану лимитін Банктің Активтер мен Пассивтерді басқару (АПКМ) комитеті белгілейді және бақылау отырады. Кредит беру бағдарламалары (Шағым және орта бизнеске кредит беру, бөлшек кредиттер) бойынша кредит тәуекелдерінің деңгейіне қатысты шектеулерді Басқарма бекітеді. Әрбір контрагент бойынша, оның ішінде банктер мен брокерлерді қоса алғанда, баланстық және баланстан тыс жекелеген тәуекелдер деңгейін тиісті Кредит комитеттері мен АПКМ қарастырады. Белгіленген лимитті салыстырып отыру арқылы күн сайын тәуекелдердің нақты мөлшеріне мониторинг жүргізіледі.

Әрбір контрагент бойынша міндеттемелердің орындалмау тәуекелі баланстық және баланстан тыс тәуекелдерді қамтитын лимиттермен шектеледі.

Баланстан тыс кредиттік міндеттемелер пайдаланылмаған кредит желілері, кепілдемелер немесе аккредитивтер түрінде болады. Баланстан тыс шоттарда есепке алынатын қаржы құралдары бойынша кредит тәуекелі контрагенттің келісімшарт талаптары мен мерзімін орындай алмауынан мүмкін болатын залал ретінде анықталады. Баланстан тыс қаржы құралдарымен байланысты кредит тәуекелдеріне қатысты Топ, әдетте, пайдаланылмаған кредит желілерінің жалпы көлеміне тең мөлшерде шығындалады. Дегенмен, мүмкін болатын шығын көлемі жалпы пайдаланылмаған міндеттемелер көлемінен аз болады, өйткені кепілшілік жағдайда кредит беруге байланысты туындайтын міндеттемелер контрагенттің кредит төлеудің ерекше стандарттарына сай келу мүмкіндігіне тікелей қатысты. Шартты міндеттемелерге қатысты Топ қаржы құралдарының балансында көрсетілген несие беруді бекіту, тәуекелді шектейтін лимиттер пайдалану және ағымдағы мониторинг жүргізу рәсімдеріне негізделген кредит саясатын ұстанады. Топ кредиттің өтелу мерзімін жіті қадағалайды, өйткені қысқа мерзімділерге қарағанда ұзақ мерзімді міндеттемелердің кредит тәуекелінің қаупі жоғарырақ.

Кредит комитеттерінің құрылымы мен өкілеттігі

Топтың Кредиттік саясатын жүзеге асыруды және кредиттік шешімдердің ретімен қабылдануын қамтамасыз етуші алқалық кредиттік органдарға кредит комитеттері, АПКМ, Басқарма және Директорлар кеңесі жатады.

Коммерциялық Дирекция («ҚД»)

Кредиттік операциялар және корпоративтік клиенттердің кредиттік өтінімдері бойынша Банктің ішкі кредиттік саясатын жүзеге асыру – басты мақсаты болып табылатын Банктің алқалық органы.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)**
(Миллион Тенгемен)

Филиалдардың және филиал желісінің кредиттік комитеттері («ФКК», «ФЖКК»)

Филиалдар арқылы шағын және орта бизнес субъектілеріне қаржылық құралдар беруге қатысты Банктің ішкі кредиттік саясатын жүзеге асыру – басты мақсаты болып табылатын Банктің ФКК, ФЖКК.

ФКК мен ФЖКК кредит беру лимитін филиалдар бойынша Банк Басқармасы белгілейді. ФКК үшін белгіленген кредит беру лимиті шеңберінде филиал қаржылық құрал беруге байланысты мәселелер бойынша өз бетімен шешім қабылдайды. ФЖК лимиттен тыс жобалары бойынша және олар бойынша шешім қабылдау ФКК өкілеттілігіне кірмейтін жобалар бойынша шешімді ФЖКК қабылдайды. ФЖКК шешімдер қабылдау рәсімінде сондай-ақ Банк қызметтерінің сарапшылық қорытындыларын кешенді талдау негізінде жасақталған кредиттік топтаманы қарастыруды қамтиды.

Бас Банктің бөлшек кредит комитеті және Шешімдер қабылдау орталығы («ББ БКК» және «ШҚО»)

Филиалдар арқылы бөлшек бизнес субъектілеріне қаржы құралдарын беруге қатысты Банктің ішкі кредиттік саясатын жүзеге асыру – басты мақсаты болып табылатын Банктің ББ БКК және ШҚО.

ШҚО төрт көз қағидатында негізделген, шешімдерді қабылдау бойынша өкілеттігі бар, кредиттік андеррайтерлерден құралады. ШҚО Банк Басқармасы бекіткен өкілеттіктер мен ББ БКК бекіткен лимиттер шеңберінде шешімдер қабылдайды. ББ БКК лимиттен тыс және нормативтен тыс өтінімдерді және Банк Басқармасы бекіткен өкілеттіктер шеңберінде басқа да мәселелерді қарастыруға уәкілетті.

ШҚО мен ББ БКК жұмыс істеуімен қатар, табыс деңгейі тәуелсіз мемлекеттік органның деректерімен құжаттай расталатын жалақы алушы жеке тұлғаларға кредит беру туралы шешімдер қабылдауда автоматтандырылған тәсіл қолданылады. Мұндай көзқарас заемшының тәуекелдік профилін ескереді және шешім қабылдауда тәуекелдерді азайтуға мүмкіндік береді.

Бас Банктің, филиалдардың проблемалық кредиттері жөніндегі комитет

Банктің алқалы органдары, олардың басты мақсаты – Банктің және оның филиалдарының проблемалық кредиттер бойынша қаражатты басқару, қызмет көрсету және олардың қайтарылуын қамтамасыз ету бойынша қызметін ұйымдастыруға және бақылауға қатысты Банктің ішкі кредит саясатын жүзеге асыру болып табылады.

Еншілес кәсіпорындардың уәкілетті / алқалы органдары

Еншілес кәсіпорындардың кредиттік өтінімдерін қарастыру және бекітуді тиісті клиенттер сегментіне кредит беруді реттейтін еншілес кәсіпорының ішкі құжаттарына сәйкес еншілес кәсіпорының уәкілетті/алқалы органы жүзеге асырады. Лимиттен тыс және нормативтен тыс кредиттік өтінімдерді, Бас Банктің тиісті Кредит комитетінде Банктің ішкі нормативтік құжаттарында қарастырылған тәртіппен алдын ала қарастырылған жағдайда, еншілес кәсіпорының Директорлар кеңесі бекітеді.

АПКОМ

Ақша тарту және оны орналастыруға байланысты банктік қызметтің кірістілігін ұлғайту және тәуекелдерді шектеу мақсатын көздейтін Банктің Алқалық органы. АПКОМ-ның басты мақсаттары: өтімділікті басқару, пайыздық мөлшерлеме тәуекелін басқару, бағалық тәуекелді басқару және басқа да банктік тәуекелдерді басқару.

АПКОМ сондай-ақ контрагент банктерге елдік лимиттер мен лимиттер белгілеу функцияларын жүзеге асырады. АПКОМ Директорлар кеңесіне есеп береді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

Банк Басқармасы

Бас Банктің кредиттік комитетінің, филиал желісі кредиттік комитетінің, Бас Банктің бөлшек бизнестің кредиттік комитетінің өкілеттіктері шегінен шығып кететін немесе филиал желісі кредиттік комитетіне, Бас Банктің бөлшек бизнестің кредиттік комитетіне белгіленген лимиттен асатын кредиттік өтінімдер Банк Басқармасында қаралады.

Директорлар кеңесі

Банктің жеке капиталының 5%-нан асатын сомаға берілген кредиттік өтінімдер, сондай-ақ Банктен айрықша қарым-қатынаспен байланысқан тұлғалармен жасалатын мәмілелер Директорлар кеңесінде қаралады.

Кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері

Топтың кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері нақты активтерге тән жекелеген тәуекелдер мен жалпылама нарықтық тәуекелдердің әсеріне қарай елеулі өзгеріске ұшырап отырады.

Төменде беріліп отырған кестеде қаржы активтері мен шартты міндеттемелер бойынша кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері көрсетілген. Баланс шоттарындағы қаржы активтері үшін кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері активтерді есепке алуды және міндеттемелер мен қамтамасыз етуді қоспағанда осы активтердің баланстық құнына тең болады. Қаржылық кепілдіктер мен басқа да шартты міндеттемелер үшін кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері кепілдікке бойынша төлем қажеттігі туындағанда немесе ашылған кредит желілері шеңберінде несие талап етілген жағдайда Топ төлеуге тиіс болатын ең жоғары көлемде тең болады (27-ескертуге). Қамтамасыз ету кепілдігі осы кепіл қамтамасыз ету ретінде алынған қаржы құралының баланстық құнымен көрсетіледі.

	2017 жылғы 31 желтоқсан		
	Кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері	Есепке алудан кейінгі кредит тәуекелінің ең жоғары мөлшері	Қамтамасыз ету
Ақша баламасы*	1,590,152	1,590,152	372,643
Міндетті резервтер	111,039	111,039	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері (үлестік бағалы қағаздар шегерілгенде)	129,341	129,341	-
Кредиттік мекемелердегі қаражат	87,736	87,736	-
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар (үлестік бағалы қағаздар шегерілгенде)	2,560,222	2,560,222	-
Клиенттерге берілген қарыздар	3,251,102	3,251,102	2,838,024
Өзге қаржы активтері	45,458	45,458	-
Шартты қаржы міндеттемелері	7,775,050	7,775,050	3,210,667
	413,977	413,977	50,144

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

		2016 жылғы 31 желтоқсан	
		Есепке алудан	
	Кредит	кейінгі кредит	Қамтама- сыз ету
	тәуекелінің ең жоғары мөлшері	таза мөлшері	
Ақша баламасы*			
Міндетті резервтер	1,625,395	1,625,395	1,591
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнымен бағаланатын қаржы активтері (үлестік бағалы қағаздар шегерілген)	76,122	76,122	-
Кредиттік мекемелердегі қаражат	328,547	328,547	-
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар (үлестік бағалы қағаздар шегерілген)	35,542	35,542	-
Клиенттерге берілген несиелер	594,810	594,810	-
Өзге қаржы активтері	2,319,583	2,319,583	2,167,328
	6,757	6,757	-
Шартты қаржылық міндеттемелер	4,986,756	4,986,756	2,168,919
	214,710	214,710	10,034
2015 жылғы 31 желтоқсан			
		Есепке алудан	
	Кредит	кейінгі	Қамтама- сыз ету
	тәуекелінің ең жоғары мөлшері	тәуекелінің таза мөлшері	
Ақша баламасы*			
Міндетті резервтер	1,285,789	1,285,789	8,320
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнымен бағаланатын қаржы активтері (үлестік бағалы қағаздар шегерілген)	68,389	68,389	-
Кредиттік мекемелердегі қаражат	176,838	176,838	-
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар (үлестік бағалы қағаздар шегерілген)	44,993	44,993	-
Клиенттерге берілген несиелер	373,356	373,356	-
Өзге қаржы активтері	2,176,069	2,176,069	2,040,192
	6,226	6,226	-
	4,131,660	4,131,660	2,048,512
Шартты қаржы міндеттемелері	237,566	237,566	18,675

* Бұл сома қысқа мерзімді заемдар мен бастапқы өтеу мерзімі 90 күннен аспайтын салымдарды білдіреді, бұлар ақша қаражаты мен оның баламасының құрамына кіртіліген.

Қаржы активтері халықаралық рейтинг агенттігінің ағымдағы кредит рейтингіне немесе Топтың ішкі бағалау жүйесіне сәйкес жіктеледі. Ең жоғарғы мүмкін болатын рейтинг - ААА. Инвестициялық класқа жатқызылған қаржы активтеріне ААА-дан ВВВ-ге дейінгі рейтинг берілуі мүмкін. ВВВ-ден төмен рейтинг берілген қаржы активтері алып-сатарлық деңгей ретінде жіктеледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

Толтың қаржы активтерінің кредит рейтингі құнсыздану резервіне дейін мынадай түрде берілген:

	Кредиттік рейтинг берілме- 31 желтоқсан 2017 ж. Барлығы									
Ақша қаражаты және оның баламасы*	AA	AA-	A	BBB	<BBB					
Міндетті резервтер	110,970	76,897	162,142	1,110,837	87,307	41,999	1,590,152			
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері (үлестік бағалы қағаздар шегерілген)	-	-	-	101,881	9,158	-	111,039			
Кредиттік мекемелердегі қаражат Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар (үлестік бағалы қағаздар шегерілген)	1	-	113	95,570	46,797	2,495	144,976			
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар (үлестік бағалы қағаздар шегерілген)	440	211	14,616	12,029	57,379	3,061	87,736			
Өзге қаржы активтері	324,164	-	-	2,035,381	187,232	21,101	2,567,878			
Шартты қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	-	51,379	51,379			
	-	-	-	-	-	430,075	430,075			
	Кредиттік рейтинг берілме- 31 желтоқсан 2016 ж. Барлығы									
Ақша қаражаты және оның баламасы*	AA	AA-	A	BBB	<BBB					
Міндетті резервтер	259,232	275,101	14,740	1,018,410	52,396	5,516	1,625,395			
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	-	-	-	69,888	6,234	-	76,122			
Кредит мекемелеріндегі қаражат Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар Өзге қаржы активтері	149	39	886	326,339	1,154	170	328,737			
Шартты қаржы міндеттемелері	-	5,154	285	1,370	28,684	49	35,542			
	91,534	-	-	354,784	145,456	11,734	603,508			
	-	-	-	-	-	11,273	11,273			
	-	-	-	-	-	215,697	215,697			
	Кредиттік рейтинг берілме- 31 желтоқсан 2015 ж. Барлығы									
Ақша қаражаты және оның баламасы*	AA	AA-	A	BBB	<BBB					
Міндетті резервтер	74,268	85,108	41,422	1,033,095	46,447	5,449	1,285,789			
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	-	-	-	66,023	2,366	-	68,389			
Кредит мекемелеріндегі қаражат Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар Өзге қаржы активтері	21	-	1,026	174,815	970	238	177,070			
Шартты қаржы міндеттемелері	-	-	11,524	27,463	6,013	-	45,000			
	5,839	-	-	265,583	101,614	11,000	384,036			
	-	-	-	-	-	10,794	10,794			
	-	-	-	-	-	238,548	238,548			

* Бұл сома қысқа мерзімді несиелер мен баспапқы өтеу мерзімі 90 күннен аспайтын салымдарды білдіреді, бұлар ақшалай қаржы мен оның баламасының құрамына кіргізілген.

Банк секторының мекемелері тұтастай алғанда қаржы активтері мен шартты міндеттемелерге қатысты кредит тәуекеліне ұшырап отырады. Толтың кредит тәуекелдері Қазақстан Республикасында шоғырланған. Топ бекіткен Тәуекелдерді басқару саясатына сәйкес кредиттер бойынша лимитті орындау және кредитті өтеу қабілетін қамтамасыз ету мақсатында кредит тәуекелінің деңгейіне ұдайы мониторинг жүргізіліп отырады.

Клиенттерге берілетін несиелер ішкі бағалауға сүйене отырып және басқа талдау рәсімдерінің негізінде жіктеледі. Тиісті департаменттер кредиттерді олардың тәуекел туызуына және Топ үшін қауіп тудыратын потенциалдық шығындар тәуекеліне сәйкес жіктелемелі, ал мұндай жіктелемелерді тәуекелдерді басқару департаменті бекітеді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

Жеке несиелер бойынша құнсызданудың негізгі белгілері ретінде Банк мыналарды қарастырады:

- заемшының 90 күннен асқан мерзімі өткізілген берешегінің болуы;
- ішкі рейтингтік модельдің заемшыға дефолттық рейтингтерді беруі;
- заемшының қаржылық жағдайы нашарлағанда қайта құрылымдаудың болуы

КҚБ-дан басқа, Банк және оның еншілес ұйымдары түрлі тәуекел санаттары бойынша ішкі жіктемедеу моделін пайдаланады. КҚБ рейтингтік үлгісі төменде келтірілген.

Заемның құнсыздануға ұшырағандығын куәландыратын оқиға басталғаннан кейін осы модель заемшының қаржылық көрсеткіштері, оның кредиттік тарихы, заемшының өтімділігі мен дебиторлық берешегінің сапасы, заемшыға, экономика секторына қатысты нарықтық тәуекел және басқа факторлар негізінде құнсыздану резервінің көлемін бағалауға көмектеседі. Кредиттік аналитиктер ақпаратты қайта-қайта модельге енгізіп отырады. Жүйеге енгізілген ақпарат пен клиенттерге берілген заемдардың құнсыздану резерві көлемін бағалауды тәуекелдерді басқару департаменті тексеріп отырады.

Рейтингтік модель мынадай жіктемедеуді пайдаланады:

- Рейтингтік балл 1 – несие бойынша ең жоғары рейтинг, кредит тәуекелінің дәрежесі барынша төмен;
- Рейтингтік балл 2 – несие сапасы өте жоғары, кредит тәуекелінің дәрежесі өте төмен;
- Рейтингтік балл 3 – несие сапасы жоғары, кредит тәуекелінің дәрежесі төмен;
- Рейтингтік балл 4 – несие сапасы қанағаттанарлық, кредит тәуекелі болмашы дәрежеде;
- Рейтингтік балл 5 – экономикалық жағдайға байланысты кредит тәуекелі ұлғаюы мүмкін;
- Рейтингтік балл 6 – экономикалық жағдайға байланысты кредит тәуекелінің дәрежесі жоғары болуы мүмкін;
- Рейтингтік балл 7 – дефолт тәуекелінің дәрежесі жоғары, заемшының төлем қабілеті экономикалық қолайлы жағдайлармен байланысты;
- Рейтингтік балл 8 – 10 – дефолт тәуекелі өте жоғары /дефолт

Бірыңғай несиелердің пулдары – кредиттік сипаттамасы жағынан бір-біріне ұқсас активтер тобы қатидаты (мәселен, экономика саласы, бизнес тұрпаты, кредит беру бағдарламасы, дефолт деңгейі, ішкі рейтингтер және өзге факторлар) бойынша біріктірілген клиенттер несиелері. Бірыңғай несиелер пулдарына ұжымдық негізде бағаланатын активтер жатқызылады.

Рейтингтік балл	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
1-3			
4	118,566	118,300	158,907
5	538,343	461,059	270,049
6	533,758	421,288	500,177
7	412,326	425,337	412,839
8-10	172,698	148,467	162,838
Корпоративтік клиенттерге берілген, жеке-дара негізде бағаланатын несиелер	1,775,691	1,574,451	1,504,810
Жеке-дара негізде бағаланатын ШОБ және ББ клиенттеріне берілетін несиелер	176,503	138,108	127,503
Клиенттерге берілген, ұжымдық негізде бағаланатын несиелер	812,048	891,776	848,870
Минус – Құнсыздану резерві (22-ескертпе)	2,764,241 (277,491)	2,604,335 (284,752)	2,481,183 (305,114)
Клиенттерге берілген қарыздар	2,486,750	2,319,583	2,176,069

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)**
(миллион Тенгемен)

ККБ ішкі рейтингтік үлгісі

ККБ жұмыс істейтін белгілі қарсы агенттердің халықаралық рейтингтік агенттіктерден кредиттік рейтингтері болмауына байланысты ККБ халықаралық рейтингтік агенттіктердің рейтингтерімен салыстырылып тексерілетін, қарсы агенттердің ішкі кредиттік рейтингтерін анықтауға мүмкіндік беретін жеке әдістемелерді әзірледі. Осылайша әдістемелер елеулі корпоративтік клиенттер үшін рейтингтік модель және шағым және орта бизнестің түрлі клиенттері үшін скорингтік модель болып табылады. Скорингтік модельдер белгілі бір өнімдер үшін әзірленіп, несие мерзімі ішінде түрлі кезеңдерде қолданылады.

Клиенттерге берілген несиелер ішкі бағалаулар мен басқа аналитикалық іс-шаралар есебінен алынғанда, оны жауапты бөлімшелер жіктейді. Жинақталған тәжірибені ескере отырып, 2010 ж. желтоқсанда клиенттің қаржылық жағдайының және ақшалай ағымының неғұрлым терен талдауына негізделген қарыздардың құнсыздану ықтималдығын бағалау әдістемесі жетілдірілді. Жетілдіру нәтижесінде талдауға қарыз алушының операциялық тиімділігінің, өтімділігінің көрсеткіштері, капитал құрылымы, ақша ағымы және боышқа қызмет көрсету бойынша көрсеткіштері, сапа менеджменті, индустрия тәуекелі, мақсатына пайдалану фактілерінің болуы, клиенттермен қарым-қатынас тарихын бағалау сияқты сандық және сапалық көрсеткіштері орналастырылды.

ККБ құнсызданбаған қарыздарды жіктеген кезде корпоративтік қарыз алушыларға рейтингтік үлгіні қолданады.

Ұжымдық негізде бағаланатын кредиттер: кредиттік тәуекел сипаты ұқсас клиенттерге (яғни, сипатына қарыз алушының түрі, кредиттің нысаналы мақсаты, қамсыздандыру түрі, кедейтеу мерзімі және басқа да факторлар кіреді) берілген несиелер. Ұжымдық бағалау жеке бағалау кезінде құнсызданудан түскен шығындары жоқ жекелеген елеулі қарыздар бойынша және жекелеп елеулі емес кредиттер бойынша жүргізіледі.

ККБ құсызданбаған қарыздарды келесі топтар бойынша жіктейді:

Ішкі рейтингтер BBV және BBV-: кредит сапасы қолайлы немесе салыстырмалы қолайлы. Қарыз алушының өз қаржылық міндеттемелерін орындауы бойынша сәйкес мүмкіндіктері бар, алайда ықтимал осал тұстары да болуы мүмкін.

Ішкі рейтингтері BV+, BV және BV-: кредит сапасы «жеткілікті»-ден бастап «салыстырмалы түрде жеткілікті»-ге дейін жіктеледі. Қарыз алушының орташа мерзімдік кезеңдегі өз қаржылық міндеттемелері бойынша жауап беру қабілетіне жағымсыз экономикалық жағдайлар немесе бизнестің жүргізілу талаптарының нашарлау әсер етуі мүмкін.

Ішкі рейтингтері B+, B және B-: кредит сапасы «салыстырмалы түрде осал»-дан «өте осал»-ға дейін жіктеледі. Қарыз алушының өз қаржылық міндеттемелері бойынша жауап беру қабілеті «жағымсыз жағдайлар басталған жағдайда нашарлауы әбден мүмкін»-нен «қаржылық көрсеткіштері мен құрылымдық кемшіліктері қайта құрылымдауды қажет етуі мүмкін деңгейге дейін нашарлаған»-ға дейін деп жіктеледі.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

Ішкі рейтинг С: кредиттің қосарлы-стандартты сапасы және дефолтқа ұшырауы әбден анық.
Қаржылық көрсеткіштер мен құрылымдық кемшіліктер бизнестің және/немесе қаржының
қайта құрылымдалуын қажет ету мүмкіндігіне дейін нашарлаған.

	2017 ж. 31 желтоқсан
Ұжымдық негізде бағаланатын, клиенттерге берілген қарыздар (құнсызданбаған)	
BBB-, BBB	421,045
BB+, BB, BB-	36,746
B+, B, B-	21,649
C	7,908
ККБ клиенттеріне берілген құнсызданбаған қарыздар (резервтерді шегергенде)	1,204
ККБ клиенттеріне берілген құнсызданған қарыздар (резервтері шегерілгенде)	488,552
	275,800
ККБ клиенттеріне берілген барлық қарыз (резервтерді шегергенде)	764,352

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдайға сәйкес ККБ қарыздары бойынша құнсыздануға
жұмсалатын резервтер сомасы 39,670 миллион теңгені құрады, соның ішінде
23,095 миллион теңгесі ұжымдық негізде бағаланатын қарыздармен байланысты.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

Келесі кестеде құнсызданған активтердің және мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған активтердің баланстық құны көрсетіледі:

	Жеке-дара негізде бағаланатын қаржы активтері Құнсызданбаған қаржы активтері				Ұжымдық негізде бағаланатын қаржы активтері		2017 жылғы 31 желтоқсан
	Активтердің жалпы баланстық құны	Құнсыздану резервінің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Құнсыздану резервінің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Құнсыздану резервінің сомасы	
Кредиттік мекемелердегі қаражат	87,736	-	-	-	-	-	Барлығы
Сатуға арналған, қолда бар							87,736
инвестициялық бағалы қағаздар	2,565,425	-	2,453	(2,453)	-	-	2,565,425
Клиенттерге берілетін несиелер	1,731,919	(16,444)	645,542	(193,106)	1,190,802	(107,611)	3,251,102
Өзге қаржы активтері	45,458	-	5,921	(5,921)	-	-	45,458
	Жеке-дара негізде бағаланатын қаржы активтері Құнсызданбаған қаржы активтері				Ұжымдық негізде бағаланатын қаржы активтері		2016 жылғы 31 желтоқсан
	Активтердің жалпы баланстық құны	Құнсыздану резервінің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Құнсыздану резервінің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Құнсыздану резервінің сомасы	
Кредиттік мекемелердегі қаражат	35,542	-	-	-	-	-	Барлығы
Сатуға арналған, қолда бар							35,542
инвестициялық бағалы қағаздар	601,431	(1,807)	2,077	(2,077)	-	-	599,624
Клиенттерге берілетін несиелер	1,286,972	(14,836)	425,587	(172,748)	891,776	(97,168)	2,319,583
Өзге қаржы активтері	3,537	-	7,736	(4,516)	-	-	6,757

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

	Жеке-дара негізде бағаланатын қаржы активтері				Ұжымдық негізде бағаланатын қаржы активтері		2015 жылғы 31 желтоқсан
	Құнсызданбаған қаржылық активтер	Құнсызданған қаржылық активтер	Құнсызданбаған қаржылық активтер	Құнсызданған қаржылық активтер	Құнсызданбаған қаржылық активтер	Құнсызданған қаржылық активтер	
	Активтердің жалпы баланстық құны	Құнсыздану резервінің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Құнсыздану резервінің сомасы	Активтердің жалпы баланстық құны	Құнсыздану резервінің сомасы	Барлығы
Кредиттік мекемелердегі қаражат	44,993	-	7	(7)	-	-	44,993
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	378,520	-	5,516	(5,516)	-	-	378,520
Клиенттерге берілген қарыздар	1,161,326	(14,269)	470,987	(193,849)	848,870	(96,996)	2,176,069
Өзге қаржы активтері	3,602	-	7,191	(4,567)	-	-	6,226

2017 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша құнсызданбаған мерзімі өткен қарыздардың баланстық құны 6,165 миллион теңгені құрады (2016 жылғы 31 желтоқсанда – 769 миллион теңге; 2015 жылғы 31 желтоқсанда – 11,119 миллион теңге). Бұл қарыздар бойынша өткізілген мерзім 90 күннен аспайды.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – Топтың өз міндеттемелерін дер кезінде өтеуі үшін ақшалай қаражаттың жеткіліктілігін қамтамасыз ету қабілетсіздігіне байланысты тәуекел. Топтың өтімділік тәуекелі активті операциялар бойынша талаптардың мерзімі міндеттемелер бойынша өтеу мерзімімен сәйкессіздік (сәйкес келмеу) салдарынан туындайды.

Топтың қысқа мерзімді өтімділік тәуекелін басқару үшін Қазынашылық ақшалай қаражаттың қозғалысына күн сайын мониторинг және болжау жасайды. Ұзақ мерзімді өтімділік тәуекелін басқаруды өтімділіктің ұзақ мерзімді позицияларын талдау және елеуді кері позицияны түрлі әдістермен басқару бойынша шешімдер қабылдау арқылы АПКМ жүзеге асырады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

Өтімділік тәуекелін басқару мақсатында Топ клиенттерге берілген несиелер бойынша төлемдер кестесін ескере отырып, қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін талдайды. Төменде келтірілген кестелерде Топтың қысқа мерзім ішінде өтімді қаражатқа деген қажеттілігін қанағаттандыру үшін қашан да қолда болатын қаражат ретінде «1 айдан аз» деген бағанға қамтылған, пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын бағалы қағаздарды қоспағанда, келісімшарт бойынша төлем жүргізілген күнге дейін қалған кезең негізінде топтастырылған қаржы активтері мен міндеттемелерге талдау берілген.

	1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	2017 жылғы 31 желтоқсан 5 жылдан жоғары	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:						
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,746,100	34,448	-	-	-	1,780,548
Міндетті резервтер	67,863	7,264	25,913	4,372	5,627	111,039
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	88,026	165	37,695	9,040	10,050	144,976
Кредиттік мекемелердегі қаражат	41,090	26,417	14,838	3,056	2,335	87,736
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	370,578	166,677	347,918	639,530	1,040,722	2,565,425
Клиенттерге берілген қарыз	297,204	276,167	1,911,598	598,089	168,044	3,251,102
Өзге қаржы активтері	22,224	1,245	3,868	18,121	-	45,458
	2,633,085	512,383	2,341,830	1,272,208	1,226,778	7,986,284
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:						
Клиенттердің қаражаты	2,856,379	415,118	1,449,676	1,065,364	345,213	6,131,750
Кредит мекемелерінің қаражаты	162,072	189	2,340	8,723	81,827	255,151
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	244	-	492	5,095	-	5,831
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	13,030	4,046	114,024	578,030	253,266	962,396
Өзге қаржы міндеттемелері	31,529	3,034	3,370	260	12,180	50,373
	3,063,254	422,387	1,569,902	1,657,472	692,486	7,405,501
Нетто позиция	(430,169)	89,996	771,928	(385,264)	534,292	
Жинақталған айырмашылық	(430,169)	(340,173)	431,755	46,491	580,783	

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

	1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	2016 жылғы 31 желтоқсан 5 жылдан жоғары	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:						
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,774,519	-	-	-	-	1,774,519
Міндетті резервтер	49,593	3,972	18,368	3,650	539	76,122
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	251,544	-	77,193	-	-	328,737
Кредиттік мекемелердегі қаражат	9,685	11,281	10,930	2,183	1,463	35,542
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	13,290	79,328	269,298	78,463	159,245	599,624
Клиенттерге берілетін несиелер	146,771	236,233	1,526,644	286,133	123,802	2,319,583
Өзге қаржы активтері	3,782	2,554	364	5	52	6,757
	2,249,184	333,368	1,902,797	370,434	285,101	5,140,884
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:						
Клиенттердің қаражаты	2,046,317	226,071	784,955	694,228	69,091	3,820,662
Кредит мекемелерінің қаражаты	52,961	1,532	7,028	30,333	70,280	162,134
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	73	99	-	2,669	-	2,841
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	4,915	3,812	197,516	157,792	220,898	584,933
Өзге қаржы міндеттемелері	11,527	354	1,887	189	25	13,982
	2,115,793	231,868	991,386	885,211	360,294	4,584,552
Нетто позиция	133,391	101,500	911,411	(514,777)	(75,193)	
Жинақталған айырмашылық	133,391	234,891	1,146,302	631,525	556,332	

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

	1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	2015 жылғы 31 желтоқсан 5 жылдан жоғары	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:						
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,404,000	680	-	-	-	1,404,680
Міндетті резервтер	36,373	2,864	20,677	4,522	3,953	68,389
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	8,271	8,058	86,331	74,410	-	177,070
Кредит мекемелеріндегі қаражат	6,735	49	21,413	8,364	8,432	44,993
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	1,786	3,197	42,015	156,592	174,930	378,520
Клиенттерге берілген қарыз*	145,257	217,322	1,443,491	258,976	111,023	2,176,069
Өзге қаржы активтері	3,666	1,375	1,159	3	23	6,226
	1,606,088	233,545	1,615,086	502,867	298,361	4,255,947
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ:						
Клиенттердің қаражаты	1,512,389	157,208	1,251,201	38,008	84,925	3,043,731
Кредит мекемелерінің қаражаты	65,353	140	1,142	8,879	92,744	168,258
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржылық міндеттемелері	5,593	-	-	-	-	5,593
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	4,973	3,802	7,366	202,178	379,206	597,525
Өзге қаржы міндеттемелері	10,671	315	1,551	183	11	12,731
	1,598,979	161,465	1,261,260	249,248	556,886	3,827,838
Нетто позиция	7,109	72,080	353,826	253,619	(258,525)	
Жинақталған айырмашылық	7,109	79,189	433,015	686,634	428,109	

*Бағандағы клиенттерге берілетін қарыздарға «3 айдан 1 жылға» стандарттық емес өтелу мерзімі бар қарыздар кіреді.

Активтер мен міндеттемелер олардың шарттар бойынша және төлемдер кестелері бойынша мерзімдерінің негізінде есепке алынады. Топ клиенттерге берілген ұзақ мерзімді заемдардың бір бөлігін Топ шығарған тиісті хабарламасынан кейін он айдың ішінде бір жақты тәртіпте қайта шақыруға құқылы.

Топ міндеттемелерінің елеулі үлесі клиенттердің мерзімді депозиттерінен, корпоративтік клиенттер мен жеке тұлғалардың ағымдағы шоттарынан және шығарылған борыштық бағалы қағаздардан құралады.

Басшылықтың пікірінше, талап етілгенге дейінгі және 1 айға дейінгі мерзіммен тартылған ағымдағы шоттар мен клиенттердің депозиттерінің ауқымды бөлігін құрайтынына қарамастан, мұндай депозиттерді салымшылардың санына және түріне қарай әртараптандыру, сондай-ақ Топтың өткен кезеңдерде жинақтаған тәжірибесі көрсетіп отырғандай, бұл депозиттер Топ қызметін қаржыландырудың ұзақ мерзімді және тұрақты көзін құрап отыр. Тиісінше, ағымдағы шоттардың елеулі үлесі өтімділікті талдау және басқару үшін тұрақты ресурс болып табылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

Өтімділік тәуекелінің одан әрі талдамасы төменде келтірілген кестеде ХКЕС (IFRS) 7-ге сәйкес берілген. Аталған кестеде көрсетілген көлемде қаржылық жағдай туралы біріктірілген есепте берілген мөлшерге сәйкес келмейді, өйткені осы презентацияға қаржы міндеттемелері және шартты қаржы міндеттемелері бойынша болашақта жасалатын төлемдерге шарт бойынша төлем мерзіміне қарай жасалған талдау қоса енгізілген (пайыздық төлемдерді қоса).

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	2017 жылғы 31 желтоқсан Барлығы
Клиенттердің қаражаты	2,856,545	423,508	1,495,277	1,169,878	453,040	6,398,248
Кредиттік мекемелердің қаражаты	163,467	5,130	4,222	13,277	114,284	300,380
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	21,823	15,357	162,061	783,357	322,025	1,304,623
Өзге қаржылық міндеттемелер	31,529	3,034	3,370	260	12,180	50,373
Берілген кепілдіктер	300,565	-	-	-	-	300,565
Коммерциялық аккредитивтер	70,454	-	-	-	-	70,454
Несиелер беру бойынша міндеттеме	59,056	-	-	-	-	59,056
Туынды қаржы құралдары бойынша активтер	3,503,439	447,029	1,664,930	1,966,772	901,529	8,483,699
Туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	1,147,769	-	-	38,877	-	1,186,646
	1,110,842	-	-	41,912	-	1,152,754
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	2016 жылғы 31 желтоқсан Барлығы
Клиенттердің қаражаты	2,047,509	228,164	810,823	741,741	110,798	3,939,035
Кредиттік мекемелердің қаражаты	53,281	1,544	7,169	31,140	99,992	193,126
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	10,697	8,749	222,782	267,758	277,951	787,937
Өзге қаржы міндеттемелері	11,527	354	1,887	189	25	13,982
Берілген кепілдіктер	173,226	-	-	-	-	173,226
Коммерциялық аккредитивтер	27,026	-	-	-	-	27,026
Несиелер беру бойынша міндеттеме	15,445	-	-	-	-	15,445
Туынды қаржы құралдары бойынша активтер	2,338,711	238,811	1,042,661	1,040,828	488,766	5,149,777
Туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	17,595	27,091	166,645	25,823	-	237,154
	17,475	26,312	89,962	28,470	-	162,219

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	2015 жылғы 31				
	1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары
Клиенттер қаражаты	1,513,423	157,975	1,289,364	40,141	131,846
Кредиттік мекемелердің қаражаты	65,908	158	1,213	9,815	121,931
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	11,135	8,739	42,555	353,676	436,265
Өзге қаржы	10,674	315	1,551	183	8
Міндеттемелері	186,306	-	-	-	12,731
Берілген кепілдіктер	17,064	-	-	-	186,306
Коммерциялық аккредитивтер	35,178	-	-	-	17,064
Несиелер беру	-	-	-	-	35,178
бойынша міндеттене	-	-	-	-	-
Туынды қаржы	1,839,688	167,187	1,334,683	403,815	690,050
құралдары бойынша	-	-	-	-	4,435,423
активтер	99,199	38,492	376,966	-	514,657
Туынды қаржы	-	-	-	-	-
құралдары бойынша	97,336	33,218	113,943	100,439	344,936
міндеттемелер	-	-	-	-	-

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел дегеніміз – Топтың табысына немесе капиталына немесе оның іскерлік мақсатқа қол жеткізу қабілетіне пайыздық мөлшерлемелер, валюта бағамдары, бағалы қағаздардың котировкалары және басқа да негізгі параметрлері секілді нарықтық параметрлер өзгерістерінің кері әсерін тигізу тәуекелі.

Топ нарықтық тәуекелдерді мынадай құрамды бөліктерге бөледі:

- Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі (пайыздық тәуекел);
- Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеру тәуекелі (валюталық тәуекел);
- Бағалы қағаздар портфелінің бағасы өзгеру тәуекелі (бағалық тәуекел).

Нарықтық тәуекелді басқару мақсаты тәуекел/кірістілік арақатынасын оңтайландыру, қолайсыз оқиғалар жүзеге асырылған кезде шығынды азайту және іс жүзіндегі қаржылық нәтиженің күтілген нәтижеден ауытқу мәнін төмендету болып табылады.

Нарықтық тәуекелді басқару бағалы қағаздардың портфельдерін басқарудан, валюталар бойынша ашылған позицияларды басқарудан, пайыздық мөлшерлемелерді басқарудан және туынды қаржы құралдарын басқарудан құралады. Осы мақсатта АПКОМ бағалы қағаздар портфельдерінің, ашылған позициялардың, стоп-лосс лимиттерінің және басқа да шектеулердің лимиттерін белгілейді. Нарықтық тәуекел лимиттері жылына бір реттен сирек емес қайта қаралып отырады және тұрақты бақыланады.

Пайыздық тәуекел

Топ пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекеліне ұшырайды. Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің қолайсыз өзгерісі салдарынан пайыздық табыстың азаю, пайыздық шығыстардың ұлғаю немесе капиталға кері әсер ету тәуекелі ретінде айқындалады.

Топ пайыздық тәуекелдің екі түрін бөледі:

- Әділ құнының өзгерісі капитал арқылы көрсетілетін бағалы қағаздардың портфельдері бойынша пайыздық тәуекел;
- Пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісіне сезімтал (сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі) активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерінің сәйкес келмеуінен туындайтын (пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау) пайыздық тәуекел.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

АЛКОМ оң пайыздық маржаны қамтамасыз ете отырып, Топтың пайыздық мөлшерлемелері бойынша позициясын басқару арқылы пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін және нарықтық тәуекелді басқарады.

Топ Пайыздық тәуекелдерді басқару және бақылау қағидадары туралы Базель құжатында сипатталған тәсілді пайдалана отырып, пайыздық тәуекелге ұшырағыштық деңгейін анықтау арқылы пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін басқарады. Бұл тәсіл активтер және міндеттемелер бойынша пайыздық мөлшерлемелердің параллельдік өзгеру әсерін тестілеу жолымен Топтың пайыздық тәуекелге ұшырағыштық деңгейін анықтайды.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісіне сезімталдықты талдау

Төмендегі кестеде өзгерістер негізінде мүмкін деп табылған пайыздық тәуекелдің өзгерісі негізінде пайыздық тәуекелге сезімталдықтың талдауы ұсынылған. Топ пайыздық мөлшерлемелердің мүмкін болатын өзгерістерін осы пайыздық мөлшерлемелердің түрлі құбылмалылығына байланысты, қаржы активтері мен міндеттемелері белгіленген теңдегері және шетел валютасында жеке-жеке бағалайды. Сонымен қатар теңдегері пайыздық мөлшерлемелер өзгерістерінің сценарийі 2015 жылдың аяғында енгізілген ақша-кредит саясатының құралы ретінде ҚРҰБ базалық мөлшерлемесінің динамикасын ескереді. 2016 жылы Топ шетел валютасында деномициналданған қаржы активтері мен міндеттемелерінің тиімділігін жеке үлестіре отырып, пайыздық тәуекелге сезімталдықты талдауды ұсынудың тәсілдемесін өзгертті. 2017 жылы Топ ҚРҰБ базалық мөлшерлеме динамикасын ескергенде 2017 ж. теңгемен пайыздық мөлшерлеменің ықтимал өзгерістерін қайта қарастырды.

Салық төленгенге дейінгі пайдаға ықпал ету - пайыздық мөлшерлемедері жол берілетін өзгерістердің қаржы активтері мен міндеттемелердің құбылмалы мөлшерлемесі негізінде 2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес әділ құнмен есепке алынатын бір жыл ішіндегі таза пайыздық табысқа тигізетін әсері және тіркелімді пайыздық мөлшерлемелі құралдарды қайта бағалаудың әділ құнмен есепке алынатын әсері. Топ басшысының пікірінше, табыс салығы пайыздық тәуекелді басқаруға елеулі ықпал тигізбейді.

2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес активтер құнынан салық төленгенге дейінгі пайдаға әсері былайша берілген:

	2017 жылғы		2016 жылғы		2015 жылғы	
	31 желтоқсан	Пайыздық	31 желтоқсан	Пайыздық	31 желтоқсан	Пайыздық
	мөлшерле-	ме	мөлшерле-	ме	мөлшерле-	ме
	Тенге +2%	Тенге -2%	Тенге +2%	Тенге -2%	Тенге +2%	Тенге -2%
	Шетел валютасы +2%	Шетел валютасы -2%	Шетел валютасы +2%	Шетел валютасы -2%	Шетел валютасы +2%	Шетел валютасы -2%
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:						
Клиенттерге несиелер	2,196	(2,196)	2,043	(2,043)	1,682	(1,682)
Тенге	-	-	485	(485)	Қолданыл-майды	Қолданыл-майды
Шетел валютасы	2,196	(2,196)	1,558	(1,558)	Қолданыл-майды	Қолданыл-майды
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕ-ЛЕРІ:						
Кредит мекемелерінің қаржысы	8	(8)	10	(10)	-	-
Тенге	-	-	-	-	Қолданыл-майды	Қолданыл-майды
Шетел валютасы	8	(8)	10	(10)	Қолданыл-майды	Қолданыл-майды
Салық төленгенге дейінгі пайдаға таза әсері	2,188	(2,188)	2,033	(2,033)	1,682	(1,682)

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

Капиталға ықпал - бұл бөлінбеген пайдадағы өзгерістер нәтижесінде туындаған пайыздық мөлшерлемедегі жол берілетін өзгерістер әсері және сатуға арналған, пайыздық мөлшерлемесі тіркелімді, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды қайта бағалаудың әсері.

2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы есептеме бойынша активтер мен міндеттемелерден капиталға ықпалы былайша берілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсан		2016 жылғы 31 желтоқсан		2015 жылғы 31 желтоқсан	
	Пайыздық мөлшерле- ме Тенге +2% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерле- ме Тенге -2% Шетел валютасы -2%	Пайыздық мөлшерле- ме Тенге +4% Шетел валютасы +2%	Пайыздық мөлшерле- ме Тенге -4% Шетел валютасы -2%	Пайыздық мөлшерле- ме Тенге +2% Шетел валютасы -2%	Пайыздық мөлшерле- ме Тенге -2%
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ:						
Клиенттерге несиелер	2,196	(2,196)	2,043	(2,043)	1,682	(1,682)
Тенге			485	(485)	Қолданыл- майды	Қолданыл- майды
Шетел валютасы Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	2,196	(2,196)	1,558	(1,558)	Қолданыл- майды	Қолданыл- майды
Тенге	(158,682)	158,682	(30,105)	30,105	(30,024)	30,024
Шетел валютасы	(127,858)	127,858	(14,173)	14,173	-	-
	(30,824)	30,824	(15,932)	15,932	-	-
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР:						
Кредиттік мекемелердің қаражаты	8	(8)	10	(10)	-	-
Тенге	-	-	-	-	Қолданыл- майды	Қолданыл- майды
Шетел валютасы	8	(8)	10	(10)	Қолданыл- майды	Қолданыл- майды
Капиталға таза ықпалы	(156,478)	156,478	(28,052)	28,052	(28,342)	28,342

Валюталық тәуекел

Топ валюталық тәуекелге ұшырауы мүмкін. Бұл тәуекел Топтың қаржылық жағдайына кері әсерін тигізе алатын, шетел валюталары бойынша ашық позициялардың болуына және нарықтық айырбас бағамдарының қолайсыз өзгерістерінің болуына байланысты туындайтын тәуекел.

АЛПКМ валюталық тәуекелді басқаруды ашық валюталық позицияны анықтау арқылы, теңгенің құнсыздануының болжамына және өзге де макроэкономикалық индикаторларға сүйене отырып іске асырады, бұл жәйт Топқа ұлттық және шетел валюталарының айырбас бағамындағы елеулі ауытқулардан болатын шығынды барынша азайтуға мүмкіндік береді.

Қазынашылық Топтың ашық валюталық позициясының реттеуші орган талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз ету мақсатында оған күнделікті бақылау жасап отырады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)**
(миллион Тенгемен)

Топ шетел валютасының (негізінен АҚШ долларының) әрекет етуші айырбастау бағамдарындағы ауытқулардың салдарынан туындайтын, қаржылық жағдайға, қызметтің нәтижелеріне және ақшалай қаражаттың қозғалысына әсерін тигізетін, күнделікті қадағаланып отыратын тәуекелге ұшырауы ықтимал. АПКОМ валюта түрлеріне қарай тәуекел деңгейінің лимиттерін Директорлар Кеңесі бекіткен өкілеттік шеңберінде белгілейді. Бұл лимиттер реттеуші орган белгілеген ең төменгі талаптарға сәйкес келеді.

Топтың негізгі ақша ағымдары негізінен теңгемен және АҚШ долларымен генерацияланады. Соның салдарынан теңгенің АҚШ долларына қатысты айырбастау бағамының келешек тербелістері Топтың АҚШ долларымен өрнектелген ақшалай активтері мен міндеттемелерінің баланстық құнына ықпалын тигізе алады. Валюталық тәуекел қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің баптарына және баланстан тыс позицияларға қатысты бағаланады. Топтың айырбастау бағамдарының тербелістеріне ағымдағы сезіктілігі баланстан тыс баптар қаржылық жағдай туралы есептің баптарын елеулі бейтараптандыратына байланысты тиімді деңгейде болады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

Толтың валюталық тәуекелге ұшырауы тмендегідей берілген:

	АҚШ доллары	Евро	Ресей рублі	Басқалары	Барлығы шетел валютасы	2017 жылғы 31 желтоқсан	
						Теңге	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ							
Ақша қаражаты және оның баламалары	1,109,425	46,437	45,162	61,609	1,262,633	517,915	1,780,548
Міндетті резервтер	39,987	648	1,081	1,945	43,661	67,378	111,039
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	10,674	-	2,628	283	13,585	131,391	144,976
Кредиттік мекемелердегі қаражат	20,107	1,002	17,897	-	39,006	48,730	87,736
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	571,589	7,818	6,151	11,890	597,448	1,967,977	2,565,425
Клиенттерге берілетін несиелер	888,479	40,131	22,775	14,149	965,534	2,285,568	3,251,102
Өзге қаржы активтері	1,785	2,466	2,220	114	6,585	38,873	45,458
	2,642,046	98,502	97,914	89,990	2,928,452	5,057,832	7,986,284
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Клиенттердің қаражаты	3,192,513	118,900	56,485	34,852	3,402,750	2,729,000	6,131,750
Кредиттік мекемелердің қаражаты	25,698	690	281	943	27,612	227,539	255,151
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржылық міндеттемелері	-	-	213	-	213	5,618	5,831
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	483,213	-	353	-	483,566	478,830	962,396
Өзге қаржылық міндеттемелері	14,369	279	684	628	15,960	34,413	50,373
	3,715,793	119,869	58,016	36,423	3,930,101	3,475,400	7,405,501
Баланс бойынша нетто позиция	(1,073,747)	(21,367)	39,898	53,567	(1,001,649)	1,582,432	580,783
Баланстан тыс нетто позиция	1,103,118	21,258	(37,399)	(47,001)	1,039,976	(995,954)	
Нетто позиция	29,371	(109)	2,499	6,566	38,327	586,478	

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

	АҚШ доллары	Евро	Ресей рублі	Басқалары	Барлығы шетел валютасы	2016 жылғы 31 желтоқсан	
						Теңге	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ							
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,628,322	30,673	16,915	14,921	1,690,831	83,688	1,774,519
Міндетті резервтер	47,789	1,055	364	1,359	50,567	25,555	76,122
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері	764	-	-	150	914	327,823	328,737
Кредиттік мекемелердегі қаражат	6,907	-	4,103	-	11,010	24,532	35,542
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	252,328	3,591	1,939	2,916	260,774	338,850	599,624
Клиенттерге берілетін несиелер	710,067	8,793	14,921	13,261	747,042	1,572,541	2,319,583
Өзге қаржы активтері	628	88	117	85	918	5,839	6,757
	2,646,805	44,200	38,359	32,692	2,762,056	2,378,828	5,140,884
ҚАРЖЫЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Клиенттердің қаражаты	2,431,736	45,087	5,879	14,664	2,497,366	1,323,296	3,820,662
Кредиттік мекемелердің қаражаты	35,749	519	146	855	37,269	124,865	162,134
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнымен бағаланатын қаржылық міндеттемелер	-	-	199	-	199	2,642	2,841
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	359,521	-	-	-	359,521	225,412	584,933
Өзге қаржы міндеттемелері	852	108	437	318	1,715	12,267	13,982
	2,827,858	45,714	6,661	15,837	2,896,070	1,688,482	4,584,552
Баланс бойынша нетто позиция	(181,053)	(1,514)	31,698	16,855	(134,014)	690,346	556,332
Баланстан тыс нетто позиция	189,207	2,170	(27,150)	(9,442)	154,785	(78,808)	
Нетто позиция	8,154	656	4,548	7,413	20,771	611,538	

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

	АҚШ доллары	Евро	Ресей рублі	Басқалары	Барлығы шетел валютасы	2015 жылғы 31 желтоқсан	
						Теңге	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ							
Ақшалай қаражат және оның баламалары	1,246,957	46,458	17,737	25,328	1,336,480	68,200	1,404,680
Міндетті резервтер	52,945	1,149	233	970	55,297	13,092	68,389
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнымен бағаланатын қаржы активтері	1,000	-	-	-	1,000	176,070	177,070
Кредиттік мекемелердегі қаражат	14,829	-	-	-	14,829	30,164	44,993
Сатуға арналған, қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	211,261	1,784	904	654	214,603	163,917	378,520
Клиенттерге берілетін несиелер	671,755	5,986	15,653	12,430	705,824	1,470,245	2,176,069
Өзге қаржы активтері	44	48	56	195	343	5,883	6,226
	2,198,791	55,425	34,583	39,577	2,328,376	1,927,571	4,255,947
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ							
Клиенттердің қаражаты	2,247,718	54,362	6,085	12,511	2,320,676	723,055	3,043,731
Кредиттік мекемелердегі қаражат	22,732	545	1,952	1,332	26,561	141,697	168,258
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы міндеттемелері	-	2	-	-	2	5,591	5,593
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	364,241	-	-	-	364,241	233,284	597,525
Өзге қаржылық міндеттемелер	853	72	151	315	1,391	11,340	12,731
	2,635,544	54,981	8,188	14,158	2,712,871	1,114,967	3,827,838
Баланс бойынша нетто позиция	(436,753)	444	26,395	25,419	(384,495)	812,604	428,109
Баланстан тыс нетто позиция	462,886	37	(14,441)	(21,338)	427,144	(252,186)	
Нетто позиция	26,133	481	11,954	4,081	42,649	560,418	

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

Валюталық тәуекелге сезімталдықты талдау

Төменде келтірілген кестеде 2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес Топты елеулі тәуекелге ұшыратып отырған валюталар және Топтың болжанған қаржылық ағымы туралы мәлімет берілген. Талдау валюта бағамының табыстар мен шығыстар туралы шоғырландырылған есепте тұрақты мән ретінде пайдаланылатын барлық өзгермелі мәндерінің негіздемелі ықтимал қозғалысының әсерін есептейді. Кестеде көрсетілген теріс мәнді сома пайда мен шығын туралы шоғырландырылған есептегі таза потенциалдық азаяды, ал оң мәнді сома таза жоғарылауды білдіреді. Валюталық тәуекелдің сезімталдығы баланстық та, баланстан тыс та валюталық позицияларды есепке алады. Топ басшылығының пікірінше, табыс салығы валюталық тәуекелді басқаруға елеулі ықпалын тигізбейді.

2015 және 2014 жылғы 31 желтоқсанындағы жағдайға сәйкес қаржы активтерінің құнына негізделген салық салынғанға дейінгі пайдаға және капиталға ықпал айырбастау бағамының волатильдігін талдау арқылы есептеледі. Валюта бағамы қозғалысының 25%-дан 30%-ға дейін өзгеруі ҚРҰБ жариялаған еркін құбылмалы айырбас бағамының режиміне өтумен байланысты болды. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы есептемеге сәйкес қаржы активтерінің құнына негізделген, салық салынғанға дейінгі пайдаға және капиталға ықпал соңғы екі жылда айырбас бағамының динамикасының тарихи деректері бойынша есептелген айырбас бағамының жылдық волатильдігінің талдауын пайдалана отырып есептеледі:

	2017 жылғы		2016 жылғы		2015 жылғы	
	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан
Салық салынғанға дейінгі пайдаға ықпалы	+15%	-15%	+30%	-30%	+25%	-25%
	тенге/АҚШ доллары	тенге/АҚШ доллары	тенге/АҚШ доллары	тенге/АҚШ доллары	тенге/АҚШ доллары	тенге/АҚШ доллары
4,406	(4,406)	2,446	(2,446)	6,533	(6,533)	
2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан	2014 жылғы 31 желтоқсан	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан	2011 жылғы 31 желтоқсан
	+15%	-15%	+30%	-30%	+25%	-25%
	тенге/евро	тенге/евро	тенге/евро	тенге/евро	тенге/евро	тенге/евро
(16)	16	197	(197)	120	(120)	
Салық салынғанға дейінгі пайдаға ықпалы	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан	2014 жылғы 31 желтоқсан	2013 жылғы 31 желтоқсан	2012 жылғы 31 желтоқсан
	+15%	-15%	+30%	-30%	+25%	-25%
	тенге/ресей рублі	тенге/ресей рублі	тенге/ресей рублі	тенге/ресей рублі	тенге/ресей рублі	тенге/ресей рублі
375	(375)	1,364	(1,364)	2,989	(2,989)	

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Теңгемен)

Капиталға ықпалы:

	2017 жылғы 31		2016 жылғы 31		2015 жылғы 31	
	желтоқсан		желтоқсан		желтоқсан	
Капиталға ықпалы	+15%	теңге/АҚШ доллары	+30%	теңге/АҚШ доллары	+25%	теңге/АҚШ доллары
	-15%	теңге/АҚШ доллары	-30%	теңге/АҚШ доллары	-25%	теңге/АҚШ доллары
4,406	(4,406)		2,446	(2,446)	6,533	(6,533)
2017 жылғы 31 желтоқсан	+15%	теңге/евро	2016 жылғы 31 желтоқсан	+30%	2015 жылғы 31 желтоқсан	+25%
	-15%	теңге/евро		-30%		-25%
теңге/евро	теңге/евро	теңге/евро	теңге/евро	теңге/евро	теңге/евро	теңге/евро
(16)	16	197	(197)	120	(120)	
2017 жылғы 31 желтоқсан	+15%	теңге/евро	2016 жылғы 31 желтоқсан	+30%	2015 жылғы 31 желтоқсан	+25%
	-15%	теңге/евро		-30%		-25%
теңге/евро	теңге/евро	теңге/евро	теңге/евро	теңге/евро	теңге/евро	теңге/евро
рублі	рублі	рублі	рублі	рублі	рублі	рублі
375	(375)	1,364	(1,364)	2,989	(2,989)	

Сезімталдықты талдауға шектеу

Жоғарыда келтірілген кестелерде ең басты болжамға негізделген өзгерістер көрсетілген, себебі басқа жорамалдар өзгеріссіз қалады. Шындығына келгенде, жорамалдар мен басқа факторлар өзара байланысты болады. Сонымен қатар сезімталдықтың желілік емес сипаты бар екендігін де ескеру керек, сондықтан алынған нәтиже бойынша интерполяция немесе экстраполяция жүргізілмеуге тиіс.

Сезімталдықты Топтың активтер мен пассивтерді белсенді түрде басқару әрекетін есепке алмайды. Бұған қоса, Топтың қаржылық жағдайы нарықта болып жататын өзгерістерге қарай өзгеріске ұшырап отыруы мүмкін. Мәселен, Топтың қаржы активтерін басқару саласындағы стратегиясы нарықтағы ауытқулар тәуекелін басқаруға бағытталған. Бағалы қағаздар нарығында кенеттен бағалық шұғыл ауытқулар болған жағдайда басшылық инвестицияларды сату, инвестициялық портфель құрамын өзгерту, сондай-ақ басқа да қорғаныс әдістерін қолдана алады. Ендеше, жорамалдардың өзгеруі міндеттемелерге әсер ете алмайды және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте нарықтық бағамен есепке алынатын активтерге елеулі ықпал ете алмайды. Мұндай жағдайда активтер мен міндеттемелерді бағалаудың түрлі әдістері капитал көлемінің елеулі ауытқуына әкеп соғуы мүмкін.

Әлеуетті тәуекелді ашып көрсету мақсатында жоғарыда келтірілген сезімталдықты талдаудағы басқа шектеулерге нарықтағы болжамды қозғалыстарды пайдалануды да қосуға болады, бұлар Топтың нарықта болатын болашақтағы өзгерістерге жасалған жорамалы ғана болып табылады, өйткені жорамалды қандай да бір сенімділікпен жасау мүмкін емес.

Бағалық тәуекел

Бағалық тәуекел - бұл нарықтық бағалардағы өзгеріс нәтижесінде қаржылық құрал құнында болатын өзгерістер тәуекелі және бұл жағдай жекелеген бағалы қағаз немесе оның эмитенті үшін ерекше факторлармен не болмаса рынокта айналымдағы бағалы қағаздардың барлығына ықпал ететін факторлардан туындайтындығына байланысты емес. Топ рыноктағы оның өнімдеріне ықпал ететін жалпылама немесе арнайы өзгерістер әсеріне байланысты бағалық тәуекелге ұшырап отырады.

Бағалық тәуекелді шектеу мақсатымен Топ сауда портфелінің потенциалдық шығындарын азайту мақсатымен сауда портфеліндегі бағалы қағаздар бойынша ең жоғарғы шығын (stop-loss) лимитін белгілейді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы) (миллион Тенгемен)

Бағалық тәуекелді бағалау Банк іс жүзіндегі шығындар ВаР мәніне сәйкес келетін шығындар деңгейінен артуы мүмкін жағдайда бір күн ішінде өзіне қабылдай алатын күтілген шығындар деңгейіне Exceeded shortfall (ES) лимиттерін белгілеу арқылы ВаР әдісінің негізінде жүзеге асырылады.

ВаР есептеулері мынадай параметрлердің негізінде жүргізіледі:

- есептік кезең – 252 жұмыс күні;
- сенімділік интервалы – 95%;
- пайдаланылатын әдіс – тарихи модельдеу әдісі.

Топ 2017,2016 және 2015жылғы 31 желтоқсанындағы мәліметке сәйкес бағалық тәуекелді болымсыз деп санайды, соған байланысты сандық ақпаратты ашудың қажеті жоқ.

35. Капитал жеткіліктілігін басқару

Топтың капиталды басқару кезіндегі мақсаты қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі «капитал» ұғымынан кеңірек және мынадай жәйттерді білдіреді:

- ҚРҰБ тарапынан капиталға қойылатын талаптарды орындау;
- Топтың өз қызметін уәдіксіз қызмет істеу қағидатымен жалғастыру қабілетін Топтың пайда табуын әрі акционерлер мен өзге де мүдделі тұлғаларға табыс әкелуін қамтамасыз ете отырып қорғау; және
- Өз қызметін одан әрі дамыту үшін меншікті қаражат көлемін тиісінше қамтамасыз ету.

Капиталдың талап етілетін деңгейі жоғарыда көрсетілген мақсаттарды ескере отырып, жылдық бюджетті әзірлеу барысында белгіленеді және бұл Басқарма мен Директорлар кеңесі тарапынан мақұлданады. Қазіргі уақытта Топ капиталының жеткіліктілігі Базель комитетінің ескертулерін ала отырып, есепті қазақстандық Реттеу органының банктерге берілген пруденциалық нормативтердің талабы бойынша есептеледі. 2016 жылғы 1 қаңтарынан бастап капиталды есептейтін кезде III Базель стандарттарының ескертулерін ала отырып, берілген қағидаттар мен әдістер пайдаланды. 2016 жылғы 1 қаңтарына дейін капиталды есептейтін кезде II Базель стандарттарына сәйкес берілген қағидаттар мен әдістер ескерілді. Тәуекел деңгейі бойынша есептелген активтер жергілікті Реттеу органдарының стандарттарына сәйкес есептеледі.

Қазіргі уақытта нормативтік капитал:

- Банктің дұрыс жұмыс істеуін қолдау және шығындарды олар туындаған сәтте жұту үшін қажетті бірінші деңгейдегі капитал арқылы. Банк шығарған жай акцияларды, эмиссиялық табысты, бөлінбеген пайданы, өзге жинақталған жиынтықты табыстарды және ашылған резервтерді, регуляторлық түзетулерді (шегерімдер) қамтитын бірінші деңгейдегі базалық және қосымша капиталдан тұрады;
- Банк таратылғанда екінші деңгейдегі капитал арқылы шығындардың сіңіруін қамтамасыз ету үшін қажетті. Капиталдың бұл бөлігі банк шығарған құралдардан және шегерімдерден тұрады.

Тәуекелді ескере отырып есептелген активтер қаржы бөлудің тәуекел деңгейіне және олардың мүмкін болатын құнсыздануына байланысты бес топқа бөлінеді, қолайлы қамтамасыз етуді және кепілдіктерді есепке алумен, кредиттік, нарықтық және басқа қатысы бар тәуекелдердің бағасын - әр активтің және контрагенттің мәніне сәйкес есептеледі. Бұған ұқсас тәсіл әлеуетті шығындардың шартты табиғатын көрсету мақсатында бірқатар түзетулер жасалған баланстан тыс шоттар үшін де қабылданады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)**
(миллион теңгемен)

Төменде берілген кестеде Топтың 2017, 2016 және 2015 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған нормативтік капиталы мен коэффициенттер құрамы қорытындыланады. Осы үш жылдың ішінде Топ ішіндегі жекелеген компаниялар және Топ капиталға қатысты қойылатын сыртқы талаптардың барлығын орындады.

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Нормативтік капиталдың құрамы			
Негізгі капитал			
Жарғылық капитал, сатып алынған өз			
акциялары шегерілген	39,461	40,574	40,520
Қосымша төленген капитал	1,839	1,911	2,039
Өткен кезеңдердің бөлінбеген пайдасы	538,944	412,310	291,998
Ағымдағы кезеңнің таза табысы	173,362	131,412	120,312
Жинақталған ашылған резервтер*	73,362	73,359	73,353
Бақыланбайтын үлесі	72,441	-	-
Сатуға арналған қолда бар негізгі қаражатты, инвестициялық бағалы қағаздарды қайта бағалау бойынша резервтер	28,478	930	1,707
Минус: іскерлік бедел және материалдық емес актив (2015 және 2014: іскерлік бедел	(11,336)	(14,133)	(4,954)
Минус: Бағамдағы айырма қоры	(6,570)	(5,097)	-
Негізгі капитал жиыны (2015: бірінші деңгейдегі капитал	909,981	641,266	524,975
Үстеме капитал	-	-	524,975
Екінші деңгейдегі капитал	-	-	қолданылмайды
Субординирленген борыш	109,082	-	5,508
Екінші деңгейдегі капитал жиыны	109,082	-	5,508
Минус: қауымдасқан кәсіпорындарға инвестициялар	-	-	-
Нормативтік капитал жиыны	1,019,063	641,266	(65) 530,418
Тәуекел деңгейіне қарай бағаланған активтер	5,395,725	3,303,428	2,922,029
Негізгі капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	16.9%	19.4%	қолданылмайды
Бірінші деңгейдегі капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	16.9%	19.4%	қолданылмайды
Нормативтік капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	18.9%	19.4%	18.0%
Нормативтік капитал жеткіліктілігінің коэффициенті	18.9%	19.4%	18.2%

*2017 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша жинақталған ашылған резервтер 19,568 миллион теңге көлемінде динамикалық резервтерден және 53,794 миллион теңге көлемінде резервтік капиталдан құралған (2016 жылғы 31 желтоқсан: динамикалық резервтер 19,568 миллион теңге көлемінде және резервтік капитал 53,791 миллион теңге көлемінде; 2015 жылғы 31 желтоқсан: динамикалық резервтер 19,568 миллион теңге көлемінде және резервтік капитал 53,785 миллион теңге көлемінде).

2016 жылғы 1 қаңтарынан III Базель ұсыныстарын ескере отырып ҚРҰБ талаптары бойынша негізгі капитал жеткіліктілігі, бірінші деңгейдегі капитал және меншікті капитал коэффициенттерінің ең төменгі мағымасын 7.5%, 8.5% және 10.0% деңгейінде болуы тиіс, ол 2017 жылғы 1 қаңтардан бастап жүйекұрушы банктер үшін сәйкесінше 9.5%, 10.5% және 12.0% деңгейіне дейін артты. 2015 жылғы 1 қаңтарынан II Базель стандарттары бойынша капитал жеткіліктілігі және бірінші деңгейдегі капитал коэффициенттерінің ең төменгі мағымасын 8% және тиісінше 4% деңгейінде болуы тиіс.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Тенгемен)

36. Сегменттік ақпарат

Толты басқару және оның есептілігі үш негізгі операциялық сегментке негізделген – корпоративтік банктік қызметтер, шағым және орта бизнес клиенттеріне қызмет және бөлшек банктік қызметтер. Бұл сегменттер әр түрлі өнімдер мен қызметтер ұсынатын және бөлек-бөлек басқарылатын іскерлік белсенділіктің стратегиялық бірлігі болып табылады.

Бөлшек банктік қызметтер – ағымдағы шоттар бойынша операцияларды қоса алғанда, жеке тұлғаларға көрсетілетін банк қызметтері, салымдар, инвестициялық өнімдер, депозитарлық қызметтер, кредит және дебет карточкалары, тұтыну заемдары мен ипотекалық кредиттер, қасалық қызмет көрсету және шетел валютасымен жүргізілетін операциялар.

Корпоративтік банк қызметтер есептік және корреспонденттік шоттарды жүргізу, депозитарлық қызметтер, кастоди қызметтері, овердрафттар, заемдар беру және кредит беру саласындағы басқа қызметтерді, берілген кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша құжаттамалық операцияларды, сондай-ақ есептік-қасалық нарықтағы операцияны, сондай-ақ есептік-қасалық қызмет көрсету мен шетел валютасымен мәмілелерді іске асырумен қоса корпоративтік клиенттер мен қаржы мекеме – клиенттері үшін банктік қызметтерді білдіреді.

Шағым және орта бизнес клиенттеріне қызметтер – есептік шоттарды жүргізу, депозитарлық қызметтерді, овердрафттар, заемдар беруді және кредит беру саласындағы басқа қызметтерді, берілген кепілдіктер мен аккредитивтер бойынша құжаттамалық операцияларды, сондай-ақ есептік-қасалық қызмет көрсету мен шетел валютасымен мәмілелер жасауды қоса шағым және орта бизнес кәсіпорындары мен жеке кәсіпкерлер үшін банктік қызметтерді білдіреді.

Инвестициялық банкинг – нарықта бағалы қағаздарды сатып алу және сату қызметтерін көрсетеді.

Бөлінбеген сомалар – басқарушылық есептіліктің ішкі жүйелерінде Толтың бизнес-сегменттеріне бөлінбеген баланс пен табыстардың /шығындардың баптары, өйткені олар бизнес-бірлікке қатысты емес және бұл сала Толтың ағымдағы қызметінің шеңберіне кіреді. Бөлінбеген активтер - бұл жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар, материалдық емес активтер, сатуға арналған активтер, қаспадағы қолма қол ақша мен басқа бөлінбеген активтер. Бөлінбеген міндеттемелерге мерзімі ұзартылған салықтық міндеттеме мен өзге бөлінбеген міндеттемелер кіреді. Бөлінбеген кірістерге негізгі және негізгі емес қызметтен түсетін өзге кірістер, сондай-ақ сақтандыру қызметінен түсетін табыстар кіреді. Бөлінбеген шығындарға дебиторлық берешек бойынша провизиялар, операциялық үстеме шығыстар, сақтандыру бойынша қызметтер мен пайдаға салылатын салық кіреді.

Төменде келтірілген сегменттік ақпарат ХЖЕС 8 талаптарына сәйкес, көрсеткіштерді бағалау үшін операциялық шешімдер қабылдайтын, Толтың жауапты тұлғасы болып табылатын Банк Басқармасының Төрағасы пайдаланатын қаржылық ақпарат негізінде беріліп отыр. Топ басшылығы сегменттердің әрқайсысы бойынша қаржылық ақпаратты, оның ішінде операциялық нәтижелерге, активтер мен міндеттемелерге берілетін бағаны қарастырады.

2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде операциялық сегменттер арасында операциялар болған жоқ.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанына және осы жылдарда аяқталған жылдар іші Топтың негізгі операциялық сегменттері бойынша сегменттік ақпарат төменде берілген:

	Бөлшек банктік қызмет	Корпоративтік банктік қызмет	Шағым және орта бизнестерге банктік қызметтер	Инвестициялық банкинг	Бөлінбегендер	Барлығы
2017 жылғы 31 желтоқсандағы және осы күні аяқталған жылдың ахуалы бойынша						
Сыртқы кіріс	202,012	208,150	61,304	151,708	83,744	706,918
Барлық кіріс	202,012	208,150	61,304	151,708	83,744	706,918
Жалпы кіріске мыналар кіреді:						
- Пайыздық кірістер	129,814	191,646	46,501	138,367	-	506,328
- Қызметтер мен комиссиялардан кірістер	62,404	9,140	13,533	-	2,563	87,640
Қолда бар, сатуға арналған инвестиц. бағалы қағаздардан түскен таза пайда	-	-	-	1,064	-	1,064
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер мен міндеттемелерден түсетін таза пайда	9,794	5,995	1,243	12,267	2,124	31,423
- Резервтердің орнын толтыру	-	1,369	27	10	331	1,737
- Сақтандыру қызметінен кірістер мен өзге кірістер	-	-	-	-	78,726	78,726
Барлық табыс жиынтығы	202,012	208,150	61,304	151,708	83,744	706,918
- Пайыздық шығыстар	(116,689)	(71,830)	(7,558)	(61,728)	-	(257,805)
- Құнсыздану резервін (жасау)/орнын толтыру	(5,672)	(33,675)	(30,615)	10	2,650	(67,302)
- Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстар	(24,101)	(1,258)	(347)	(34)	(992)	(26,732)
- Операциялық шығыстар	(58,423)	(6,242)	(17,478)	(5,659)	(19,550)	(107,352)
- Сатуға арналған активтердің құнсыздануынан болатын шығын	-	-	-	-	(4,978)	(4,978)
- Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайда/(шығын)	7,975	(9,633)	9,937	(11,047)	(2,181)	(4,949)
- Қайта сақтандыру шегерілгенде, жұмсалған сақтандыру өтемақылары	-	-	-	-	(48,615)	(48,615)
Барлық шығыстар	(196,910)	(122,638)	(46,061)	(78,458)	(73,666)	(517,733)
Сегмент нәтижесі	5,102	85,512	15,243	73,250	10,078	189,185
Салық салынғанға дейінгі пайда						189,185
Табыс салығы бойынша шығыс					(25,598)	(25,598)
Тоқтатылған қызметтен түскен пайда						9,876
Таза пайда						173,463
Сегменттік активтер жиынтығы	860,802	4,023,358	528,025	2,786,877	658,719	8,857,781
Сегменттік міндеттемелер жиынтығы	3,170,388	2,863,345	659,120	1,000,269	230,202	7,923,324
Өзге сегменттік активтер:						
Күрделі шығындар					(13,862)	(13,862)
Тозу және амортизация					(9,692)	(9,692)

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

	Бөлшек банктік қызмет	Корпоративтік банктік қызмет	Шағым және орта бизнестерге банктік қызметтер	Өзгесі	Бөлінбегендер	Барлығы
2016 жылғы 31 желтоқсандағы және осы күні аяқталған жылдың ахуалы бойынша						
Сыртқы кіріс	172,209	144,785	46,648	48,678	33,626	445,946
Барлық кіріс	172,209	144,785	46,648	48,678	33,626	445,946
Жалпы кіріске мыналар кіреді:						
- Пайыздық кірістер	102,124	148,012	32,222	50,205	-	332,563
- Қызметтер мен комиссиялардан кірістер	42,725	5,474	8,645	241	612	57,697
Қолда бар, сатуға арналған инвестиц. бағалы қағаздардан түскен таза пайда	-	-	-	2,623	-	2,623
- Шетел валютасымен жүргізілетін операциялардан таза шығын/(пайда)	27,360	(8,701)	5,781	(4,391)	(1,543)	18,506
- Қайта сақтандыру қызметінен түскен кірістер және өзге кіріс	-	-	-	-	34,557	34,557
Барлық кіріс	172,209	144,785	46,648	48,678	33,626	445,946
- Пайыздық шығыстар	(65,525)	(44,636)	(4,566)	(45,822)	-	(160,549)
- Құнсыздану резервін (жасау)/орнын толтыру	(6,229)	(12,434)	(6,661)	697	(681)	(25,308)
- Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстар	(10,307)	(247)	(201)	(181)	(359)	(11,295)
- Операциялық шығыстар	(35,993)	(3,754)	(11,200)	(1,791)	(14,257)	(66,995)
- Сатуға арналған активтердің құнсыздануынан келген шығындар	-	-	-	-	(1,564)	(1,564)
- Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер мен міндеттемелерден түсетін таза пайда	(52,581)	29,273	(5,246)	12,077	3,767	(12,710)
- Резервтерді (жасақтау)/қалпына келтіру	-	(56)	18	-	(6)	(44)
- Қайта сақтандыру шегерілгенде, жұмсалған сақтандыру өтемақылары	-	-	-	-	(24,799)	(24,799)
Барлық шығыстар	(170,635)	(31,854)	(27,856)	(35,020)	(37,899)	(303,264)
Сегмент нәтижесі	1,574	112,931	18,792	13,658	(4,273)	142,682
Салық салынғанға дейінгі пайда						142,682
Пайдаға салынған салық бойынша шығыс					(22,183)	(22,183)
Тоқтаған қызметтен түскен пайда						10,913
Таза пайда						
Сегменттік активтер жиынтығы	555,923	3,291,010	289,169	850,585	361,796	5,348,483
Сегменттік міндеттемелер жиынтығы	1,708,200	1,982,006	289,008	584,932	118,744	4,682,890
Өзге сегменттер:						
Күрделі шығындар					(15,386)	(15,386)
Тозу және амортизация					(6,161)	(6,161)

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

	Бөлшек банктік қызмет	Корпоративтік банктік қызмет	Шағым және орта бизнесерге банктік қызметтер	Өзгесі	Бөлінбегендер	Барлығы
2015 жылғы 31 желтоқсанына және осы күні аяқталған жыл іші						
Сыртқы кіріс	623,116	(137,645)	94,996	(55,837)	3,532	528,162
Барлық кіріс	623,116	(137,645)	94,996	(55,837)	3,532	528,162
Жалпы кіріске мыналар кіреді:						
- Пайыздық кірістер	89,507	106,830	27,054	20,649	-	244,040
- Қызметтер мен комиссиялардан кірістер	38,550	4,578	7,874	779	137	51,918
- Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша таза табыс/ (шығын)	495,059	(249,053)	60,068	(77,265)	(30,879)	197,930
- Сақтандыру қызметінен кірістер және өзге кірістер	-	-	-	-	34,274	34,274
Барлық кіріс	623,116	(137,645)	94,996	(55,837)	3,532	528,162
- Пайыздық шығыстар	(40,210)	(22,974)	(3,238)	(34,256)	-	(100,678)
- Құнсыздану резервін (жасау)/орнын толтыру	(10,841)	12,585	(11,230)	(1,310)	(484)	(11,280)
- Қызметтер мен комиссиялар бойынша шығыстар	(9,044)	(244)	(183)	(21)	(658)	(10,150)
- Операциялық шығыстар	(36,325)	(4,403)	(7,108)	(4,031)	(13,528)	(65,395)
- Қолда бар, сатуға арналған инвестиц. бағалы қағаздардан түскен таза пайда	-	-	-	(246)	-	(246)
- Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайда/(залал)	(485,238)	261,721	(56,820)	76,518	30,560	(173,259)
- Құнсыздануға резервтер жасау	-	(319)	(41)	-	(8)	(368)
-Қайта сақтандыру шегерілгенде, жұмсалған сақтандыру өтемақылары	-	-	-	-	(22,793)	(22,793)
Барлық шығыс	(581,658)	246,366	(78,620)	36,654	(6,911)	(384,169)
Сегмент нәтижесі	41,458	108,721	16,376	(19,183)	(3,379)	143,993
Салық салынғанға дейінгі пайда						143,993
Пайдаға салынған салық бойынша шығыстар					(30,411)	(30,411)
Қызметтің тоқтауынан түскен пайда						
Таза пайда						120,312
Барлық сегменттік активтер	540,639	2,952,768	256,885	382,973	321,673	4,454,938
Барлық сегменттік міндеттемелер	1,468,313	1,484,783	259,757	597,755	114,402	3,925,010
Өзге сегменттік баптар						
Күрделі шығындар					(17,131)	(17,131)
Тозу және амортизация					(5,663)	(5,663)

*Топ 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін инвестициялық банкингпен байланысты сандық шектеуді өзгертумен байланысты жаңа сегментті бөлді және 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жылдар үшін сегмент нәтижелері тиісінше қайта саналды.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Теңгемен)

Географиялық ақпарат

Топ қызметі 2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы және осы күнге
аяқталатын жылдардағы жағдайға сәйкес келесі негізгі географиялық ақпаратты қамтиды:

	Қазақстан			
	мүшелері болып табылатын елдер	мүшелері болып табылмайтын елдер	Жиынтығы	
2017 жылғы				
Активтер жиынтығы	7,833,566	768,199	256,016	8,857,781
Сыртқы кіріс	666,849	20,206	19,863	706,918
Күрделі шығындар	(13,862)	-	-	(13,862)
2016 жылғы				
Активтер жиыны	4,450,495	795,651	102,337	5,348,483
Сыртқы табыс	421,326	12,352	12,268	445,946
Күрделі шығын	(15,386)	-	-	(15,386)
2015 жылғы				
Активтер жиыны	4,101,191	262,578	91,169	4,454,938
Сыртқы табыс	520,867	609	6,686	528,162
Күрделі шығын	(17,131)	-	-	(17,131)

Қарыздарды беру бойынша алынатын сыртқы кіріс, активтер мен міндеттемелер
контрагенттің нақты орналасқан еліне қарай бөлінген. Кассадағы қолма-қол ақша,
жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар мен күрделі шығын нақты орналасқан ел
бойынша бөлінген.

37. Қаржы құралдарының әділ құны

ХЖЕС сәйкес әділ құнды бағалау - ол нарықтың қатысушылары арасында жасалатын жай
мәміле шеңберінде актив сатылғанда алынатын немесе міндеттемелер берілгенде төленетін
бағаны ескере отырып белгіленеді.

Тұрақты негіздегі әділ құн - Топтың қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ
құнымен есептелінуді.

Топтың қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің кейбірі әрбір есепті кезеңнің соңында
әділ құнмен ескеріледі. Төмендегі кестеде осы қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің
әділ құнының қандай жолмен анықталатыны туралы ақпарат келтірілген (атап айтқанда,
пайдаланылатын бағалау әдістемелері мен бастапқы мәліметтер).

Келесі кестеде әділ құн бойынша бастапқы танылуынан кейін бағаланатын қаржы
құралдарының талдауы, әділ құнды анықтау сатысының деңгейі бойынша ұсынылған. 1-ші
және 3-ші деңгейлер нарықтық деректер негізінде әділ құнын тікелей белгілеу мүмкіндігіне
сәйкес келеді.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

**2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)**
(Миллион Тенгемен)

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері әділ құнды бағалау үшін елеулі болып табылатын бастапқы мәліметтердің негізінде толығымен жіктеледі. Әділ құнды анықтау үшін бастапқы мәліметтердің елеулілігін басшылық тарапынан бағалау пайымдауды талап етеді және активтер мен міндеттемелерді бағалауға, сондай-ақ оларды әділ құн бойынша иерархияға жатқызуға әсерін тигізе алады.

Топтың пікірінше, олар бойынша котировкалық нарықтық бағасы жоқ қаржы құралдарын бағалауға байланысты есепке алу бағасы бағалаудағы белгісіздіктің негізгі көзі болып табылады, өйткені: (i) олар бір кезеңнен екіншісіне дейін қатты өзгеріске ұшырауы мүмкін, оған себеп басшылық тарапынан пайыздық мөлшерлемелер, валютильділік, айырбастау бағамдары, контрагенттің кредиттік рейтингі, бағалау түзетулері мен мәмілелердің айрықша ерекшеліктері бойынша топшылаулар жасауды талап етеді және (ii) бағалаудағы өзгерістерді тану қаржылық жағдай туралы біріктірілген есепте көрсетілген активтерге әсер етуі ықтимал, сондай-ақ табыс және шығыс туралы есепке тиіізетін әсері елеулі болуы мүмкін.

Төменде келтірілген кесте 2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы мәлімет бойынша құнсыздану резервін есепке алғанға дейін құнды айқындау әдістемесін пайдалана отырып әділ құны бойынша есепке алынатын Топтың қаржы активтері мен міндеттемелерін ашады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

Қаржы активтері/ қаржы міндеттемелері	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан	Әділ құн 2015 жылғы 31 желтоқсан	Әділ құнның иерархиясы	Бағалау әдістемесі және маңызды бастапқы деректер	Маңызды бақыланбайтын бастапқы деректер	Бақыланбайтын бастапқы деректер мен әділ құнның тәуелділігі
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнымен бағаланатын туынды емес қаржы активтері (8-ескертпе)	105,253	250,961	1,757	1-деңгей	Сатып алушының активті нарықтағы белгіленетін бағалары Ақшалай қаржының дисконтталған ағымдары Ақшалай қаржының болашақтағы ағымдары форвардтық айырбастау бағамдары (есептік күнге белгіленген) мен әр түрлі контрагенттердің кредиттік тәуекелдерін көрсететін мөлшерлеме бойынша дисконтталған шарттық форвардтық бағамдарға қарай бағаланады.	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнымен бағаланатын туынды қаржы активтері (8-ескертпе)	147	1,093	1,509	2-деңгей	Қол жетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесін қолданумен дисконтталған АҚШ долларындағы ақшалай қаржының болашақ ағымдары. Қол жетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесі мен валюталық бағамдардың негізінде есептелген, табыстылықтың ішкі нормасын пайдаланумен дисконтталған теңгедегі ақшалай қаржының болашақ ағымдары. Осы дисконтталған ақша ағымдарының таза ағымдағы құнының арасындағы айырмашылық бастапқы танылған кезде нөлге тең болуы тиіс.	Қолданылмайды	Қолданылмайды
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды қаржы активтері (8-ескертпе)	39,576	76,683	173,804	3-деңгей	Қол жетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесін қолданумен дисконтталған АҚШ долларындағы ақшалай қаржының болашақ ағымдары. Қол жетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесі мен валюталық бағамдардың негізінде есептелген, табыстылықтың ішкі нормасын пайдаланумен дисконтталған теңгедегі ақшалай қаржының болашақ ағымдары. Осы дисконтталған ақша ағымдарының таза ағымдағы құнының арасындағы айырмашылық бастапқы танылған кезде нөлге тең болуы тиіс.	Теңге бойынша табыстылықтың ішкі мөлшерлемесі	Жоғарыда теңге бойынша кірістің ішкі мөлшерлемесі – төменде әділ құн
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды қаржы активтерінің жиынтығы	144,976	328,737	177,070				
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын туынды қаржы міндеттемелері - опциондарды қоспағанда (8-ескертпе)	5,339	2,841	5,593	2-деңгей	Қолжетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесін қолданумен дисконтталған АҚШ долларындағы ақшалай қаржының болашақ ағымдары. Қолжетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесі мен валюталық бағамдардың негізінде есептелген, табыстылықтың ішкі нормасын пайдаланумен дисконтталған теңгедегі ақшалай қаржының болашақ ағымдары. Осы дисконтталған ақша ағымдарының таза ағымдағы құнының арасындағы айырмашылық бастапқы танылған кезде нөлге тең болуы тиіс.	Қолданылмайды	Қолданылмайды

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Теңгемен)

Пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен бағаланатын қаржылық міндеттемелер (8-ескертпе)	492	-	-	3-деңгей	Қол жетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесін қолданумен дисконтталған АҚШ долларындағы ақшалай қаржының болашақ ағымдары. Қол жетімді дереккөздерден алынған LIBOR мөлшерлемесі мен валюталық бағандардың негізінде есептелген, табыстылықтың ішкі нормасын пайдаланумен дисконтталған теңгедегі ақшалай қаржының болашақ ағымдары. Осы дисконтталған ақша ағымдарының таза ағымдағы құнының арасындағы айырмашылық бастапқы танылған кезде нөлге тең болуы тиіс.	Теңге бойынша кірістің ішкі мөлшерлемесі	Теңге бойынша кірістің ішкі мөлшерлемесі бастапқыда құрал танылғанда есептеледі және әрі қарай қайта саналмайды
Пайда немесе шығын арқылы әділ құнымен бағаланатын қаржылық міндеттемелер жиынтығы	5,831	2,841	5,593				
Сатуға арналған, қолда бар туынды емес инвестициялық бағалы қағаздар (10-ескертпе)	1,501,882	597,682	378,174	1-деңгей	Сатып алушының активті нарықта белгіленген бағасы	Қолданыл-майды	Қолданыл-майды
Сатуға арналған, қолда бар туынды емес инвестициялық бағалы қағаздар (10-ескертпе)	1,061,654	-	-	2-деңгей	Активті емес нарықта белгіленген бағасы Ақшалай қаржының дисконтталған ағымдары Ақшалай қаржының болашақтағы ағымдары форвардтық айырбастау бағамдары (есептік күнге белгіленген) мен әр түрлі контрагенттердің кредиттік тәуекелдерін көрсететін мөлшерлеме бойынша дисконтталған шарттық форвардтық бағамдарға қарай бағаланады	Қолданыл-майды	Қолданыл-майды
Сатуға арналған, қолда бар туынды емес инвестициялық бағалы қағаздар (10-ескертпе)	1,871	1,860	248	2-деңгей		Қолданыл-майды	Қолданыл-майды
Сатуға арналған, қолда бар туынды емес инвестициялық бағалы қағаздар бағасы белгіленбейтін үлестік бағалы қағаздар (10-ескертпе)	18	82	98	3-деңгей	Ішкі рейтингтік моделдерде негізделген бағаның үлгісі	Пайыздық дисконт	Жоғарыда дисконт – төменде әділ құн
Сатуға арналған, қолда бар туынды емес инвестициялық бағалы қағаздар	2,565,425	599,624	378,520				

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардың ішінде 1-ші және 2-ші деңгейлердің арасында аударымдар болған жоқ.

	Сатылым үшін		
	Қолда бар	инвестициялы	Пайда мен шығын
	Пайда мен шығын	қ бағалы	арқылы әділ құнымен
	арқылы әділ құнымен	бағасы	бағаланатын
	бағаланатын	н үлестік	туынды
	қаржылық активтер	бағалы	қаржылық
	(3-деңгей)	қағаздар	міндеттемелер
	(3-деңгей)	(3-деңгей)	(3-деңгей)
2014 ж. 31 желтоқсан	7,776	1,924	-
- Барлық кіріс немесе шығыс			
- Өзге жиынтық кіріс	-	(27)	-
Өтелулер*	15,506	(531)	-
Пайда мен шығындарда берілген кірістер/(шығыстар)	150,522	(1,268)	-
2015 ж. 31 желтоқсан	173,804	98	-
Пайда мен шығындарда берілген шығыстар	(2,313)	(16)	-
Өтелулер*	(94,808)	-	-
2016 ж. 31 желтоқсан	76,683	82	-
Еншілес кәсіпорынды сатып алумен байланысты түсімдер	39,576	-	4,385
Пайда мен шығындарда берілген кірістер/(шығыстар)	3,651	(3)	1,529
Өтелулер *	(80,334)	(61)	(5,422)
2017 ж. 31 желтоқсан	39,576	18	492

* 2017, 2016 және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша өтелулер ҚРҰБ-мен светлтардың есептелген сыйақысы мен өтелулерді қамтиды

Турақты негізде әділ құнмен ескерілмейтін (бірақ әділ құнды міндетті түрде ашумен) қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны.

Келесі әдістер мен жорамалдарды Топ әділ құнмен ескерілмейтін қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін пайдаланады.

Кредит мекемелеріндегі қаражат және кредит мекемелерінің қаражаты

Өтеу мерзімі бір айдан аспайтын активтердің баланстық құны шамамен алғанда, осы қаржы құралдарын өтеудің қысқа мерзіміне қатысты әділ құнына тең болады. Өтеу мерзімі бір айдан асатын активтер мен міндеттемелер үшін әділ құн бағасы жыл аяғындағы пайыздық мөлшерлемені пайдалану арқылы ақша қаражатының дисконттық қозғалысы негізге алынады.

Клиенттерге берілген қарыздар

Бағалау ақша қаражатының жекелеген несиелер бойынша жоспарланған болашақтағы қозғалысын дисконттау жолымен, жыл аяғындағы нарықтық пайыздық мөлшерлемені пайдалану арқылы іске асырылды.

Клиенттердің қаражаты

Клиенттер қаражаты бойынша пайыздық мөлшерлеме нарықтық мөлшерлемеге барынша жақындатылған, ендеше, баланстық құн шамамен алғанда әділ құнға тең.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(Миллион Теңгемен)

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған және Рыноқта айналымда жүрген борыштық бағалы қағаздардың әділ құнын бағалау үшін нарықтық бағалар пайдаланылған. Шығарылған басқа борыштық бағалы қағаздарға бағалау жүргізу ақша қаражатының жекелеген сомасы бойынша жоспарланған болашақтағы қозғалысын дисконттау жолымен, жыл аяғындағы нарықтық мөлшерлемені пайдалану арқылы іске асырылды.

Төмендегі кестеде әділ құнмен есепке алынбаған қаржы активтері мен міндеттемелердің баланстық құны және әділ құны бойынша жасалған қорытынды берілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсан		2016 жылғы 31 желтоқсан		2015 жылғы 31 желтоқсан	
	Баланстық құн	Әділ құн	Баланстық құн	Әділ құн	Баланстық құн	Әділ құн
Қаржы активтері						
Кредит мекемелеріндегі қаражат	87,736	85,199	35,542	35,430	44,993	45,058
Клиенттерге берілген несиелер	3,251,102	3,396,385	2,319,583	2,178,539	2,176,069	2,106,902
Қаржы міндеттемелері						
Клиенттер қаржысы	6,131,750	6,176,030	3,820,662	3,972,622	3,043,731	3,197,750
Кредит мекемелерінің қаржысы	255,151	231,465	162,134	190,971	168,258	193,863
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	962,396	1,034,387	584,933	586,378	597,525	611,607
Қаржылық активтер						
Кредиттік мекемелердегі қаражат						
Клиенттерге берілген қарыз	-	-	85,199	-	-	85,199
Қаржылық міндеттемелері						
Клиенттердің қаражаты	-	-	6,176,030	-	-	6,176,030
Кредит мекемелерінің қаражаты	-	-	231,465	-	-	231,465
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,034,387	-	-	-	-	1,034,387
Қаржы активтері						
Кредит мекемелеріндегі қаражат						
Клиенттерге берілген несиелер	-	-	35,430	-	-	35,430
Қаржы міндеттемелері						
Клиенттер қаржысы	-	-	3,972,622	-	-	3,972,622
Кредит мекемелерінің қаржысы	-	-	190,971	-	-	190,971
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	586,378	-	-	-	-	586,378

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

	2015 жылғы 31 желтоқсан		
	1-ші деңгей	2-ші деңгей	3-ші деңгей
Қаржы активтері	Әділ құны жылынықта		
Кредит мекемелеріндегі қаражат	-	45,058	45,058
Клиенттерге берілген қарыз	-	-	2,106,902
			2,106,902
Қаржы міндеттемелері			
Клиенттердің қаражаты	-	3,197,750	3,197,750
Кредиттік мекемелердің қаражаты	-	193,863	193,863
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	611,607	-	611,607

Ақша қаражаты мен оның баламасының, міндетті резервтердің, өзге қаржы активтері мен міндеттемелердің баланстық құны мұндай қаржы құралдарының қысқа мерзімді табиғи мәніне байланысты шамамен алғанда олардың әділ құнына тең болады.

38. Байланысқан тараптармен операциялар

Өзара байланысқан тараптар немесе байланысты тараптармен операциялар «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашып көрсету» 24 ХКЕС (IAS) сәйкес бағаланады. Байланысты тараптар өзара байланысы жоқ тараптар жасай алмайтын мәмілелерді жүргізе алады. Мұндай мәмілелердің бағасы мен талаптары өзара байланысты емес тараптар арасындағы мәмілелердің бағасы мен талаптарынан әдетте өзгеше болмайды.

Мүмкін болатын байланысқан тараптардың әрқайсысын қарастырғанда тараптардың өзара қарым-қатынасының заңды нысаны ғана емес, олардың мазмұны да назарға алынады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2017, 2016 және 2015 жж. 31 Желтоқсанында Аяқталған Жылдар Іші
Шоғырландырылған Есептілікке Ескертпелер (Жалғасы)
(миллион Тенгемен)

2017, 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанына Топтың байланысқан тараптармен операциялар бойынша қалдықтары төменде көрсетілген.

	2017 жылғы 31 желтоқсан		2016 жылғы 31 желтоқсан		2015 жылғы 31 желтоқсан	
	Байланысты тараптар- мен операция- лар	Қаржылық есептелік- ке сәйкес	Байланысты тараптар- мен операция- лар	Қаржылық есептелік- ке сәйкес	Байланысты тараптар- мен операция- лар	Қаржылық есептелік- ке сәйкес
Құнсыздану резерві жасалғанға дейін						
клиенттерге						
берілген несиелер:	2,350	3,568,263	2,148	2,604,335	3,537	2,481,183
- бас компанияға	-	-	-	-	8	-
- компанияны бірілесіп бақылайтын немесе оған ықпал ететін тараптарға	2,193		2,024		3,426	
- компанияның негізгі басқарушы қызметкерлеріне немесе оның бас компаниясына	115		94		90	
- байланысты өзге тараптарға	42		30		13	
Құнсыздану резерві:	(10)	(317,161)	(21)	(284,752)	(47)	(305,114)
- бас компанияға	-	-	-	-	(1)	-
- компанияны бірілесіп бақылайтын немесе оған ықпал ететін тараптарға	(10)		(21)		(46)	
Клиенттер қаржысы:	156,137	6,131,750	197,569	3,820,662	181,164	3,043,731
- бас компанияға	29,773		99,641		116,204	
- компанияны бірілесіп бақылайтын немесе оған ықпал ететін тараптарға	3,175		4,086		12,525	
- компанияның негізгі басқарушы қызметкерлеріне немесе оның бас компаниясына	9,003		9,538		9,818	
- байланысты өзге тараптарға	114,186		84,304		42,617	

